PROIECTUL DECAMERONUL

29 DE POVESTIRI NOI DIN PANDEMIE

SELECTATE DE EDITORII
THE NEW YORK TIMES MAGAZINE

PROIECTUL DECAMERONUL

29 DE POVESTIRI NOI DIN PANDEMIE

SELECTATE DE EDITORII
THE NEW YORK TIMES MAGAZINE

COLECȚIE COORDONATĂ DE
BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU

Anansi
CONTEMPORAN

PROIECTUL DECAMERONUL

29 de povestiri noi din pandemie

The New York Times Magazine

Ilustrații de
Sophy Hollington

Traduceri de
Ona Frantz, Marin Mălaicu-Hondrari,
Cerasela Barbone, Daniel Nicolescu, Simina Popa,
Gheorghe Miletineanu, Alexandra Turcu

PANDORA M

EDITORI:
Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:
Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTARE:
Alexandra Turcu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Daniel Eberhat

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.
Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Pandora Publishing SRL.

Copyright © 2020 by The New York Times Company

Titlul original: The Decameron Project

Copyright © Pandora M, 2022 pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.pandoram.ro

ISBN (print): 978-606-978-442-6

ISBN (epub): 978-606-978-570-6

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Prefață de Caitlin Roper

În martie 2020, librăriile au scos la vânzare o carte din secolul al XIV-lea — *Decameronul* lui Giovanni Boccaccio, o antologie de povestiri în ramă spuse de și pentru un grup de femei și bărbați care și-au găsit refugiul la marginea Florenței pe când ciuma făcea ravagii în oraș. În Statele Unite, era perioada când începeam să ne autoizolăm, când învățam ce înseamnă să intri în carantină, și mulți cititori căutau îndrumare în paginile acestei cărți de demult. În timp ce coronavirusul pornea să se răspândească pe tot cuprinsul lumii, romanciera Rivka Galchen lua legătura cu *The New York Times Magazine* ca să ne spună că i-ar plăcea să scrie o povestire cu trimitere la *Decameronul* lui Boccaccio, pentru a-i ajuta pe cititori să înțeleagă ce se întâmplă în prezent. Ne-a plăcut mult ideea, dar ne-am întrebat ce-ar fi dacă, în loc de o povestire, am face un *Decameron* al nostru, cu ficțiune nou-nouță, scrisă în timpul carantinei.

Am început să contactăm scriitori, solicitându-le să ne ofere propunerile lor — ca să ne facem o idee despre ce fel de povești speră să spună. Câțiva lucrau la romane și nu aveau timp. Unul avea copii mici și nu-și dădea seama cum și dacă ar fi în stare să scrie în aceste condiții. Altul ne-a scris: „Mă tem că acea parte a creierului meu care scrie ficțiune nu se poate inspira deloc din criza actuală". L-am înțeles. Nici noi nu eram convinși că ideea are șanse de reușită.

Dar mai apoi, pe măsură ce virusul înșfăca New Yorkul, iar noi cădeam pradă spaimei și suferinței, am început să auzim și altceva, ceva dătător de speranță — interes pentru proiect și idei de povestiri atrăgătoare. Romancierul John Wray spunea că-și dorește să scrie „despre un tânăr din Spania care își închiriază câinii ca să-i ajute pe oameni să evite restricțiile de circulație pretinzând că-și plimbă animalele de companie". Ideea Monei Awad începea așa: „În ziua când împlinește 40 de ani, o femeie se duce la un spa exclusivist ca să i se facă, drept cadou de ziua ei, unul dintre celebrele lor tratamente faciale. Acolo i se oferă un tratament complet experimental care implică înlăturarea anumitor amintiri neplăcute pentru ca tenul să devină cu adevărat luminos, elastic și neted…". Charles Yu ne-a spus că are câteva idei, „dar cea care mă provoacă cel mai tare e o povestire spusă din două puncte de vedere: al virusului și-al algoritmului de căutare Google". Prezentarea făcută de Margaret Atwood pentru povestirea pe care dorea s-o scrie suna așa: „Ea le este spusă

unor pământeni aflați în carantină de un extraterestru originar de pe o planetă îndepărtată, care a fost trimis pe Pământ ca parte dintr-un pachet de ajutoare interstelare“. Atât, asta era toată prezentarea. Cum am fi putut să refuzăm? Ne doream să citim toate aceste povești. Ba chiar am ales prea multe proze ca să încapă într-un număr de revistă. Ne-am dat seama rapid, cu durere în suflet, că trebuie să ne oprim din contactat scriitori.

Când au început să sosească povestirile, deși eram afundați până-n gât într-una dintre cele mai terifiante experiențe din viața noastră, am înțeles că scriitorii fac artă. Nu ne așteptaserăm la o asemenea îndemânare de-a transforma oroarea prezentului nostru în ceva atât de puternic. Ne-a făcut să ne amintim că cea mai bună ficțiune e în stare deopotrivă să te transporte departe de tine însuți, dar și să te ajute, într-un fel, să-ți înțelegi exact situația.

Revista a apărut în 12 iulie, pe când virusul cunoștea un nou val de răspândire pe teritoriul Statelor Unite. Reacția cititorilor a fost rapidă și entuziastă. Ni s-au umplut inboxurile cu mesaje pentru editor care mărturiseau ce mângâiere au oferit aceste povestiri. Nu credem că poate exista un țel mai înalt pentru cartea de față — în oricare dintre avatarurile lui, cel original sau cel de acum, sub forma cărții pe care o țineți în mâini — decât acela de-a oferi încântare și consolare în vremuri sumbre și nesigure. Sperăm s-o citiți sănătoși.

trad. O.F.

POVEȘTI CARE SALVEAZĂ VIEȚI

O INTRODUCERE DE RIVKA GALCHEN

Zece tineri se hotărăsc să intre în carantină la marginea Florenței. E anul 1348, vremea ciumei bubonice. Celor atinși de boală le apar umflături la vintre sau la subsuori, apoi pete negre pe brațe și picioare. Unii par sănătoși la masa de dimineață, dar seara deja cinează, se spune, cu strămoșii lor pe lumea cealaltă. Mistreții vin să adulmece și să sfâșie leșurile hărtănite, apoi intră în convulsii și mor la rândul lor. Ce fac tinerii aceștia după ce au fugit de suferințe și orori indescriptibile? Se pun pe mâncat, cântă și spun cu rândul povești. Într-una dintre ele, o călugăriță își pune pe cap din greșeală, pe post de văl, izmenele iubitului ei. În alta, o femeie cu inima frântă cultivă busuioc într-un ghiveci care conține capul tăiat al iubitului ei. Majoritatea poveștilor sunt naivități frivole, unele sunt triste și niciuna nu se concentrează asupra molimei. Aceasta e structura *Decameronului* lui Giovanni Boccaccio, o carte căreia îi sărbătorim aproape 700 de ani de existență.

Este foarte probabil ca Boccaccio, el însuși originar din Florența, să fi început să scrie *Decameronul* în 1349, anul în care a murit tatăl său, probabil tot de ciumă. A durat câțiva ani până să-și termine cartea. Inițial a fost citită și îndrăgită chiar de oamenii care și-au văzut murind cam jumătate dintre concetățeni. În mare măsură, poveștile din carte nu sunt noi, ci sunt reîntrupări ale unor povești mai vechi și familiare. Boccaccio își termină *Decameronul* cu o glumă despre cum unii cititori ar putea să-l considere prea ușurel, deși, explică el, trage mult la cântar. Ce să înțelegem din atitudinea asta ludică într-un asemenea moment?

La mijloc de martie, am urmărit și eu, alături de atâția alții, doi pinguini cu creastă care se plimbau liber, cu mersul lor legănat, prin clădirea Acvariului Shedd din Chicago. Pinguinului Wellington i-au căzut cu tronc delfinii albi. Cu toate că atunci probabil că citisem deja zeci de articole despre noul coronavirus, abia vederea pinguinilor izolați și curioși m-a făcut să resimt realitatea pandemiei la nivel emoțional, chiar dacă acele clipuri video mă făceau în același timp să râd și mă ajutau să mă descarc de tensiunea „știrilor“. În mai, trei pinguini Humboldt au vizitat sălile tulburător de pustii ale Muzeului de Artă Nelson-Atkins din Kansas și au zăbovit în fața tablourilor de Caravaggio. Pinguinii aceștia păreau să resimtă ei înșiși ceva din fiorul uimirii pe care îl suscită arta — dezvăluirea acelui real mereu prezent pe care, în mod paradoxal, îl ascunde informația.

Realitatea e ușor de scăpat din vedere, poate din cauză că o privim tot timpul. Fiica mea, care are șase ani, a avut puține de spus și de întrebat despre pandemie, exceptând câte un plan lansat când și când: să sfâșiem coronavirusul într-un milion de bucățele pe care să le îngropăm în pământ. I se părea a fi o „poveste“ prea supărătoare ca să se gândească la ea de-a dreptul. Dar când echipamentul de protecție personală a ajuns știrea zilei, figurinele ei au început să poarte armuri făcute din ambalajele de staniol de la ciocolată, sfoară și bandă adezivă. Mai târziu au ajuns să fie înfășurate în discuri cosmetice de vată. Se angajau în bătălii complicate, de neînțeles pentru mine. În momentele mai liniștite, dedicate lecturii, fiica mea devenise obsedată de seria *Wings of Fire*, în care niște dragoni tineri se zbat să împlinească profeția care spune că ei vor aduce sfârșitul războiului.

Când clipă de clipă se desfășoară o poveste hotărâtoare și reală, de ce să mai apelezi la istorisiri inventate? „Arta este ceea ce face viața mai interesantă decât arta“, nota artistul francez Robert Filliou, din comunitatea Fluxus, într-una dintre lucrările sale, sugerând că nu suntem capabili să surprindem viața dintr-o singură privire. Ca și cum viața ar fi un fel de imagine înșelătoare, precum craniul din tabloul *Ambasadorii*, al lui Hans Holbein cel Tânăr, care se observă doar atunci când privitorul stă mai într-o parte — privit din față, ar putea fi confundat cu un lemn dus de ape sau ar trece pur și simplu neobservat. În limba italiană a epocii lui Boccaccio, cuvântul *novelle* înseamnă și știri, și povestiri. Poveștile din *Decameron* sunt știri prezentate într-o formă accesibilă pentru ascultători. (Regula carantinei la care se supuneau tinerii era: Nicio știre despre Florența!) Prima povestire este o expunere în cheie comică despre cum să te descurci cu un cadavru în devenire; comedia maschează nenorocirea prea familiară pentru a fi înțeleasă.

Dar, în desfășurarea *Decameronului*, tonul și conținutul poveștilor pe care și le spun tinerii se modifică. În primele zile, totul e mai mult glumă și necuviință. Apoi, în ziua a patra, se spun la rând zece povestiri pe tema iubirii tragice. În a cincea: povești despre amanți care, după accidente sau ghinioane teribile, își găsesc fericirea. Boccaccio scrie că, în vremea Morții Negre, locuitorii Florenței au încetat să mai țină doliu sau să-și jelească morții. Câteva zile mai târziu, tinerii povestitori din istorisirea lui ajung în sfârșit să poată plânge, spun ei că din pricina poveștilor imaginare despre iubiri tragice, dar mai probabil din cauza tristeții din sufletele lor.

Paradoxul poveștilor escapiste ale lui Boccaccio este că, în ultimă instanță, își readuc personajele — și, odată cu ele, pe cititori — în locul de unde au fugit. Primele povești străbat timpul și spațiul, pe când cele de la urmă se desfășoară adesea în Toscana sau chiar în Florența. Personajele istorisirilor se confruntă cu situații dificile pe care le recunoaștem ca fiindu-ne mai aproape de contemporaneitate. Niște șugubeți îi trag jos izmenele unui judecător florentin corupt — toată lumea râde. Un om sărac cu duhul pe nume Calandrino e păcălit și nedreptățit iar și iar — ar trebui să râdem? Ajungem în ziua a zecea să ascultăm povești despre cei care, confruntați cu o lume în mod vădit crudă și nedreaptă, reacționează cu o noblețe aproape de neînchipuit. Sub acoperirea oferită de emoții — e doar o poveste — personajele încearcă și speranța.

Seria boccacciană de povestiri în ramă era ea însăși o structură veche căreia i s-a dat o viață nouă. În *O mie și una de nopți*, cadrul este reprezentat de Șeherazada spunându-i povești soțului ei, sultanul. Dacă sultanul se va plictisi, o va ucide pe Șeherazada, cum a făcut cu celelalte soții de dinaintea ei. Poveștile în ramă din *Panchatantra* prezintă personaje — adesea animale, uneori oameni — care traversează dificultăți, dileme, războaie. În toate aceste cazuri, poveștile sunt, într-un fel sau altul, salvatoare și în același timp caracterul lor amuzant reprezintă unul dintre modalitățile principale în care pot salva o viață. Cititul de povești în vremuri dificile este un mod de-a înțelege astfel de vremuri și în egală măsură un mod de-a le rezista.

Tinerii din *Decameron* nu și-au părăsit orașul pentru totdeauna. După două săptămâni în care s-au ținut deoparte, au hotărât să se întoarcă. S-au întors nu pentru că se sfârșise molima — n-aveau niciun motiv să creadă că se terminase. S-au întors pentru că, după ce au râs, au plâns și au imaginat noi reguli de conviețuire, erau în sfârșit capabili să vadă prezentul și să se gândească la viitor. Povestea zilelor petrecute departe a făcut ca și povestea lumii lor să-și recapete strălucirea, cel puțin pentru scurt timp. *Memento mori* — amintește-ți că vei muri — este un mesaj valoros și necesar în vremuri obișnuite, când ar putea fi uitat. *Memento vivere* — amintește-ți că trebuie să trăiești — este mesajul *Decameronului*.

trad. O.F.

RECUNOAȘTERE
DE VICTOR LAVALLE

Nu-i ușor să găsești un apartament bun în New York, așa că închipuie-ți cum e să găsești o clădire bună. Nu, povestea asta nu-i despre cum încerc eu să cumpăr o clădire. Eu vorbesc despre oameni, bineînțeles. Am găsit un apartament bun și o clădire bună, în Washington Heights. Într-un bloc cu cinci etaje de pe 180th colț cu Fort Washington Avenue; un apartament cu două camere, mai mult decât suficient pentru mine. M-am mutat în decembrie 2019. Poate că înțelegeți deja unde bat. A lovit virusul și-n patru luni s-a golit jumătate de clădire. Unii dintre vecini au fugit la casele de vacanță ori s-au dus să stea cu părinții în suburbii; alții, cei mai vârstnici, cei mai săraci, au dispărut între zidurile spitalului aflat la 12 străzi distanță. Mă mutasem într-o clădire aglomerată și m-am trezit pe nepusă masă că locuiesc într-una pustie.

Iar apoi am cunoscut-o pe Pilar.

— Crezi în vieți anterioare?

Eram în hol, așteptând liftul. Asta se întâmpla imediat după ce se instituise carantina. Ea m-a întrebat, iar eu n-am zis nimic. Ceea ce nu înseamnă că nu i-am răspuns. I-am zâmbit în felul meu vag și crispat, cu privirea în pământ. Nu sunt lipsită de maniere, doar neînchipuit de timidă. E o stare care nu-mi trece orice-aș face, nici măcar când e pandemie. Sunt negresă și oamenii par surprinși când descoperă că uneori și noi ne purtăm stângaci.

— Aici nu mai e nimeni, a continuat Pilar. Deci precis că vorbesc cu dumneata.

Tonul ei reușea să fie direct și, în același timp, să rămână cumva șăgalnic. Pe când se apropia liftul, m-am uitat în direcția ei și atunci i-am văzut pantofii. Oxforzi negru cu alb, bombeu ascuțit; porțiunea albă fusese vopsită ca să arate ca o claviatură de pian. În ciuda carantinei, Pilar își dăduse osteneala să încalțe așa o frumusețe de pantofi. Eu mă întorceam de la supermarket cu șlapii mei vechi și jerpeliți.

Am tras de ușa liftului și în cele din urmă am privit-o în ochi.

— Ia uite la ea, așa, bravo, a zis Pilar, în felul cum ai lăuda o pasăre sfioasă că ți s-a oprit pe deget.

Pilar avea poate cu vreo 20 de ani mai mult decât mine. Eu împlinisem 40 chiar în luna când mă mutasem acolo. Mama și tata m-au sunat din Pittsburgh să-mi cânte „Mulți ani trăiască“. În pofida știrilor, nu m-au rugat să vin acasă. Și nici eu n-am lansat solicitarea. Când suntem împreună, îmi pun așa niște întrebări despre viața mea, despre planurile pe care le am, de mă transformă din nou într-o adolescentă irascibilă. Tata mi-a comandat totuși o mulțime de

lucruri esențiale; mi le-a trimis prin poștă. Așa m-a iubit el dintotdeauna — asigurându-se că sunt bine aprovizionată.

— Am încercat să fac rost de hârtie igienică, a spus Pilar în lift. Dar a intrat lumea în panică, așa că n-am găsit nicăieri. Ăștia-și închipuie c-o să scape de virus dacă au fundul curat?

Pilar s-a uitat la mine; liftul a ajuns la etajul trei. Ea a ieșit și-a ținut ușa deschisă.

— Nu râzi la glumele mele și nici nu-mi spui cum te cheamă?

De data asta am zâmbit, pentru că acum transformase totul într-un joc.

— Mă provoci, vasăzică, a spus ea. Ne mai vedem noi.

A făcut un gest către hol.

— Stau la patruzeci și unu.

A lăsat ușa să se închidă și am urcat la etajul cinci. Acasă, am despachetat ce cumpărasem. La vremea aceea încă mai credeam că se va sfârși totul curând. Acum te și umflă râsul. M-am dus la baie. Printre lucrurile trimise de tata se numărau 32 de suluri de hârtie igienică. M-am furișat înapoi la etajul trei și am lăsat trei suluri la ușa lui Pilar.

O lună mai târziu, eram deja obișnuită să mă autentific în „biroul de la distanță"; caroiajul de ecrane — cu toate căpșoarele noastre — arăta la fel ca biroul cu spațiu deschis în care lucram cândva; probabil că discutam și acum cu colegii cam tot cât discutam pe atunci. Când a sunat cineva la ușă, am profitat imediat de ocazie ca să mă smulg din fața laptopului. Poate era Pilar. Mi-am tras în picioare niște pantofi cu cataramă; și ăștia erau scâlciați, dar arătau mai bine decât papucii cu care mă văzuse ultima dată.

Doar că nu era ea.

Era administratorul, Andrés. Aproape 60 de ani, născut în Puerto Rico, avea tatuat un leopard care i se târa în sus, pe gât.

— Tot aici, a zis el cu simpatie, pe sub masca albastră.

— N-am unde să mă duc.

A dat din cap și-a pufnit pe nas, un amestec de râs și tuse.

— Zice primăria că acuma trebuie să verific fiecare apartament. În fiecare zi.

Ducea cu el o traistă care zornăia ca un sac cu șerpi de metal. Văzând că mă uit la ea, a desfăcut-o: spray-uri cu vopsea argintie.

— Unde nu răspunde nimeni, dau cu astea.

Andrés a făcut un pas în lateral. Ceva mai departe pe hol, apartamentul 66. Ușa verde era desfigurată de un uriaș „V" argintiu. Era atât de proaspăt, că încă

mai picura.

— „V“. De la „virus“?

Sprâncenele lui Andrés s-au înălțat și au coborât la loc.

— „Vacant“, a spus el.

— Presupun că sună mai drăguț dacă-i zici așa.

Am stat așa, tăcuți, el pe hol și eu în apartament. Mi-am dat seama că deschisesem fără să-mi pun masca și mi-am acoperit gura când am vorbit din nou.

— Primăria vă pune să faceți asta? l-am întrebat.

— În unele cartiere, a spus Andrés. Bronx, Queens, Harlem. Și aici. În focare.

A scos un spray și l-a scuturat. Bila de rulment a clincănit în interior.

— Vin și mâine să bat la ușă, a zis el. Dacă nu răspunzi, am cheile.

L-am urmărit cu privirea îndepărtându-se.

— Câți oameni au mai rămas? am strigat după el. În clădire.

Apucase să ajungă la scară și începuse să coboare. Nu știu dacă mi-a răspuns, că n-am auzit. Am ieșit pe palier. Erau șase apartamente pe etajul meu. Cinci uși fuseseră decorate cu litera „V“. Aici nu mai era nimeni în afară de mine.

Ați putea crede că am dat fuga jos la Pilar, dar nu-mi permiteam să rămân fără slujbă. Proprietarul nu scosese nicio vorbă despre iertarea de plata chiriei. M-am întors la computer și-am rămas acolo până la sfârșitul programului. Am simțit o mare ușurare când am văzut că numărul 41 nu fusese vopsit. Am bătut până mi-a deschis Pilar. Purta mască, la fel ca mine acum, dar îmi dădeam seama că zâmbește. Și-a mutat privirea de la fața mea la picioare.

— Pantofii ăștia au cunoscut și zile mai bune, a spus ea și a râs cu atâta voioșie, încât abia dacă am simțit o urmă de jenă.

Cu Pilar mă duceam la supermarket; câte două drumuri la magazin în fiecare săptămână. Mergeam alături, la un braț distanță una de alta, iar când ne intersectam cu altă lume, ne repliam în șir indian. Pilar trăncănea tot timpul, indiferent dacă mergeam pe lângă ea sau în spatele ei. Știu că unii îi critică pe vorbăreți, dar vorbăria ei cădea peste mine ca o ploaie benefică.

Venise la New York din Columbia, după o scurtă ședere în Key West, Florida. Locuise în Manhattan la toate nivelurile, de jos până sus, timp de 40 de ani. Cânta la pian și-l idolatriza pe Peruchín; cântase cu Chucho Valdés. Iar acum le dădea lecții copiilor la ea în apartament, cu 35 de dolari ora. Sau, cel puțin, asta făcea înainte ca primirea copiilor în vizită să fi devenit riscantă din

pricina virusului. Mi-e dor de ei, îmi zicea de fiecare dată când stăteam de vorbă, pe măsură ce patru săptămâni se făceau șase, iar șase deveneau douăsprezece. Se întreba dacă are să-și mai revadă vreodată elevii și pe părinții lor.

M-am oferit s-o ajut cu organizarea unor lecții de pian la distanță. Îmi folosisem de mai multe ori contul de la serviciu ca să-i aranjez sesiuni de chat gratuite. Dar trecuseră deja trei luni și Pilar își pierduse felul ei șăgalnic de-a fi. Mi-a spus:

— De la ecranele astea avem iluzia că încă mai suntem toți conectați. Dar nu-i adevărat. Cine-a putut să plece a plecat. Noi, restul? Am fost abandonați.

A ieșit din lift.

— La ce bun să ne prefacem?

Mă speria. Acum îmi dau seama. Dar îmi ziceam că pur și simplu sunt mai ocupată. Ca și cum m-aș fi transformat. De fapt, am fugit de ea. Trăiam cu toții pe muchia disperării, de aceea, când a spus „Am fost abandonați. La ce bun să ne prefacem?“, a fost ca și cum ar fi vorbit de pe fundul prăpastiei. Dintr-un loc în care de-o vreme mă pomeneam și eu alunecând deseori. Așa că am pornit singură spre magazin și îmi țineam respirația, când liftul a trecut prin dreptul etajului trei.

Între timp, Andrés continua să-și facă treaba. Nu mă vedeam cu el. Bătea la ușă în fiecare dimineață, iar eu îi răspundeam bătând de cealaltă parte. De văzut am văzut însă dovezi ale muncii sale. Trei apartamente de la parter marcate cu „V“ într-o singură săptămână. Data următoare când m-am dus la cumpărături, și celelalte trei erau vopsite.

Patru la etajul întâi.

Cinci la etajul doi.

Într-o după-amiază l-am auzit bătând la o ușă de la etajul trei. A strigat un nume pe care abia dacă l-am putut distinge prin masca aceea ca un căluș pe care-o purta. Am ieșit pe palier și am coborât. Andrés părea mic și stafidit la ușa apartamentului nr. 41. Lovea în ea cu disperare.

— Pilar! a strigat el iar.

S-a întors surprins când mi-am făcut apariția. Avea ochii roșii. Degetele de la mâna dreaptă îi erau acum complet argintii; aveau un aspect permanent. M-am întrebat dacă ar mai putea spăla vreodată vopseaua de pe ele. Dar cum să poată, dacă slujba lui nu se termina niciodată?

— Mi-am uitat cheile, a zis el. Trebuie să mă duc să le iau.

— Stau eu aici, m-am oferit.

A luat-o la fugă în jos pe scară. Eu am rămas în fața apartamentului, dar nu m-am obosit să bat. Dacă n-o treziseră șuturile alea în ușă, ce puteam eu să fac?

— A plecat?

Era să pic din picioare.

— Pilar! Ce făceai, îți băteai joc de el?

— Nu, a răspuns ea prin ușă. Dar nu pe el îl așteptam. Stăteam pe-aici și te-așteptam pe tine.

M-am așezat și eu, astfel încât capul să-mi ajungă la același nivel cu vocea ei. I-am auzit respirația chinuită prin ușă.

— A trecut ceva vreme, a spus ea într-un târziu.

Mi-am sprijinit tâmpla de ușa răcoroasă.

— Îmi pare rău.

A suspinat.

— Până și femeile ca noi se sperie de femeile ca noi.

Mi-am coborât masca, de parcă ar fi stat în calea a ceea ce simțeam cu adevărat nevoia să spun. Dar tot n-am reușit să-mi găsesc cuvintele.

— Crezi în vieți anterioare? a întrebat ea.

— Asta-i prima întrebare pe care mi-ai pus-o când ne-am cunoscut.

— Când te-am văzut la lift, am știut că ne-am mai întâlnit cândva. A fost o recunoaștere. Ca atunci când văd pe cineva din familia mea.

A sosit liftul. Andrés a ieșit pe palier. Mi-am ridicat masca și m-am săltat în picioare. El a descuiat ușa.

— Ai grijă, i-am zis. E chiar acolo.

Dar, când a împins ușa, holul era pustiu.

Andrés a găsit-o în pat. Moartă. A ieșit de-acolo ducând o pungă cu numele meu scris pe ea. Înăuntru erau oxforzii alb-negru. În stângul era un bilet. „Să mi-i dai înapoi când ne mai întâlnim.“

Am avut nevoie de-o pereche de șosete în plus ca să-mi stea pe picior, dar i-am purtat peste tot unde m-am dus.

trad. O.F.

AȘA UN CER ALBASTRU

DE MONA AWAD

Și după toate astea, mai e și ziua ta de naștere. Te-ai tot gândit la ea cu groază. De zile întregi, asta le scrii prietenilor în SMS-uri: „Mi-e groază de ea“. Și adaugi un emoji îndurerat. Două X-uri în loc de ochi, gura căscată sub forma lui O. Faci haz de tine însăți și de groaza ta prostească. Dar e o groază reală. De-asta te și afli aici, în pofida circumstanțelor. E un loc pe care l-ai găsit pe *dark web*. Deschis, cu toată carantina. Un penthouse din centrul orașului. Pântecele întunecat al unei săli de tratament, în care aerul e greu de abur și miros de eucalipt. Ce lumină potolită și blândă! Stai întinsă pe masa încălzită. O femeie îți frământă fața cu niște placentă de capră. Îi simți încheieturile degetelor afundându-ți-se adânc în obraji, drenându-ți fluidele limfatice. E mult de drenat, spune ea cu voce domoală.

— Nu mă-ndoiesc, murmuri. Drenează fără grijă.

În costumul ei negru, cu părul bine strâns în coc, femeia nu-și arăta vârsta.

Trei inspirații adânci, așa, bravo, a spus ea. Inspir și eu cu tine. Vrei să inspir cu tine?

Și-a frecat mâinile cu ulei esențial și le-a ținut în aer deasupra nasului și gurii tale. Nu-ți face probleme, a spus ea, poate simțindu-ți teama, ezitarea. Ne luăm toate precauțiile. Ei, atunci e bine. Ați inspirat adânc împreună. V-ați simțit pieptul ridicându-se și coborând.

Așa, a spus ea. E mai bine, nu?

De undeva din depărtare auzeai susurul unei fântâni. Muzică liniștită, compusă de instrumente pe care nu le recunoșteai. Precum dangătul nesfârșit al vreunui clopot formidabil. Dar minunat.

Acum îți spune:

— Am să aprind lumina ca să-ți pot evalua tenul. E o lumină puternică, așa că am să-ți acopăr ochii.

Îți lipește câte o dischetă de bumbac umedă pe fiecare pleoapă închisă. Te gândești la bănuții de pe ochii morților. Lumina e atât de strălucitoare, încât o simți prin stratul de bumbac. Roșu arzător. Fierbințeală pe fața ta. Și concretețea ochilor ei. Uitându-se la tine.

— Ei, spui într-un târziu, fiindcă nu-i mai suporți tăcerea. Care-i verdictul?

— Ai avut un an dificil, nu-i așa?

Te și imaginezi, singură și speriată în apartamentul tău. Tremurând pe canapeaua ta ca o insulă. Cu tot corpul în flăcări. Respirând de parcă te-ai îneca, în timp ce-ți șiroiesc lacrimi din ochi.

— N-a fost la fel pentru toți? spui cu voce domoală.

Ea tace. Parfumul de eucalipt devine apăsător.

— Mă tem că totul se vede aici, spune ea într-un târziu.

Buricele degetelor ei îți urmează ridurile de pe frunte, făgașele adânci dintre sprâncene. Venele din jurul nasului, cutele din jurul gurii. Pliurile nazolabiale, afli acum ce denumire poartă. Ridurile râsetului, care nici măcar nu s-au născut din râset. Le atinge pe toate cu atâta blândețe, că-ți dă o lacrimă. Îți ridică discurile de bumbac de pe pleoape și-ți pune o oglindă în față.

— Memoria și pielea merg mână-n mână, spune ea. Amintiri bune, ten frumos. Amintiri nefericite…

Își lasă fraza în aer. Pentru că imaginea din oglindă e deja grăitoare, nu-i așa?

— Ce-ar fi să facem ceva în privința asta? spune cu vocea ei ca o mângâiere.

Iar tu întrebi:

— Ce?

— Mai întâi, răspunde ea, trebuie să te întreb: cât ești de atașată de amintirile tale?

Te uiți în oglindă. Nefericirile vieții tale, întipărite acolo, în piele. Porii căscându-se la tine ca niște guri care țipă neauzit. Prețul plătit pentru anul care a trecut, o umbră cenușie care s-ar putea să nu mai treacă niciodată.

Și răspunzi către imaginea ta reflectată:

— Nu sunt atașată de ele. Nu, deloc.

Acum te scaldă lumina vie a după-amiezii de vară. Soarele e încă sus, pe cer, auriu și minunat. Pasul ți-e săltat și ieși sprintenă din clădire. Zburzi, de ce nu? În definitiv, e ziua ta, nu-i așa? Pe asta n-ai uitat-o. Te întrebi ce anume ai uitat. Te gândești la femeia care îți freca fața cu discurile alea negre și lucioase — discurile atașate de cabluri electrice, conectate la o mașinărie cu cadrane. Femeia a răsucit cadranele ca atunci când dai sonorul mai tare, iar în acel moment ai simțit gust de metal până-n rădăcina dinților. Acum e amuzant să-ți amintești cum ai țipat când ai simțit pârâituri de electricitate prin craniu.

Magazinul din holul de la intrare e închis. Nu doar închis; vitrina e sfărâmată de parcă ar fi azvârlit cineva o cărămidă în suprafața de sticlă. Înăuntru, un manechin de damă alb și pleșuv a rămas în picioare, despuiat. La încheietura mâinii îi atârnă o poșetă în formă de lebădă, de-ai zice că se pregătește să plece la o sindrofie fără să-și pună nimic pe ea. Te fixează cu ochii ei lucioși. Buzele roșii schițează o urmă de zâmbet. O întunecime îți umple

măruntaiele. Groaza ți se răspândește prin membre. Dar apoi îți vezi imaginea reflectată în cioburile de sticlă. Luminoasă. Avântată. Eradicată. Ăsta-i cuvântul care-ți vine în minte cu cea mai mare forță: „eradicată“. Ciudat lucru. „A eradica“ nu înseamnă a distruge? Fața ta exprimă exact opusul distrugerii. Ce dacă porți un amărât de sac negru? Fața ta are toată seninătatea, vioiciunea și culoarea de care ai nevoie. Aproape că ar fi prea mult dacă ai mai adăuga culoare. Ar fi ca și cum le-ai trage celorlalți o palmă.

În taxiul către casă, îți zâmbești în geam, în oglinda retrovizoare, îi zâmbești taximetristului, deși el nu-ți răspunde.

— Treabă multă azi? întrebi.

— Nu, răspunde el pe un ton care parcă-ți transmite că ești nebună.

Ce face, se uită urât la tine? Poartă o eșarfă legată peste gură și nas, așa că-i greu să-ți dai seama. Poate e bolnav? Ce-ar putea avea? te întrebi. Îi dorești sănătate, bietul om. Încerci să-i comunici prin mimică urările tale de bine. El tace și te fixează cu o privire glacială în oglinda retrovizoare până te face să-ți întorci privirea și să te uiți pe geam. Orașul pare surprinzător de pustiu și de murdar. În poală îți bâzâie telefonul. Un mesaj de la cineva pe nume Stăpânul Întunericului.

Bine, zice el, vin să ne vedem.

În definitiv, e ziua ta.

În parc la șase. Băncile de la lebede.

Derulezi să vezi și mesajele mai vechi. Trebuie să ne vedem, se pare că i-ai scris Stăpânului Întunericului cu doar două ore în urmă. Te rog. De trei ori l-ai rugat. Interesant.

Mă rog, groaznic de-a binelea n-are cum să fie, dacă ți-ai dorit să te vezi cu el, nu? Ba chiar simțeai nevoia, ca să vezi! Și te cunoaște suficient de bine ca să știe că-i ziua ta, așa că…

Ce-ar fi să ne vedem la un *wine bar*? îi scrii și tu.

Wine bar?! răspunde el. Da, vezi să nu. Ne vedem în parc.

O întâlnire cu Stăpânul Întunericului. E înfricoșător, dar și palpitant, nu-i așa? Îți vezi fața în geamul despărțitor. Te calmezi imediat în fața imaginii tale. Îți închipui un soare trimițându-și razele din spatele unei pături de nori cenușii. Stai în acea minunată lumină mintală și e superbă, și e orbitoare.

În parc, încerci să-i dai taximetristului bani gheață, dar el scutură din cap cu vehemență. Nu vrea nenorocitele tale de bancnote. Se plătește doar cu cardul,

vă rog. Cum stai acolo și te uiți în urma taxiului care se îndepărtează în scrâșnet de cauciucuri pe strada goală, observi că și trotuarele sunt goale. De ultima dată când ai mai fost prin parc, iarba pare să fi crescut în legea ei, zburlită, sălbăticită. Un cuplu trece cu pas iute pe aleea de lângă iaz, amândoi cu ochii în pământ.

Vezi un bărbat cu hanorac negru stând singur pe o bancă, în dreptul lebedelor. Stăpânul Întunericului, precis el e. Sigur, ești speriată. Dar mai mult surescitată. O aventură! În momentul ăsta, ești cât se poate de pregătită pentru așa ceva. Pornești cu pas sprinten pe poteca acoperită cu pietriș, treci pe lângă cuplul ieșit la plimbare. E un sentiment mângâietor să-i vezi de aproape — oameni! Dar pe când te apropii de ei, zâmbitoare, gata să le spui „Salut! Ce zi liniștită, nu-i așa? Ei, cel puțin avem tot parcul numai pentru noi, ha, ha, ha, ha!“, ei părăsesc poteca și-o iau prin iarba încâlcită; preferă să ocolească ditamai salcia plângătoare doar ca să te evite pe tine. Și în tot acest timp îți aruncă priviri încruntate. Când să zici „Ce naiba?“, îți auzi numele rostit cu voce tare.

Te uiți într-acolo. E Ben, fostul tău soț. Stă la marginea băncii și se uită la tine cu ochi triști. Ține în mână un termos. Arată foarte rău. Buhăit și jigărit în același timp.

— Ben? Tu ești?

Bineînțeles că el e. Doar că nu-ți vine-a crede că Stăpânul Întunericului e Ben. Probabil e o glumiță cu care te-ai amuzat într-o seară. Te-ai abțiguit și te-ai apucat să le scornești porecle celor din lista ta de contacte. Ce amuzant. Când te-ai văzut cu el ultima dată? Încerci să-ți scormonești mintea, dar nu găsești nimic. Un zid de piatră.

— Julia, spune el. Mă bucur să te văd.

Dar nu pare bucuros. Se uită la tine încruntat. Lucru ciudat, dacă te gândești la cât de bine arăți. Nici c-ai fi putut alege o zi mai bună să te vezi cu ex-ul tău, zău așa.

— Și eu mă bucur să te văd, îi răspunzi.

Ben nu schițează niciun zâmbet.

— Am ales banca asta pentru că era cea mai lungă, spune el. Ca să putem sta fiecare la câte-un capăt.

Face un gest în lungul băncii. Observi că la celălalt capăt a pus o sticlă de vin cu dop filetat și o cutiuță albă.

— Pentru ziua ta, zice. La mulți ani.

— Mersi.

Și imediat îți amintești ce om ciudat era Ben. Se pare că a rămas tot așa.

— Nu-ți face griji, zice el. Am șters sticla. Și banca.

Zâmbește cu aer rezervat. Observi că îi atârnă de gât o mască de protecție. E croită dintr-o țesătură cu imprimeu floral. Arată de parcă și-a făcut-o singur la mașina de cusut, cu material sfâșiat dintr-o față de masă. Poate din vechea ta față de masă.

Imaginea măștii iscă ceva în tine — un fior rece —, dar se risipește repede. Carevasăzică, i s-a agravat germofobia. Oamenii devin tot mai ciudați pe măsură ce înaintează în vârstă. Trist, zău așa. Te face să te simți înduioșată.

Te așezi pe bancă lângă Ben. Iei o înghițitură de vin și deschizi cutia albă. Înăuntru e o prăjitură Hostess pe care, te asigură el, n-a atins-o nimeni. Grozav, îi spui. Zâmbești și aștepți să-l vezi răvășit de prezența ta. Dar el se tot uită în jur de parcă s-ar teme.

— Auzi, să știi că nu pot să stau prea mult, zău, spune el.

— Nu-i nimic.

Și-ți dai seama că nu-i nimic, chiar nu-i nimic. Revelația asta îți insuflă ceva curaj. Muști din prăjitură. Ben se relaxează vizibil. Atât de adâncă îi este ușurarea, încât te simți de parcă tocmai ți-ai dat acordul pentru ceva îngrozitor.

Îi zâmbești.

— Și ia zi, care-i treaba?

Se uită la tine cu o față extrem de serioasă.

— Tu m-ai invitat, mai ții minte?

Trebuie să ne vedem. Te rog.

— A, da. Păi, m-am gândit c-ar fi plăcut să mai stăm de vorbă.

Cum să nu. Te și recunoști în vorbele astea.

Ben se uită la tine de parcă te-ai sonat. Oftează din rărunchi.

— Ascultă, Julia, știi că țin la tine.

— Și eu țin la tine, Ben.

E plăcut să i-o spui și tu. Simți că-i adevărat.

— Dar trebuie să avem niște limite, adaugă el repede.

Din celălalt capăt al băncii, te privește cu subînțeles.

— Absolut, încuviințezi tu. E minunat să ai limite.

Despre ce dracului vorbește?

— Am o relație, doar știi.

I-ar prinde bine să se tundă, observi abia acum. Părul îi atârnă în lațe lungi, ca niște fire de iarbă.

— Sigur că da.

Dai din cap a încuviințare.

— Felicitări.

Pare consternat.

— Asta-i tot ce-ai de gând să zici?

Dintr-odată, constați cu surprindere că nu-i recunoști ochii. Nu erau albaștri pe vremuri? Acum sunt de un cenușiu spălăcit, cu albul plin de vinișoare roșii.

— Ce-ai vrea să zic?

— Ascultă, Julia, ce s-a-ntâmplat seara ailaltă a fost o prostie naspa de tot, OK? Și eu m-am lăsat prostit, recunosc. Dar când mă suni plângând așa, eu ce-ar trebui să fac? Adică, zău, aveam de ales?

Scotocești prin amintire în căutarea serii trecute. Nu găsești nicio noapte pe nicăieri. Încerci să te închipui sunându-l pe Ben. Cu o cascadă de lacrimi curgându-ți pe obraji în timp ce telefonul sună. De jur împrejur, nimic altceva decât cer albastru, cea mai plăcută nuanță cu putință.

— Am venit doar ca să-ți aduc cumpărăturile, continuă el. Ți-am zis că vin doar ca să-ți aduc cumpărăturile. Aș face la fel pentru orice prieten bolnav.

Rostește cuvântul ca pe-o insultă. „Bolnav"? Cuvântul ăsta sună atât de nepotrivit față de cum te simți acum! În ciuda lui Ben. Uită-te la el cum încearcă să te calce pe bătături. El e cel bolnav. Arată de zici că are o mie de ani.

— Aveam de gând să le las afară, la ușă, și să plec, zice Ben cu tristețe. Dar pe urmă zgomotul ăla.

Acum închide ochii. E de-a dreptul caraghios cât de îndurerat pare.

— Ce zgomot?

Te gândești la clopotul acela formidabil și minunat din sala de tratament. La dangătul lui nesfârșit, care îți umple mintea chiar și acum.

— Tu erai, spune Ben. Plângeai. Suspinai. Icneai de dincolo de ușă. Singură, singurică. Mă implorai și mă tot implorai să intru.

Te uiți la el cum clatină din cap.

— Încă mă mai obsedează, dacă e să fiu cinstit, spune Ben, întorcând privirea spre tine.

Așteptând, se pare, să te vadă distrusă. Chipurile, de rușinea disperării tale din seara aceea. Seara în care suferința ta a produs un zgomot pe care el nu-l va uita niciodată și căruia, după toate aparențele, n-a putut să-i reziste. Atunci îți

dai seama că probabil tu și Ben v-ați tras-o. E clar, ți-ai tras-o cu Stăpânul Întunericului. Poate de-aia și e Stăpânul Întunericului.

— Am fost niște nesăbuiți, se lamentează Ben. Eu am fost nesăbuit.

Iar vocea lui e ca o cărămidă. Încearcă să te sfărâme de parcă ai fi din sticlă fragilă. Poate așa erai cândva. Observi totul cum ai observa un lucru trist de la o distanță foarte, foarte mare. Dar acum nu poți fi sfărâmată. Cu tot fiorul rece care ți se strecoară, ai buzele roșii ca ale manechinului — le simți chiar acum arcuindu-se și luând forma zâmbetului ei vag. Te uiți la Ben cu ochi sclipitori. Ben își întoarce privirea către lebede.

— Probabil doar o rinită alergică, slavă Domnului, spune el. Mereu te-apucă la vremea asta și mereu uiți și ai impresia că-i ceva mai grav. Mereu te crezi pe moarte, Julia. Chiar și pe vremuri. Chiar și-nainte de toate astea.

Și arată în jur cu un gest larg. Către lebede, către cer, către sălcii și vegetația sălbăticită a parcului, către un grup care se plimbă pe acolo, toți cu măști pe față, observi acum, măști făcute manual, ca a lui Ben, sau eșarfe, cum avea taximetristul. Se opresc din mers și se întorc spre tine. Se uită cu severitate la fața ta neacoperită, radioasă. Pentru că, orice ar însemna toate astea, tu ai uitat de ele. Au fost eradicate. Te-a ușurat de ele femeia în costum negru.

Brusc, îți dorești să iei mâna lui Ben și să ți-o lipești de obraz. Avea mâinile bătătorite în unele locuri, catifelate în altele, și le simțeai întotdeauna calde și uscate când îți lua mâinile într-ale lui. Acum îți aduci aminte. Întinzi mâna peste vasta suprafață a băncii. Ben se întunecă la față. Se uită la mâna ta ca la un șarpe, după care mormăie că trebuie să plece. În timp ce se ridică, îi faci un semn de rămas-bun, apoi le faci cu mâna și celor care se holbează la tine, că și-așa erai cu mâna-n aer. Grupul cască gura la tine, îngrozit. Ceea ce e pur și simplu tragic. De ce să te temi într-o zi ca asta? Sub un cer albastru ca ăsta? Așa o zi minunată. Ziua ta de naștere.

trad. O.F.

PLIMBAREA
DE KAMILA SHAMSIE

Azra deschise poarta și ieși în stradă. Ești sigură? întrebă maică-sa din grădină, pe care o măsura cu pasul în cercuri, câte unul la fiecare 45 de secunde.

Toată lumea face la fel, se duc chiar și femei singure, spuse Azra, dar lăsă poarta deschisă în spatele ei și se opri strângându-și geanta în mâini; n-avea în ea nimic în afară de telefonul mobil, care îi dădea în același timp un sentiment de siguranță și senzația că era o țintă. Cinci minute! strigă Zohra, apropiindu-se de Azra cu obișnuitul ei pas alert. Fără îndoială că vocea i se auzea până hăt la jumătatea străzii. Mi-a luat cinci minute s-ajung la tine. Mai puțin.

Părea greu de crezut, dat fiind că aproape tot atât dura în mod normal drumul cu mașina între locuințele lor, dar Zohra insista că-i adevărat: traficul, străzile cu sens unic. Azra închise poarta și o auzi pe maică-sa cum se oprește din dat ocoluri în grădină, iese pe alee și zăvorăște poarta pe dinăuntru. Spală-te pe mâini, îi spuse Azra prin deschizătura îngustă dintre poartă și zid, iar maică-sa răspunse da, da, sigur că da, Domnișoară Paranoia.

Plecară, Zohra cu un pas mai în față și vreo doi metri în lateral. Nu existau trotuare, așa că mergeau pe carosabil, dar nici în vremuri normale nu era cine știe ce trafic pe strada lor rezidențială. Câteva case mai departe, o femeie care stătea pe balcon ridică mâna să salute perechea în trecere. Femeia locuia acolo de când se construise casa, cu aproape 25 de ani în urmă, la puțin timp după ce se întorsese Azra acasă de la facultate. Ridică și Azra mâna s-o salute. Prima interacțiune.

Început de aprilie, și iarna era deja amintire în Karachi. Azra se trăgea de kameeză[1], care i se tot lipea de piele din cauza umidității. Zohra se îmbrăcase ca pentru ieșirile lor regulate prin parc, cu pantaloni de yoga și tricou. Trecuseră mai bine de trei săptămâni de la ultima lor plimbare în parc, deși Zohra se ducea acolo zilnic cu mașina să hrănească pisicile de prin partea locului; paznicul, care îi împărtășea afecțiunea pentru animale, îi descuia poarta de fiecare dată.

Nu exista decât un singur subiect de conversație, dar avea multe compartimente diferite. Mergeau pe o arteră principală și discuția lor pendula între cotidian și apocaliptic, până când mirosul de mare le făcu să amuțească. Era ca un licăr slab, undeva în față, și după o vreme se deschise dintr-odată sub ochii lor întinderea de nisip brun-deschis, imaculată, iar dincolo de ea, apa de un cenușiu-albăstrui. Standurile cu mâncare, vehiculele de nisip, vânzătorii de zmeie, perechile șezând pe dig, familii întregi în căutarea acelui loc unic în care

mârâitul citadin al Karachiului se transforma în zâmbet: toate lipseau. Doi polițiști călări, cu măști pe față, își îmboldiră caii în direcția lor.

Polițiștii le cerură să plece. Porniră spre casă pe alt traseu, înaintând în zigzag pe străduțele înguste, mărginite de copaci, oprindu-se să discute arhitectura unor case pe care nu se gândiseră să le observe niciodată până atunci, chiar dacă își trăiseră aproape toată viața în acești câțiva kilometri pătrați ai megaorașului lor. Întâmplarea făcu să ajungă pe o stradă plină de pietoni, dintre care îi cunoșteau pe câțiva. Toată lumea făcea cu mâna, toți erau încântați să se vadă și făceau mare caz de păstrarea distanței, chiar și când n-o păstrau. Treceau preadolescenți ca vântul pe biciclete, neînsoțiți de adulți. Cartierul acesta nu cunoscuse niciodată ceva mai demn de-a fi numit petrecere stradală. Azra își salută în gura mare o veche prietenă de la școală, fără să-i pese de tonul ridicat al vocii sale, de atenția pe care putea s-o atragă asupra ei. Geanta i se bălăngănea liber pe lângă șold, în loc să fie strânsă rigid sub braț. În momentul acela, lumea părea un loc mai bun ca oricând — un loc generos și sigur.

Când se termină totul, poate mai venim uneori și pe-aici, în loc să dăm ture la nesfârșit pe aleile din parc, spuse Zohra. Poate, răspunse Azra.

trad. O.F.

---

1 Cămașă lungă, articol de îmbrăcăminte tipic oriental (n. tr.).

POVEȘTI DE LA RÂUL LOS ANGELES

DE COLM TÓIBÍN

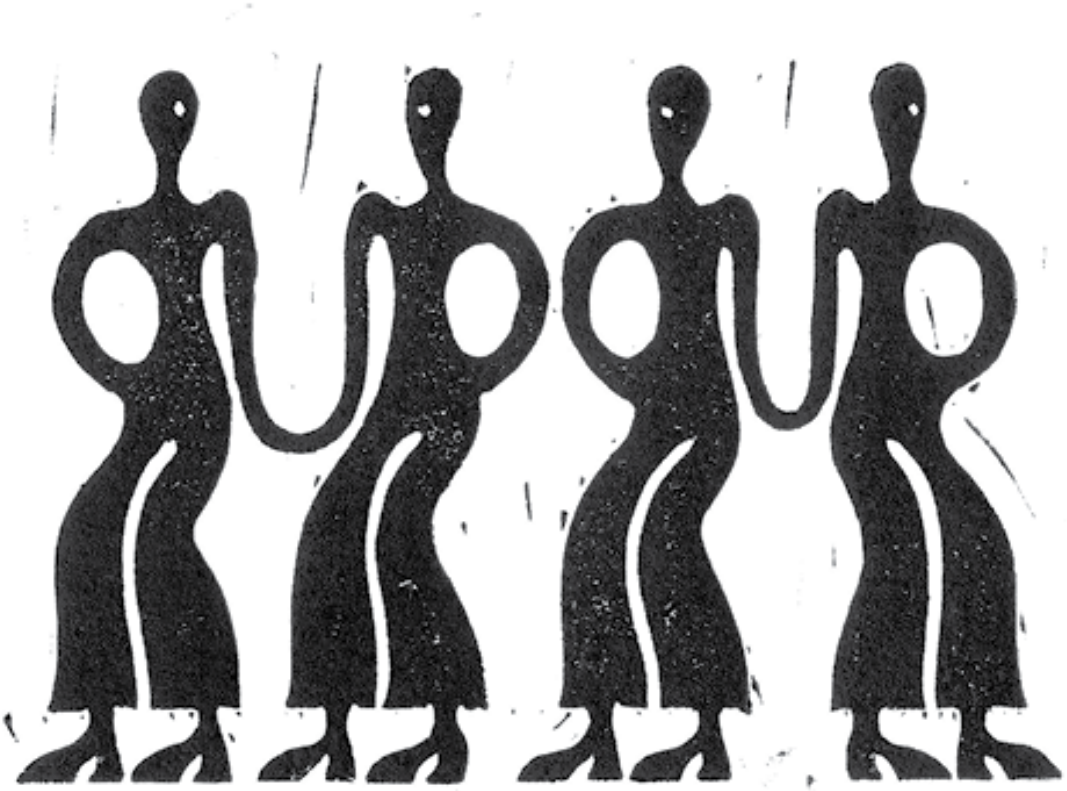

Pe timpul carantinei, am ținut un jurnal. Am început prin a nota data propriei mele deconectări — 11 martie 2020 — și locul, Highland Park, Los Angeles. În ziua întâi, am copiat o inscripție de pe o autorulotă pe care o văzusem în dimineața aceea: „Zâmbește. Ești filmat".

După acea primă însemnare, nu mi-a mai venit nimic în minte. Nu s-a mai întâmplat mare lucru.

Aș vrea să pot spune că m-am trezit în fiecare dimineață și-am scris câte un capitol nou, dar de fapt am lenevit în pat. Mai târziu, pe măsură ce se scurgea ziua, îmi făceam de lucru deplângând gusturile muzicale ale iubitului meu, care sunau și mai crâncen în noile boxe cumpărate de H., din care răsuna cât se poate de clar ceea ce odinioară abia se distingea.

Omenirea se împarte în cei care s-au apucat să asculte Bach și Beethoven înainte de treizeci de ani și cei care nu s-au apucat. H. nu s-a apucat; în schimb, avea o colecție uriașă de viniluri, în care cu greu se găsea vreun disc cu muzică clasică și mai nimic pe gustul meu.

Și-apoi, H. și cu mine n-am citit deloc aceleași cărți. Limba lui maternă era franceza, iar gândirea lui, speculativă. Prin urmare, el își făcea de lucru cu Jacques și cu Gilles într-o cameră, pe când eu citeam Jane și Emily în alta.

El citea Harry Dodge; eu citeam David Lodge.

Într-un orășel din Vestul mijlociu locuia un scriitor. Îi devorasem cele două cărți și-mi plăcea cum se expune emoțional în ficțiunea lui. Chiar dacă nu-l întâlnisem niciodată, îi doream din tot sufletul să fie fericit. M-am bucurat enorm să aflu de pe internet că are un iubit și să citesc câteva postări despre viața conjugală fericită pe care o trăia. H. îl întâlnise în carne și oase și era la fel de bucuros că scriitorul se așezase la casa lui, cu persoana iubită.

În scurt timp, am început să căutăm postările scriitorului. Iubitul l-a așteptat cu flori când s-a întors acasă. Ne-am uitat la o fotografie cu florile.

Și romancierul a făcut fursecuri, sau cel puțin așa scria în postarea lui, și în fiecare seară se uita cu iubitul lui la filme care erau o adevărată revelație pentru amândoi.

Fiecare dintre noi are oameni-umbre, locuri-umbre, episoade-umbre. Câteodată ocupă mai mult loc decât paloarea întâmplărilor reale.

Paloarea aceea îmi dă fiori, dar umbrele mă pun pe gânduri.

Tare mi-a plăcut să mă gândesc la romancierul-umbră și la iubitul lui.

Și am încercat să-mi imaginez un scenariu al extazului conjugal, în care împărțim spațiul, muzica, romanele și filmele și postăm online despre iubirea noastră.

Dar, orice-aș visa eu, în realitate n-am putea să cădem de-acord asupra filmului pe care să-l vedem diseară. În Săptămâna Unu, după ce ne-am hotărât să ne uităm la filme a căror acțiune se petrece în Los Angeles, am inclus pe listă *Mulholland Drive* și *Body Double*, primul prea lent pentru mine, iar al doilea înfricoșător într-un stil prea retoric. Nu doar că lui H. îi plăceau la nebunie ambele filme, dar, pentru că se pricepea la cinematografie, își dorea să și discute despre felul cum se pot contopi imagini din filme diferite, despre câte referiri ascunse și gesturi secrete conține un film.

Eu nu mersesem niciodată la cinema decât ca să mă distrez. Ora de dinainte de culcare devenea tensionată când H. mă urmărea prin toată casa cu informații despre ce însemnau de fapt filmele alea.

Atunci l-am iubit cel mai mult: era atât de serios și de surescitat de film, de ideile și de imaginile generate pe ecran, atât de dornic să păstreze conversația la un nivel profund!

Dar în serile dificile nu eram în stare să mă stăpânesc. Tot ce puteam să-i spun era: „Filmul ăsta e o porcărie! Îmi insultă inteligența!“ — ca răspuns la citatele sale detaliate și pertinente din Godard, Godot și Guy Debord.

Am trecut în revistă numele marilor cupluri gay din istorie — Benjamin Britten și Peter Pears, Gertrude Stein și Alice B. Toklas, Christopher Isherwood și Don Bachardy. Cum de găteau mereu împreună, sau se desenau reciproc, sau unul compunea cântece pe care să le cânte celălalt?

Cum de numai noi eram așa cum eram?

Poate-ar fi fost un moment bun pentru mine și H. să ne purtăm ca niște oameni mari măcar o dată-n viață și să începem, într-un târziu și cu bucurie, să citim, fiecare, cărțile preferate ale celuilalt.

În realitate, noi citeam mai mult ca oricând propriile preferințe. Când venea vorba de cultură, eram ca-n poezioară: *el era Jack Sprat, care nu bea pe-nserat, / eu eram a lui soție, care bea doar la chindie*.

Ce-mi place mie cel mai mult e când un om pe care eu îl iau în serios e luat în râs de altcineva, sau când ceva ce mie mi se pare ridicol e luat în serios de toți ceilalți.

Când a început izolarea în masă, mi-am spus că Râul Los Angeles și toți afluenții lui sunt de tot hazul. La scurt timp aveam să aflu cum stau lucrurile cu adevărat. Iar când perioada de distanțare socială ajunsese pe la jumătate, am sperat că n-am să mai aud niciodată nici măcar o notă, dacă „notă“ e cuvântul potrivit, din cântecul care se cheamă „Little Raver“, al lui Superpitcher, pe care H. îl adoră și-l dă foarte tare.

Eu nu știu să șofez și nici să gătesc. Nu mă pricep să dansez. Nu-s în stare să scanez o pagină sau să trimit o poză pe e-mail. N-am pus mâna niciodată de bunăvoie pe aspirator, nici nu m-am apucat în cunoștință de cauză să fac patul.

E greu să justifici toate astea față de cineva în casa căruia locuiești. Am lăsat să se înțeleagă că toate rateurile mi se trag dintr-o copilărie mutilată, dar, pentru că n-am avut succes cu justificarea asta, am sugerat, fără să am vreo dovadă, că neorânduiala le e proprie gânditorilor profunzi, oamenilor dornici să schimbe lumea. Marx era dezordonat; Henry James era un puturos; nu există nicio dovadă că James Joyce a strâns vreodată după el; Rosa Luxemburg era teribil de neglijentă, ca să nu mai vorbim de Troțki.

Am încercat sincer să mă port cum trebuie. Spre exemplu, în fiecare zi goleam mașina de spălat vase. Și de câteva ori pe zi făceam cafea pentru H.

Într-o zi însă, când H. a spus că e momentul să dăm cu aspiratorul prin casă, i-am răspuns că ar fi mai bine ca treaba asta să aștepte până plec eu undeva să țin vreo prelegere sau vreun curs.

— Citește ziarele, a zis H. Plecatul undeva ține de trecut.

Pe moment, a sunat ca o acuzație, iar apoi, în timp ce H. se uita la mine cu o indignare de cocoș galic, a ajuns să sune a amenințare.

La scurt timp după aceea, aspiratorul duduia prin casă.

Tare îmi plăceau zilele în care niciunul dintre noi n-avea nimic de făcut, când în față ni se așterneau atâtea alte zile identice și eram ca un cuplu de bătrânei care s-au îmblânzit cu vârsta, au devenit înțelepți și pot să-și termine unul altuia paragrafele. Singura noastră problemă era că nu prea existau lucruri asupra cărora să ne putem pune de acord.

Eram fericiți în izolare, fericiți cum nu mai fuseserăm de mult. Dar îmi doream ca fericirea noastră să aibă și acea dezinvoltură și mulțumire pe care le exhiba fericirea romancierului și-a iubitului său, precum și-a altor cupluri de gay.

Mi-am găsit în grădină un loc în care să stau și să citesc. De multe ori, preferam să rămân afară când dinăuntru răcnea muzica. Muzică house, i s-ar putea spune; dar și asurzitoare.

Într-o zi, când am intrat, l-am găsit pe H. săltând acul de pe o placă de vinil. Mi-a spus că face asta pentru că nu vrea să mă calce pe nervi cu muzica lui. Copleșit de regret, am încercat să mă prefac că, de fapt, muzica nu mă enervează câtuși de puțin.

— Mai bine lasă acul la loc, i-am zis.

Preț de o secundă, apoi două, muzica mi s-a părut incitantă. Adolescentul din mine s-a trezit pentru scurt timp. Era o piesă de Kraftwerk. M-am oprit și am ascultat. Am zâmbit aprobator spre H. Aproape că-mi plăcea, dar apoi am făcut greșeala de-a încerca să dansez pe ritmul ei.

Singurul lucru pe care îl știu despre dans provine din filmul *Saturday Night Fever*, pe care am fost forțat să-l văd în 1978, când aveam în grijă un grup de studenți spanioli veniți la Dublin. Am detestat filmul, iar aversiunea față de el mi-a sporit când un coleg, criptosemiotician, s-a apucat să-mi explice mecanismele lui interne, vorbindu-mi rar și pe-nțeles.

Dar tot ce știam despre dans din filmul acela știam. De-a lungul anilor, mai umblasem și eu prin discoteci, e adevărat, dar fusesem interesat mai degrabă de camere dosnice, de ocheade furișate și de un contact direct și nerestricționat cu alcoolul decât de rafinamentele dansului.

Cu toate astea, am încercat, sub privirea lui H. Mi-am mișcat picioarele pe ritmul muzicii și mi-am unduit brațele.

H. a încercat să nu se înfioare.

M-am furișat de-acolo pe tăcute, ca o făptură împovărată de vinovăție. Mă simțeam ca domnul Jones din piesa lui Bob Dylan: „Se-ntâmplă ceva, dar tu nu știi ce anume, nu-i așa, domnule Jones?“[2].

Înțelegeam că nu ridiculizez eu Kraftwerk, cum făcusem până atunci, ci mai degrabă Kraftwerk mă ridiculiza pe mine.

„Nu ești destul de cool ca să ne-asculți pe noi“, șoptea Kraftwerk.

Afară, în grădină, într-un hamac atârnat de rodiu, m-am adâncit în lectura lui Henry James.

Ne-am comandat bicicletele online. Visam să parcurgem vâjâind străzile din suburbie, prin dreptul caselor fără etaj înfricoșate, cu oameni pitiți înăuntru,

care zapează prin lista de posturi TV, sperând la izbăvire în timp ce se spală pe mâini cu zel evlavios.

Mi-i închipuiam zărindu-ne pe geam cum coborâm panta cu picioarele ridicate de pe pedale, ca imaginea de pe coperta vreunui vinil uitat.

Cele două biciclete au ajuns cu câteva zile mai devreme decât le așteptam. Singura problemă era că trebuiau asamblate.

Pe când H. s-a pus pe studiat manualul, eu am încercat să scap pe șest. Când s-a apucat de gigantica lucrare și mi-a spus cât se poate de clar că are nevoie de mine în preajmă, am tot repetat că am niște e-mailuri de trimis urgent. Dar fără folos. A insistat să stau acolo și să mi se citească preocuparea pe față, în vreme ce el, întins pe jos, asuda și înjura, cerându-i Domnului din Ceruri să-i spună de ce-i expediaseră producătorii buloanele și piulițele greșite și-un număr insuficient de șuruburi.

Mi l-am imaginat pe romancierul de pe internet, cel fericit, împărțind corvoada asta cu iubitul lui, un tandem armonios care găsește șuruburile potrivite și care își dă seama, cum și eu îmi dădeam seama, însă nu și H., că vergelele metalice subțiri despre care H. spunea că fuseseră incluse din greșeală aveau, de fapt, rolul de-a stabiliza roțile din față. M-am gândit la Benjamin Britten, la Gertrude Stein, la Christopher Isherwood și la partenerii lor. Ei ar fi știut cum să pară implicați.

Din moment ce H. era așa furios, nu doar pe biciclete în sine, ci și pe fabrica din care ieșiseră, dar și pe mine, care fusesem cu ideea, am hotărât că-i mai bine să invoc o variantă a personalității mele pe care o folosisem ultima dată când eram la școală și nu înțelegeam de ce x este egal cu y.

Mi-am luat un aer tâmp, dar în același timp trist și umil, vag placid, dar profund preocupat.

În scurt timp, după multe cazne și oftaturi, bicicletele au devenit funcționale și, cu căștile pe cap și măștile pe față, am pornit la drum, zburând în jos pe panta dealului, cuprinși de veselie și încântare, sub imperiul unei lipse de control controlate, ca doi inși din reclama la un săpun de fițe.

De ani de zile nu mă mai urcasem pe bicicletă. Se întâmpla ceva cu spiritul meu încordat ca un arc pe măsură ce lăsam vehiculul să alunece pe Adelante către minunat botezata Stradă Ușoară, apoi către York și mai departe către Marmion Way, apoi parcul Arroyo Seco. Unde nu erau pante, aveam teren neted. Nu era trafic, iar pe trotuare treceau doar câțiva pietoni, cu măști pe față și cu un aer confuz.

Nu știam că prin parc curge un afluent al Râului Los Angeles și că pe unul dintre malurile lui se desfășoară o pistă de ciclism. Îți venea greu să folosești cuvinte uzuale ca să descrii acest așa-zis râu. Se numește Arroyo Seco, ceea ce înseamnă „curs secat“, și chiar e secat, sau cel puțin are o albie destul de uscată, și nici n-are propriu-zis maluri, din moment ce nu-i un râu veritabil.

Când îl vor termina, orașul Los Angeles o să fie minunat.

Deși plouase de curând, în canalul ăsta de scurgere îngrădit care își aștepta curând unirea cu râul purtător de nume măreț tot nu apăruse apă. Râul Los Angeles și micul lui afluent sufereau — întotdeauna fusesem de părerea asta — și strigau cerând îndurare.

Dar acum, îmboldindu-mi bicicleta pe alee, am simțit că descoperisem un element citadin care-mi fusese ascuns până atunci. Nicio mașină nu putea ajunge aici. Nicio imagine din acest spectacol straniu și trist nu va fi trimisă vreodată în lume. Nu va exista niciun: „Veniți la L.A.! Vă puteți plimba cu bicicleta pe malul unui râu!“. Nimeni sănătos la cap n-ar veni aici.

Dar aproape că era frumos. N-ar fi trebuit să râd de Râul Los Angeles.

Pe când eu nutream asemenea gânduri profunde și eliberatoare, H. dădea tot mai repede din pedale. Uitându-mă înapoi, i-am văzut pe romancier și pe partenerul lui, cei fericiți, cei de pe internet, sub forma unor fantome, în urma cărora veneau toate cuplurile de homosexuali fericite din istorie, dând la pedale cum putea fiecare. Am schimbat vitezele și am mărit distanța dintre mine și ei, avântându-mă după H., încercând din răsputeri să-l prind din urmă.

trad. O.F.

---

2. *Something is happening here but you don't know what it is, do you, Mr. Jones?* (en.) (n. tr.).

OBSERVAȚII CLINICE DE LIZ MOORE

12 martie 2020

Informație: Bebelușul are febră.

Dovadă: Două termometre oferă o succesiune de valori îngrijorătoare. 39,9. 40,1. 40,4.

Dovadă: Bebelușul e fierbinte. Obrajii bebelușului sunt roșii. Bebelușul tremură. Când e alăptat, bebelușul suge pieziș: gura molfăie incorect, strânsoarea buzelor e slabă, mâinile și picioarele sunt lipsite de vlagă. În loc să plângă, bebelușul miorlăie.

Informație: Copiii mici au frecvent episoade febrile.

Dovadă: Ambii copii ai familiei au avut episoade febrile cu regularitate în perioada în care au locuit în această casă. Trei ani și nouă luni este perioada în care au locuit copiii în această casă.

Opinie: Copilul în vârstă de 3,75 de ani nu are febră.

Dovadă: Fruntea fetiței în vârstă de 3,75 de ani este rece.
Metodologie: Mama fetiței în vârstă de 3,75 de ani intră în vârful picioarelor la ea în cameră, ținându-și respirația, evitând anumite scânduri din podea, și se apleacă pentru a-și apropia buzele de pielea ei, buzele fiind cel mai bun detector de febră al corpului omenesc.

Întrebare: Ce valoare indicată de termometru necesită un drum la urgențe pediatrice?

Proces de cercetare: Părinții bebelușului întreprind câteva căutări pe internet folosind următoarele expresii:

urgențe pediatrice temperatură
febră 40,4 camera de gardă

Răspuns: Internetul oferă două sfaturi contradictorii.

A. Duceți-vă imediat
B. Administrați Tylenol; sunați medicul

Răspuns: Părinții copilului se uită unul la altul în tăcere timp de șase secunde, analizând și alte informații.

Informație: În lume există o boală nouă.

Informație: S-a răspândit la populația umană.

Informație: Tatăl copilului a fost anunțat, ieri, că trei dintre colegii săi de muncă au contractat boala.

Constatare: Se pare că nu-i momentul potrivit.

Contraargument: Copiii mici fac uneori febră. Copiii mici fac febră frecvent. Bebelușul nu are alte simptome în afară de febră. Cel mai adesea, febra la copiii mici nu este cauzată de virusuri recent răspândite la populația umană. Ceilalți trei membri ai familiei bebelușului nu prezintă, deocamdată, simptome.

Necunoscute: Infecțiozitatea virusului. Istoricul bolii. Timpul dintre expunere și manifestarea simptomelor. Modul tipic de manifestare a bolii la adulți și la copii. Efecte pe termen scurt și lung la ambele categorii. Traiectoria tipică. Mortalitatea.

Declarație: „Avem de-a face cu multe necunoscute“, spune mama bebelușului.

Considerații: Este ora 1:45 noaptea. Sora bebelușului doarme. Un părinte va trebui să ducă bebelușul cu mașina, singur, la spitalul pediatric. Celălalt părinte va…

Întrerupere: Bebelușul vomită. Vomitatul este un act banal și lipsit de violență. Gura se deschide într-o doară. Conținutul stomacal al copilului este expulzat. În urma regurgitării, bebelușul devine bleg. Bebelușul adoarme.

Considerații (cont.): …trebui să rămână acasă cu sora bebelușului.

Considerații ulterioare: Este mai riscant să duci bebelușul într-o incintă medicală decât să-l monitorizezi acasă? Dacă afecțiunea bebelușului nu este boala cea nouă… Oare bebelușul sau părintele său ar putea să ia boala cea nouă din incinta medicală?

Decizie: Părinții bebelușul hotărăsc să aleagă Varianta B. Se administrează Tylenol pentru copii. La ora 1:50 dimineața, este sunat medicul.

Corecție: Medicul nu este disponibil. A răspuns robotul. Medicul îi va suna ulterior.

Interludiu: Părinții curăță pe jos. Reduc lumina în living. Tatăl se întinde pe canapea, cu bebelușul pe piept. Tatăl observă cât de încins e trupul copilului, de necrezut, fierbinte ca un ibric pe foc, ca un motor în funcțiune. Fierbințeală provenită din activitate, din cheltuială energetică, activitatea unui trupușor nou care pornește la război. Tatăl rememorează primele zile ale bebelușului, își amintește pleoapele umflate care se deschideau și se închideau cu un efort real, mișcările degetelor sub apă, apreciază că trupurile nou-născuților sunt construite ca niște scuturi, cu trunchiul sub forma unui triunghi inversat și membrele lipsite de substanță. Gândul acesta îl liniștește. Sunt proiectați să supraviețuiască, își spune tatăl — o aserțiune. Bebelușul are acum 10 luni. Bebelușul a crescut. Trupul îi e durduliu, greutatea lui, pe pieptul tatălui, deopotrivă consolare și îngrijorare, un memento pentru tot ce s-a investit în acest trup de copilaș (216 litri de lapte din trupul mamei sale, 722 de zmeurici, 13,6 kilograme de iaurt, 120 de banane, 84 de bucățele de brânză, 15 pachete de gustărele ușoare ca aerul, numite *yogurt melts*, care îi plac nespus acestui copilaș, o înghițitură de tort pe care i-a adus-o pe șest sora bebelușului), iar în afară de ceea ce s-a investit fizic în trupul copilului, e vorba și de dragostea lor pentru el. Pentru râsetul lui. Pentru cum cască gurița, pentru cei trei dinți care i-au ieșit, pentru felul cum a învățat, în ultima săptămână, să dea pupici, pentru cum aplică pupicul, cu gura deschisă, pe obrazul destinatarului — și pentru mânuța lui, pe care i-o atinge acum tatăl și cu care copilașul a învățat de curând să fluture în semn de salut. Pe pieptul tatălui, toate membrele bebelușului stau acum nemișcate. Și toate membrele tatălui sunt nemișcate.

Mama stă într-un fotoliu și îi veghează. Își veghează și telefonul. Așteaptă să sune medicul. De trei ori verifică să nu-și fi pus telefonul pe silențios.

Observație: Trece o oră. E liniște în casă. Poate, își spune mama bebelușului, totul o să fie…

> **Întrerupere:** Bebelușul vomită. Pe pieptul tatălui. Pe canapea. Pe covor. Bebelușul își înalță capul ca să vadă ce-a făcut. Și-l coboară iar, drept în băltoaca de lichid care i-a țâșnit din trup. Se întoarce la somn.

Pauză.

Cerere fermă: „Ia-l“, spune în șoaptă tatăl bebelușului. „Ia-l.“

Urmare: Mama ia bebelușul. Îl curăță. Tatăl bebelușului își curăță cămașa, curăță canapeaua, covorul, își curăță părul. Cere copilul înapoi.

Întrebare: „Cât e ceasul?“, spune tatăl bebelușului.

> **Răspuns:** E 3:02 dimineața.

Întrebare: „Mai sună dracului odată telefonul ăla?“, întreabă tatăl bebelușului.

Decizie: Mama, furnizoarea de lapte, va duce copilul la spital. Tatăl ține copilul, proaspăt schimbat, adormit, încă mirosind a bilă. Mama pregătește bagajul.

Listă: În geantă se pun șase scutece, un pachet de șervețele, două schimburi de haine, două prosoape pentru eructație — „mai ia câteva“, spune tatăl, gândindu-se la vomă —, o pompă de sân manuală, două sticle de lapte matern — în caz de separare —, o pungă de gheață, un minirăcitor, apă pentru mamă, gustări pentru mamă, încărcător pentru telefonul mamei. Telefonul mamei. Portofelul ei. Cheile ei, care cad imediat pe jos cu un zornăit.

> **Întrerupere:** Bebelușul râde.

Întrebare: „Ce-a fost asta, a râs?“, întreabă mama.

Răspuns: A râs. Bebelușul înalță capul. Face un gest cu palma deschisă către cheile de pe podea. Vreau. Bebelușul zâmbește.

Observație: Bebelușul are o privire vioaie. Culoarea pielii bebelușului este mai bună. Bebelușul privește în jur, scoțând sunete pe gură. „Auaha, auaha, auaha“, îngână bebelușul, o exprimare a uimirii. Primele lui cuvinte, pe care le-a învățat recent.

Deducție: „Se simte mai bine“, spune mama. „Să-i mai luăm o dată temperatura“, spune tatăl.

Rezultat: 38,4.

Propunere: „Eventual“, spune tatăl, „am putea…“

Întrerupere: Sună telefonul. Medicul.

Sfat: „Zice că putem să așteptăm până dimineață“, spune mama.

Observație: Bebelușul se freacă la ochi. Bebelușul pare obosit.

Decizie: Părinții îi scot bebelușului scutecul. Îl bagă într-un sac de dormit garnisit cu roz, rămas de la sora lui. Capotul lui, cum îi spune mama, amintindu-și de bunica ei, amintindu-și dulciurile pe care le ținea bunica ei în buzunarele capotului, amintindu-și labele picioarelor bunicii, lungi și fragile, și obiceiul ei de a-și pune mâna pe spatele mamei când era bolnavă, și cum a venit ea odată să stea cu mama când era mică și avea varicelă, uitându-se cu ea de nenumărate ori la *Sunetul muzicii*, fără să se plângă niciun moment sau să pară plictisită. Iar gândul la ea o emoționează. Atâția strămoși, atâta afecțiune tandră oferită unui copil după altul, ultimul dintre ei fiind bebelușul pe care îl ține ea în brațe. Pe când rememorează toate acestea, mama îl alăptează pe bebeluș până când acesta adoarme și se încordează de fiecare dată când el își întrerupe eforturile, așteptându-se să-l observe din nou cum dă semne de suferință.
Nu e suferind. Deocamdată, mama o să-l culce la el în pătuț, în capotul lui roz, o să-i vegheze somnul, o să se aplece ca să-i pună o mână pe frunte, verificând iar și iar. Cald, dar nu fierbinte, își spune ea — deși fără termometru n-are cum

să știe sigur. Se întinde pe podea, lângă bebeluș. Supraveghează bebelușul. Bebelușul respiră. Bebelușul respiră. Lumină palidă și umbre pe fața bebelușului. Printre stinghiile leagănului, întinde un deget să atingă pielea bebelușului. Cald, dar nu fierbinte. Cald, dar nu fierbinte, își spune ea — o psalmodiere, o rugăciune —, deși n-are cum să știe sigur.

trad. O.F.

ECHIPA
DE TOMMY ORANGE

Nici nu mai știai cât timp trecuse de când stăteai și te holbai la un perete din biroul tău. Așa a trecut timpul în ultima vreme, ca în spatele unei draperii, apoi s-a strecurat din nou afară, sub alte forme, când ca o gaură neagră a internetului, când ca o plimbare pe strada ta, pe care ai insistat s-o numești drumeție, împreună cu soția și fiul tău, când sub forma unei cărți la care ochii tăi privesc, dar pe care n-o înțelegi, când ca o depresie paralizantă, când ca niște șorecari care se rotesc pe cer observând cu atenție, când sub forma anxietății tale veșnic la pândă, când sub formă de apel pe Zoom, când ca o tură de *homeschooling* cu fiul tău, când ca aprilie și mai, luni deja trecute, când ca obsesia pentru socoteala morților, numerele fără nume crescând în grafice nesfârșite din hărți animate. Timpul n-a fost de partea ta, n-a fost de partea nimănui, s-a irosit visând cu tine, sub formă de tine, ascuns și asurzitor ca soarele pe după nor.

Te gândeai la momentul în care ai ieșit ultima dată în lume. Nu se puneau la socoteală ieșirile săptămânale la supermarket, mascat și panicat, nici strecuratul până la cutia poștală, de unde te întorceai cărând vraful clătinându-se de cutii cu lucruri neesențiale și păstrând cât mai multă distanță față de oricine îți intra în raza vederii, mai ales după ce-ai ascultat un podcast din care ai aflat pentru prima dată despre ideea dezgustătoare a precipitațiilor bucale. Nici măcar nu mai priveai pe nimeni în ochi, atât de rău te speria contaminarea.

Ultimul eveniment public în masă la care ai participat a fost primul semimaraton din viața ta. Medalia pe care ai primit-o e la tine în birou, atârnată ca un cap de cerb. Un semimaraton nu pare cine știe ce, e doar o jumătate de maraton, dar pentru tine a fost mare lucru să alergi și să tot alergi, cale de 21 de kilometri, fără oprire. Când ai început să te antrenezi, chiar ai dat bani ca să te alături unei echipe de alergători care se strângeau laolaltă și te mobilizau cu povești despre cât e de istovitoare întreaga experiență. Scandai și tu și-i ascultai pe liderii echipei tale cum bat câmpii despre timpii pe care i-au scos în cursă și despre alimentele și sursele de energie superioare pe care le poartă cu ei în punguțe de plastic prinse la brâu. Ai urât antrenamentul cu echipa, așa că ai renunțat și ai început să te gândești la trupul tău ca un întreg, la sănătate, și rutină, și la *playlist*-urile cu cântece pentru alergat ca fiind Echipa. Te trezeai devreme ca să ieși la alergat și câteodată făceai mai mult de-o alergare pe zi. Te țineai de kilometrajul pe care ți-l propuseseși și de dieta prescrisă de aplicația pentru antrenament pe care ți-o descărcaseși — aplicația a

devenit și ea apoi parte din Echipă. Echipa s-a ținut de promisiunile făcute. Echipa era compusă din inima ta — care se păstra sănătoasă —, din plămânii tăi — care se păstrau curați — și din hotărârea ta — care se păstra fermă — de-a face lucrul ăsta de care ai decis că ai nevoie din motive pe care nici măcar nu ți le amintești.

Alergarea există de când sunt picioare pe lume, fără doar și poate, iar tu alergi deja de ceva vreme, mai mult ca să stăvilești veșnicul atac al kilogramelor care vin odată cu vârsta, dar alergarea la întreceri era ceva nou pentru tine, alergarea pe o anumită distanță, un anumit timp, până la linia de sosire, asta era un soi ciudat de obligație la care te înhămaseși, o responsabilitate, un țel cu o linie de sosire. Înaintea epocii moderne, alergarea era treabă serioasă; fugeai de ceva sau către ceva într-o situație presantă, vânai, erai vânat sau duceai vreun mesaj esențial. Primul maraton oficial a avut loc la Olimpiada din 1896 și a fost câștigat de un poștaș[3] grec. Lungimea cursei era o trimitere la legenda antică despre alergătorul grec care a dus mesajul ce anunța victoria și imediat după aceea s-a prăbușit și a murit pe loc. Poate că există nenumărate alte exemple de alergători antici — precis că amerindienii alergau prin peisajul sălbatic american înainte să fi adus Cortés cai iberici în Florida, în 1519 —, și totuși, mintea ți-e blocată pe imaginea indianului călare pe cal, iar unde imaginea ar trebui să simbolizeze desăvârșita adaptabilitate a populației native, ea îl reprezintă pe indianul static, mort. Ai știut dintotdeauna că imaginea asta reflectă o latură a ta care este în același timp adevărată și neadevărată, un fel de adevăr hibrid, pentru că tatăl tău e amerindian, indian cheyenne, iar mama ta e albă, și amândoi au fost alergători, altfel poate că nici nu ți-ar fi dat prin minte să te apuci de alergat, dar lăsând deoparte și alergarea în Antichitate, și moștenirea de familie, și jumătățile de adevăruri, nu se poate ști cu adevărat ce fel de alergări practicau oamenii pe la începutul istoriei picioarelor.

După cursă te-ai întors în munți, acolo unde te-ai mutat cu cinci ani în urmă, când nu ți-ai mai putut permite traiul în Oakland. Te-ai întors în izolare și acolo ai fost în general la adăpost de riscurile înfruntate de oamenii de la oraș, atât de aproape unii de alții. Dar, după cursă, ai terminat-o cu alergatul. Lumea a pus frână cu scrâșnete și la fel de brusc s-a oprit și optimismul cu care credeai despre ea că merită tot efortul, că e ceva pentru care ai de ce să muncești. Când monștrii bătrâni și cărunți de la vârf aruncau firimituri și se înfruptau din platoul cu incredibile pachete de stimulente, simțeai nevoia

maladivă de-a pune stop și de-a sta să te uiți cum se mistuie totul, cum își pierde răsuflarea. Cu atâția analiști trăncănitori de trăncăneli, nespunând mai nimic, tot ce puteai să faci era să stai și să te uiți, și asta-i tot ce-ai și făcut, tot ce-ai simțit că poți face, ceea ce-ți dădea senzația că faci totuși ceva, chiar dacă nu făceai nimic, să stai și să te uiți, să asculți, să citești știrile de parcă din ele ar putea răsări ceva nou și mai bun, nu doar alți morți, chiar dacă ai crezut că moartea ar putea însemna că monștrii bătrâni și cărunți vor suferi, dar n-a fost așa, și s-a dovedit că sufereau aceiași oameni care au suferit dintotdeauna ca să-și primească porcii tainul și mai mult de-atât, lături care nici nu le mai trebuiau, un nivel al lăcomiei ce depășea nevoia într-o măsură pe care nici măcar n-o puteai concepe. Totul în numele libertății. Ai învățat asta la școală, stătea scris în manuale, fățărnicia pieței libere, a constituției și a Declarației de Independență, care se referea și încă se mai referă la indieni numindu-i sălbatici cruzi.

Noua Echipă era familia ta, cea alături de care ești acum acasă. Era soția ta, fiul tău, cumnata și cele două fiice ale ei, adolescente. Era izolarea însăși și ce făceai cu ea și împotriva ei. Noua Echipă nu era alergarea; era planificarea meselor comune și împărtășirea știrilor despre lumea exterioară, citite sau ascultate dinăuntrul vieților voastre insulare, din interiorul căștilor cu bluetooth și bas puternic. Noua Echipă era noul viitor, încă nestabilit, ce părea să fie hotărât de comunitățile individuale, în funcție de încrederea lor în statistica vieților pierdute și de impactul ei asupra lor. Noua ta Echipă se compunea din lucrătorii din linia întâi care îți scanau cumpărăturile și îți livrau coletele. Se compunea din vechea ta familie, cea care se destrămase cu atât de mult timp în urmă, încât până și ideea de-a mai aduna cioburile părea acum absurdă, darămite să mai și încerci să le potrivești laolaltă. Cândva învățați împreună limba cheyenne, de la tatăl tău. Era limba lui maternă, pe care sora ta ajunsese s-o vorbească fluent, iar înțelegerea unei limbi noi părea un lucru la care toată lumea ar trebui să se gândească, dat fiind că pierduserăți firul călăuzitor către adevăr, cândva demult, pe când te gândeai că mai crezi în ceva asemănător cu speranța. Când o fi fost, înainte de Obama, sau în timpul lui Obama, sau după Obama, toată conjunctura asta a fost un moment important în scurgerea timpului, care te-a ajutat să înțelegi unde te afli, să-ți înțelegi viziunea despre ce înseamnă viitorul țării, sub ce stindard te plasezi și ce vrea să însemne că populația albă devine treptat minoritară — nu te mai gândi la speranță, nu te mai gândi la prosperitate, oare vei supraviețui? Nu, n-ai mai

alergat, și s-a văzut, și duș ai făcut poate o dată pe săptămână, iar de dantură ai și uitat. Ai băut prea mult și niciodată n-ai mai fumat atât. Urma să te corectezi odată ce întreaga situație avea să pară că se îmbunătățește, odată ce aveai să întrezărești un licăr de speranță în știrile cotidiene; le urmăreai cu atenție, ceva tot avea să vină, un remediu, o scădere a numerelor, un medicament-minune, anticorpi, ceva, orice.

Te-ai întors la perete și te holbezi la el, incapabil de altceva. Munca de Echipă a întregii lumi noi, a tuturor celor neafectați în mod direct, a fost să privească și să aștepte, să stea locului, avea să fie un maraton toată această izolare, dar era singura cale ca Echipa, oamenii, să reușească să atingă linia de sosire în afurisita asta de cursă.

trad. O.F.

---

3. Este vorba despre Spyros Louis, care era de fapt sacagiu (n. red.).

BROUSSARD
DE LEÏLA SLIMANI

Într-o seară de septembrie, pe când susținea o conferință despre ultimul lui roman, scriitorul Robert Broussard a fost lovit de o piatră direct în față. În clipa când piatra zbura prin aer, romancierul încheia o anecdotă pe care o istorisise de o mie de ori până atunci și căreia îi stăpânea de minune efectul. Era vorba despre Tolstoi și porecla lui de „matahală scârboasă". Publicul a râs, un chicotit rece, care l-a dezumflat pe Broussard. El s-a aplecat atunci spre paharul cu apă așezat alături pe masă, iar piatra l-a izbit în jumătatea stângă a feței. Ziarista care îl intervieva a scos un țipăt ce a fost repede urmat de urlete înspăimântate dinspre public. Copleșită de panică, mulțimea a golit sala. Broussard zăcea singur pe scenă, inconștient, cu fruntea crăpată.

Când și-a venit în fire, Robert Broussard se afla lungit pe-un pat de spital, cu jumătate de mutră bandajată. Nu simțea nicio durere. Părea că e suspendat în aer și ar fi vrut ca această senzație de plutire să nu se încheie niciodată. Ca romancier de succes, avea o reputație literară invers proporțională cu cifrele lui de vânzări. Era neglijat de presă, disprețuit de colegii săi, pe care-i pufnea râsul la simpla idee că Broussard se considera scriitor. Cu toate acestea, avea în spate o operă amplă, de care publicul, preponderent feminin, era încântat. Brousard nu se ocupa în cărțile lui nici de religie, nici de politică. Nu avea o părere categorică despre nimic. Nu aborda nici problema genului, nici pe aceea a rasei, și stătea departe de marile polemici ale momentului. Faptul că cineva putea avea ceva cu el era, desigur, surprinzător.

A fost interogat de un polițist, care a vrut să afle dacă Broussard are dușmani. Adunase cumva datorii? Avea oare vreo relație cu soția altuia? Femeile, că veni vorba. Se întâlnea adesea cu femei? Ce fel de întâlniri erau? S-ar fi putut oare strecura în public o astfel de femeie geloasă sau părăsită? Robert Broussard a răspuns la toate aceste întrebări clătinând din cap. Deși avea gura uscată și îl apuca o durere cumplită în globii oculari, a început să-și descrie viața. Ducea o existență liniștită, fără complicații. Broussard nu fusese niciodată căsătorit și-și petrecea cea mai mare parte din timp la masa de lucru. Mânca uneori în oraș cu niște prieteni pe care-i cunoscuse la facultate cu vreo treizeci de ani în urmă, iar duminica prânzea împreună cu mama lui. „Nimic palpitant", a concluzionat el. Inspectorul a închis caietul și a plecat.

Broussard devenise subiect de primă pagină în presă. Toți ziariștii din țară se luptau să obțină de la el interviuri în exclusivitate. Broussard devenise erou. Pentru unii, era victima unui militant de extremă dreapta, pentru alții, fusese lovit de furia islamiștilor. Alții s-au gândit că pătrunsese în sală un celibatar

înăcrit, dornic să se răzbune pe un bărbat care-și clădise notorietatea pe mitul înșelător al iubirii. Anton Ramowich, celebru critic literar, a publicat un articol de cinci pagini asupra operei lui Broussard pe care până atunci o nesocotise. Lui Ramowich i s-a părut că întrezărește printre rândurile acelor romane sentimentale o critică înverșunată a societății de consum și o analiză pătrunzătoare a clivajelor sociale. „Broussard stinghерește", încheia el.

După ieșirea din spital, Broussard a fost convocat la Palatul Élysée, unde Președintele Republicii, un bărbat uscățiv și zorit, i s-a adresat ca unui erou de război. „Franța vă mulțumește, i-a zis el. Franța e mândră de dumneavoastră." Într-o dimineață, un ofițer de pază însărcinat cu protecția lui Broussard a trecut pe la apartamentul lui. A hotărât că trebuie să-i fie lipită hârtie opacă pe geamuri și că se cuvine schimbat locul interfonului. Era un bărbat vânjos, ras în cap, cu craniul lucios, care i-a povestit romancierului că-l avusese preț de două luni în pază pe un pamfletar neonazist care-l trata ca pe o slugă și-l trimitea să-i aducă rufele de la curățătorie.

În săptămânile care au urmat, Broussard a fost invitat pe zeci de platouri de televiziune, unde doamnele de la machiaj aveau grijă să-i scoată în evidență rana care îl desfigura. Celor care îl întrebau dacă vede în agresiunea suferită un atac la adresa libertății de exprimare, le răspundea cu o lipsă de vlagă care a fost interpretată ca modestie. Pentru prima oară în viață, Robert Broussard simțea că e iubit de toată lumea sau, și mai mult, că e respectat. Când intra într-o încăpere, cu ochiul învinețit, cu mutra de soldat lovit de obuze, în jurul lui se lăsa tăcerea. Editorul îi punea mâna pe umăr, plin de sine, ca un crescător care-și pune animalul să defileze.

După câteva luni, poliția a clasat cazul fără să fi putut identifica vinovatul. În librăria în care se desfășurase conferința nu existau camere de filmat, iar spectatorii oferiseră mărturii contradictorii. Pe rețele de socializare, criminalul anonim stârnise vâlvă. Un ziarist anarhist, devenit faimos pentru că dezvăluise niște *sex-tapes* cu anumiți politicieni, a făcut din agresor o întruchipare a celor nevăzuți și a celor uitați. Cel care aruncase piatra prevestea o revoluție. Îl atacase pe Broussard și, odată cu el, banii nemunciți, succesul, presa aflată la cheremul omului alb, trecut de cincizeci de ani.

Steaua romancierului a început să pălească. A încetat să mai fie invitat pe la televiziuni. Editorul lui l-a sfătuit să fie mai discret și a amânat apariția noului său roman. Broussard nici nu mai îndrăznea să-și caute numele pe internet.

Citea texte despre sine atât de dușmănoase, încât simțea că se înăbușă. Îl răscoleau niște noduri în stomac, îi șiroia nădușeala pe frunte. Și-a reluat viața liniștită și singuratică. Într-o duminică, după terminarea prânzului cu mama sa, a hotărât să se întoarcă acasă pe jos. Pe drum, s-a gândit la cartea pe care voia s-o scrie și care avea să rezolve totul. O carte care avea să vorbească despre aceste vremuri tulburi, care urma să arate cine este adevăratul Broussard. Astea îi erau gândurile, în clipa când a fost izbit de o piatră. N-a avut răgazul să vadă dincotro veneau loviturile, n-a avut timp să-și apere fața cu mâinile, și s-a prăbușit în mijlocul drumului, sub o ploaie de pietre.

trad. D.N.

NERĂBDĂTOAREA GRISELDA

DE MARGARET ATWOOD

Aveți toți păturici comode? Am încercat să vă oferim mărimile corecte. Îmi pare rău că unele dintre ele sunt cârpe de spălat vasele — ni s-a terminat stocul.

Gustări aveți toți? Îmi pare rău că n-am putut aranja să vi le dăm gătite, cum spuneți voi, dar nutriția este mai completă fără gătitul ăsta pe care îl practicați voi. Dacă vă introduceți toată gustarea în aparatul de ingestie — „gura“, cum o numiți voi —, nu va picura sângele pe jos. Noi așa facem acasă.

Îmi pare rău că nu avem niciun fel de gustări din cele pe care le numiți „vegane“. N-am reușit să interpretăm acest cuvânt.

Nu sunteți obligați să le mâncați dacă nu doriți.

Vă rog să încetați cu șușotitul acolo, în spate. Terminați cu scâncetele și scoateți-vă degetul mare din gură, domnule-doamnă. Trebuie să fiți un exemplu pentru copii.

Nu, nu voi sunteți copiii, doamnă-domnule. Voi aveți 42 de ani. Printre noi, voi veți fi copiii, dar nu sunteți originari de pe planeta noastră, nici măcar din galaxia noastră. Mulțumesc, domnule sau doamnă.

Folosesc ambele apelative pentru că, sincer, nu-mi dau seama care e diferența. Pe planeta noastră nu avem asemenea reglementări limitative.

Da, micuță entitate tânără, știu că semăn cu ceva numit de voi „caracatiță“. Am văzut imagini cu aceste ființe pașnice. Dacă înfățișarea mea vă tulbură de-a binelea, puteți să închideți ochii. În orice caz, așa veți putea fi mai atenți la poveste.

Nu, n-aveți voie să părăsiți camera de carantină. Afară e molima. Ar fi prea periculos pentru voi, chiar dacă nu și pentru mine. Pe planeta noastră n-avem acest gen de microb.

Îmi pare rău că nu există ceea ce numiți voi „toaletă“. Noi folosim pe post de combustibil toate nutrimentele ingerate, așa că n-avem nevoie de asemenea receptacule. Adevărul e că v-am comandat o astfel de „toaletă“, cum o numiți voi, dar ni s-a spus că e penurie. Ați putea încerca să eliminați pe fereastră. E drum lung până jos, așa că vă rog să nu încercați să săriți.

Nici pentru mine nu e plăcut, doamnă-domnule. Am fost trimis aici ca parte a unui pachet intergalactic de ajutoare de criză. N-am avut de ales, fiind un simplu animator, deci având un statut inferior. Iar aparatul acesta pentru traducere simultană cu care am fost echipat nu este de cea mai bună calitate. După cum s-a văzut din interacțiunea noastră, nu-mi înțelegeți glumele. Dar, cum spuneți voi, și o jumătate de produs oblong din făină de grâu tot e mai bună decât nimic.

Acum. Povestea.

Mi s-a cerut să vă spun o poveste, așa că v-o spun acum. Este o poveste pământeană foarte veche, sau cel puțin așa am înțeles eu. Se intitulează „Nerăbdătoarea Griselda“.

Erau odată două surori gemene. Făceau parte din clasa de jos. Numele lor erau Răbdătoarea Griselda și Nerăbdătoarea Griselda. Erau plăcute la înfățișare. Erau doamne, nu domni. Erau cunoscute ca Răb și Ner. Griselda era ceea ce numiți voi „nume de familie“.

Scuzați-mă, doamnă-domn? Domn, spuneți? Da?

Nu, nu era una singură. Erau două. Cine spune povestea asta? Eu o spun. Așadar, erau două.

Într-o zi, un om înstărit și de condiție înaltă, care era domn și încă ceva numit duce, a trecut pe-acolo călare pe… a trecut pe-acolo, călare pe… dacă ai picioare destule, nu mai e nevoie de această trecere călare, dar domnul avea doar două picioare, ca voi toți. El a văzut-o pe Răb udând… făcând ceva în fața bordeiului în care locuia și i-a zis: „Vino cu mine, Răb. Îmi spune lumea că trebuie să mă căsătoresc ca să pot să copulez în mod legitim și să produc un mic duce“. Nu putea să trimită pur și simplu un pseudopod, vă dați seama.

Un pseudopod, doamnă. Sau domnule. Sunt sigur că știți ce-i aia! Doar sunteți adult!

Voi explica mai târziu.

Ducele a spus: „Știu că ești de extracție joasă, Răb, și uite de ce doresc să mă căsătoresc cu tine, nu cu cineva din înalta societate. O doamnă de condiție înaltă ar avea tot felul de idei, pe când tu n-ai niciuna. Aș putea să-ți poruncesc toată ziua, bună ziua și-aș putea să te umilesc cât vreau și tu să te simți atât de umilă, încât să nu zici nici pâs. Sau miorlau. Sau orice altceva. Și dacă mă refuzi, o să pun să-ți taie capul“.

Ăsta era un lucru foarte îngrijorător, așa că Răb Griselda a spus da, iar ducele a săltat-o pe… Îmi pare rău, n-avem niciun cuvânt pentru asta, așa că dispozitivul de traducere nu ne ajută cu nimic. Pe gustarea lui. De ce râdeți? Ce credeți voi că fac gustările înainte să devină gustări?

Voi continua povestea, dar vă sfătuiesc să nu mă enervați peste măsură. Uneori, când mi-e foame, devin flămânios. Adică foamea mă face mânios, sau mânia mă face flămând. Ori una, ori cealaltă. Pentru asta avem și noi un cuvânt.

Așadar, au pornit călare spre palatul ducelui, el ținând-o zdravăn pe Răbdătoarea Griselda de abdomenul atrăgător, ca să nu-i alunece de pe… ca să nu alunece.

Nerăbdătoarea Griselda ascultase de după ușă. Ducele ăsta e un om îngrozitor, și-a spus ea. Și se pregătește să se poarte foarte urât cu iubita mea soră geamănă, Răbdătoarea. Am să mă deghizez într-un tânăr domn și-am să-mi iau o slujbă la sala cea mare, unde se prepară hrana ducelui, ca să pot supraveghea situația.

Așa se face că Nerăbdătoarea sau Nerăbdătorul Griselda s-a apucat să muncească pe post de ajutor de bucătar, cum îi spuneți voi, la sala unde se prepara hrana ducelui, și acolo era martoră sau martor la cum se iroseau tot felul de lucruri — blană și picioare care se aruncau pur și simplu, vă puteți închipui așa ceva, și oasele, după ce erau fierte, erau și ele aruncate —, dar mai auzea și tot felul de bârfe. Se bârfea mult despre cât de rău o tratează ducele pe noua lui ducesă. Se purta grosolan cu ea în public, o punea să poarte haine care nu i se potriveau, o lovea mereu și-i spunea că ea e de vină pentru toate lucrurile rele pe care i le face el. Însă Răb nu zicea nici pâs niciodată.

Pe Nerăbdătoarea sau Nerăbdătorul Griselda asemenea vești au făcut-o sau l-au făcut să simtă în același timp consternare și furie. A făcut în așa fel încât să se întâlnească cu Răbdătoarea Griselda într-o zi când curăța aleile din grădină și să-i dezvăluie adevărata ei identitate. Au efectuat amândouă o gesticulație afectuoasă, iar Nerăbdătoarea a spus: „Cum de-l lași să se poarte așa cu tine?“.

„Un recipient pentru băutul lichidelor pe jumătate plin este mai bun decât unul pe jumătate gol“, a spus Răb. „Am două pseudopode superbe. În orice caz, îmi pune răbdarea la încercare.“

„Cu alte cuvinte, încearcă să vadă cât de departe poate să meargă“, a spus Ner.

Răb a oftat. „Am de ales? N-ar șovăi să mă omoare dacă i-aș oferi un pretext. Dacă zic pâs, îmi taie capul. Cuțitul e la el.“

„Mai vedem noi“, a spus Ner. „În sala de preparare a hranei sunt multe cuțite și deja am mult exercițiu la mânuirea lor. Întreabă-l pe duce dacă îți face onoarea să vă întâlniți pentru o plimbare chiar aici, în grădină, pe înserat.“

„Mă tem să-l întreb“, a răspuns Răb. „Ar putea să considere cererea mea drept echivalentul lui pâs.“

„În cazul ăsta, hai să ne schimbăm hainele între noi“, a propus Ner. „Și-l rog chiar eu.“ Așa că Ner a îmbrăcat veșmintele ducesei, iar Răb și-a pus straiele de

ajutor de bucătar, și s-a dus fiecare unde-i era locul în palat.

La cină, ducele a anunțat-o pe presupusa Răb că-i omorâse cele două superbe pseudopode, la care ea nu a răspuns nimic. Știa, oricum, că ducele joacă la cacealma, fiindcă auzise de la un alt ajutor de bucătar că pseudopodele fuseseră duse pe ascuns într-un loc sigur. Cei din sala de preparare a hranei știau întotdeauna tot ce mișcă.

Apoi ducele a adăugat că a doua zi are de gând s-o dea pe Răb afară din palat despuiată — pe planeta noastră nu avem acest „despuiată", dar înțeleg că aici este un lucru rușinos să fii văzut în public fără vestimentație. A spus că, după ce toată lumea va râde de Răb și va face risipă aruncând în ea cu bucăți de gustări putrede, intenționează să se însoare cu alta, mai tânără și mai drăguță decât Răb.

„După cum ți-e voia, stăpâne", a răspuns presupusa Răb, „dar mai întâi am o surpriză pentru tine".

Ducele era deja surprins de simplul fapt c-o auzise vorbind.

„Chiar așa?", a spus el, răsucindu-și antenele faciale.

„Da, domn admirat care are mereu dreptate", a spus Ner cu un ton care semnala preludiul la o excretare de pseudopod. „E un dar deosebit pentru tine, în schimbul necuprinsei mărinimii pe care mi-ai arătat-o în timpul, vai, prea scurtei noastre perioade de coabitare. Te rog, fă-mi onoarea de a-mi fi alături în grădină diseară, ca să putem face sex de consolare încă o dată înainte să fiu privată pentru totdeauna de prezența ta radioasă."

Ducelui i se păru a fi o propunere în același timp îndrăzneață și ațâțătoare.

„Ațâțătoare." E un cuvânt de-al vostru. Înseamnă să faci focul să ardă mai intens. Îmi pare rău, nu știu să explic mai amănunțit. În definitiv, e un cuvânt pământean, nu face parte din limba mea. Va trebui să mai întrebați și voi.

„Vorbele tale sunt îndrăznețe și ațâțătoare", a spus Ducele. „Mereu mi-am spus că ești o cârpă și-un preș, dar acum s-ar părea că, dincolo de fața aia a ta ca zerul, ești o stricată, o boarfă, o cocotă, o panaramă, o fufă, o știoarfă, o buleandră și-o târfă."

Da, doamnă-domn, într-adevăr, există o mulțime de cuvinte de felul acesta în limba voastră.

„Sunt de acord, stăpâne", a spus Ner. „Nu te-aș contrazice niciodată."

„Am să vin la tine în grădină după apusul soarelui", a încuviințat ducele. Are să fie mai distractiv decât de obicei, și-a spus el. Poate că așa-zisa lui soție o să

demonstreze ceva dinamism măcar de data asta, în loc să zacă acolo ca o scândură.

Ner a plecat să caute ajutorul de bucătar, adică pe Răb. Împreună, au ales un cuțit cu lama lungă și ascuțită. Ner l-a ascuns în mâneca ei de brocart, iar Răb s-a ascuns după un tufiș.

„Salutare, stăpâne, lumina lunii te întâmpină“, a spus Ner când ducele și-a făcut apariția în penumbră, deja descheindu-se la acea porțiune a hainelor în spatele căreia se ascundea de obicei organul plăcerii sale. N-am înțeles prea bine partea aceasta a poveștii, deoarece pe planeta noastră organul plăcerii este localizat în spatele urechii și se află în permanență la vedere. Astfel, lucrurile se petrec mult mai ușor, fiindcă vedem și singuri dacă s-a declanșat atracția și dacă este reciprocă.

„Scoate-ți rochia, că de nu, ți-o rup eu, târfă“, a spus ducele.

„Cu mare drag, stăpâne“, a răspuns Ner. Apropiindu-se de el zâmbitoare, și-a scos cuțitul din mâneca bogat ornamentată și i-a tăiat beregata, la fel cum tăiase beregatele atâtor gustări cât muncise ca ajutor de bucătar. El abia dacă a apucat să scoată un mormăit. Apoi cele două surori au efectuat o gesticulație afectuoasă, după care l-au mâncat pe duce până la ultima rămășiță — oase, veșminte de brocart, tot.

Pardon? Ce înseamnă „WTF“? Îmi pare rău, nu înțeleg.

Da, doamnă-domnule, recunosc că a fost un moment intercultural. Spuneam doar ce-aș fi făcut eu în locul lor. Dar adevărul e că poveștile ne ajută să ne înțelegem reciproc în pofida prăpastiei sociale, istorice și evolutive care ne desparte, nu credeți?

După aceea, gemenele au depistat locul în care se aflau cele două superbe pseudopode și a urmat o reuniune plină de bucurie, după care au trăit toți fericiți la palat. Câteva rude suspicioase ale ducelui au venit să-și bage nasul, dar surorile le-au mâncat și pe ele.

Sfârșit.

Vorbiți mai tare, domnule-doamnă. Nu v-a plăcut sfârșitul ăsta? Nu-i cel obișnuit? Atunci, ce sfârșit preferați?

Aha. Nu, cred că sfârșitul acela e de la altă poveste. Nu de la cea care mă interesează pe mine. Pe aceea aș relata-o prost. Dar pe aceasta cred c-am spus-o bine — sau suficient de bine ca să vă reținatenția, trebuie să recunoașteți.

Ba chiar v-ați oprit din smiorcăială. Ceea ce e foarte bine, că smiorcăiala era foarte enervantă, ca să nu mai amintesc că era și tentantă. Pe planeta mea,

numai gustările se smiorcăie. Cine nu-i gustare nu se smiorcăie.

Acum va trebui să mă scuzați. Mai am pe listă câteva grupuri în carantină și e treaba mea să-i ajut pe toți să-și omoare timpul, cum v-am ajutat și pe voi. Da, doamnă-domnule, timpul ar fi trecut oricum, dar n-ar fi trecut atât de repede.

Acum am să mă preling pe sub ușă. E foarte folositor să n-ai schelet. Într-adevăr, domnule-doamnă, și eu sper că molima se va termina curând. Atunci o să pot să-mi reiau existența normală.

trad. O.F

SUB MAGNOLIE DE YIYUN LI

Cuplul căzuse de acord să se întâlnească cu Chrissy aproape de Battle Monument. Ea îi mai întâlnise o dată, cu cinci ani în urmă, când i-a ajutat ca avocat specializat în imobiliare la încheierea ultimelor formalități înainte de cumpărarea casei. Imediat după aceea, soția a contactat-o în legătură cu planificarea imobiliară. Chrissy le-a trimis materialele, dar ei nu au mai dat niciun semn. Uitase de ei, până când soția i-a mai trimis un e-mail, scuzându-se că a dispărut. „Ne-am pus în minte să mergem până la capăt de data aceasta", așa-i scrisese.

Nu erau ei primii clienți care-o tot tărăgănau. Chrissy ascultase povești despre stresul pe care-l cauzează numirea unui tutore pentru copii, luarea de decizii pentru sinele lor din viitor. Ea, una, nu-și făcuse nici testament, nici vreun plan — și nu e nimic greșit în asta. Doctorii au dreptul să fumeze sau, la fel ca taică-so, să bea până la uitare. Nu zice nimeni că trebuie să te ridici la standardele ridicate de propria profesie.

Magnoliile care aliniau de-o parte și de alta bulevardul erau înflorite. Chrissy a ridicat o petală cât palma ei de pe o bancă. Magnoliile sunt niște flori atât de încrezătoare. Petalele, chiar și căzute, par că au viață.

Cu ani în urmă, Chrissy și cele mai bune două prietene ale ei au săpat o groapă sub una dintre magnoliile acelea, în care au așezat un plic. Puseseră în el niște bilețele pe care urmau să le recitească în momentul când împlineau cincizeci de ani. Ca să marcheze solemnitatea momentului, au pus și câte un singur cercel. Cel al lui Chrissy era din opal, în formă de unicorn.

Nu-și adusese niciuna aminte de plic când făcuseră cincizeci de ani. Chrissy și-a amintit abia acum.

— Jeannie? a spus nesigur un bărbat aflat la câțiva pași.

Chrissy a spus că nu o cheamă Jeannie, iar bărbatul și-a cerut scuze. Oare avea o întâlnire cu Jeannie? În cazul ăsta, vor trebui să-și dea măștile jos, s-a gândit ea, ca să facă o impresie bună. Și cum vor putea să se încreadă unul în celălalt dacă își dau măștile jos?

Cuplul a recunoscut-o cu ușurință pe Chrissy și ea pe ei. Erau singurii oameni din apropierea statuii generalului Washington. Cuplul și-a cerut scuze pentru întârzierea celor doi prieteni ai lor care trebuiau să le fie martori.

Chrissy prefera punctualitatea. Ura să facă conversație. Totuși, i-a întrebat despre cum le merge în carantină. Soțul a dat din cap politicos și a pornit să se

plimbe. Probabil că și el ura taclalele.

— Și copiii ce mai fac? În ce clasă sunt? a spus Chrissy.

Soția era cu privirea spre soț. Acesta se îndepărtase și mai mult, studiindu-l pe generalul Washington. Trecuse un timp până să răspundă.

— Ethan e în clasa a șasea.

Oare aveau un singur copil? Chrissy își amintea de doi din trăncăneala de acum cinci ani. Dar era adevărat că doar numele lui Ethan apărea în testamente. Poate că îi confundase cu o altă familie.

— Probabil că te gândești la... Zoe, a zis soția mai încet.

— Exact... a spus Chrissy.

Și-a dat atunci seama ce va spune soția, așa că s-a simțit ușurată văzând că tocmai ajunseseră martorii. Zoe era moartă. Chrissy și-a dorit să nu fi întrebat de copii. Ce întrebare inocentă, deși nicio întrebare nu e cu adevărat inocentă.

Nu le-a luat mai mult de zece minute să semneze. Cuplul era sănătos. Niciunul nu mai fusese căsătorit înainte și nici nu aveau copii din afara căsătoriei. Fără complicații, așa se gândea Chrissy la clienții ca ei. Totuși, toți au ceva complicații. Cel mai adesea Chrissy prefera să nu insiste asupra lor.

În timp ce soțul și martorii se îndepărtau, Chrissy a strigat-o pe soție: „Doamnă Carson".

Soțul și martorii și-au continuat drumul, alcătuind o formație triunghiulară, pentru că păstrau o distanță regulamentară unul de celălalt. Chrissy voia să zică ceva despre Zoe. Soția îi menționase numele cu un motiv anume.

Soția a gesticulat înspre hârtiile din dosarul lui Chrissy.

— Ciudat de reconfortant, nu? Să ne semnăm testamentele într-o astfel de zi.

— E bine să pui la punct lucrurile acestea, a spus Chrissy mecanic.

— Da, așa e, a răspuns soția și i-a mulțumit încă o dată.

Aveau să se despartă atunci și poate că nu o să se mai vadă niciodată. Chrissy avea să uite de întâlnirea asta, la fel cum a uitat de bilețelul scris în adolescență. Dar într-o zi avea să-și aducă aminte de momentul ăsta și-și dorea să fi spus mai mult decât o platitudine, la fel cum ar fi vrut să-și fi amintit de bilețelul lăsat sieși sau să-i fi spus tatei ceva despre problema lui cu băutura.

— Îmi pare rău, a spus Chrissy, pentru Zoe.

Cele mai banale cuvinte, dar niciodată cuvintele potrivite. Sunt doar un pretext ca să zici ceva.

Soția a dat din cap.

— Uneori îmi doresc ca Zoe să nu fi fost atât de hotărâtă, a spus ea. Aș vrea să fi semănat mai mult cu mine sau cu taică-so. Amândoi tărăgănăm mereu.

Și totuși niciun părinte sau profesor nu ar încuraja vreodată un copil să tărăgăneze sau să fie indecis, s-a gândit Chrissy. De ce au crezut ea și prietenele ei că își vor mai aminti de bilețelele lor zeci de ani mai târziu și că o să le mai preocupe așa ceva? Pentru un om tânăr, siguranța pe care o dă consecvența vieții se preschimbă foarte ușor în disperare față de imuabilitatea vieții.

— Dar de data asta ai mers până la capăt, a zis Chrissy, arătând înspre dosar. Încă o platitudine, dar platitudinile, la fel ca tărăgănările, își au și ele rostul lor.

trad. A.T.

DESCĂTUȘARE DE ETGAR KERET

Trei zile după ce s-a ridicat carantina totală, a fost limpede pentru toată lumea că nimeni nu are de gând să iasă din casă. Dintr-un motiv nu tocmai limpede, oamenii preferau să rămână înăuntru, singuri sau cu familiile lor.

Guvernul a mai acordat câteva zile pentru adaptare, dar, când a înțeles că situația nu se va schimba de la sine, n-a mai avut încotro. Poliția și armata au început să bată la uși și să dea ordine cetățenilor să iasă și să se întoarcă la rutina vieții lor de odinioară. Nu era nimic de făcut.

După o sută douăzeci de zile în izolare nu e întotdeauna ușor să-ți aduci aminte cu ce te ocupai înainte. Și nu că n-ai încerca. Era ceva cu mulți oameni furioși că trebuie să se supună unei autorități. Poate că era o școală, poate că era o pușcărie. Îți amintești vag de un tânăr mustăcios aruncând în tine cu o piatră. Poate că erai asistent social într-o pușcărie.

Stai pe trotuar în fața casei tale și soldații care te-au însoțit afară îți fac semn să mergi, și-atunci tu mergi. Dar nu știi exact încotro. Cauți pe mobil ceva care să te ajute să te regăsești — întâlniri pe care le-ai avut, telefoane la care nu ți s-a răspuns, adrese, notițe. În jurul tău, pe stradă, lumea se agită, și unii par de-a dreptul cuprinși de panică. Nici ei nu-și amintesc încotro trebuie s-o ia, unde trebuie să se ducă, sau poate că-și amintesc, dar nu știu pe unde s-o apuce și ce anume se face pe drum.

Mori să-ți aprinzi o țigară, dar țigările ți le-ai uitat acasă. Când soldații au dat buzna și au răcnit la tine să ieși, abia dacă ai avut timp să-ți iei cheile și portofelul, ți-ai uitat chiar și ochelarii de soare. Ai putea încerca să te întorci înăuntru, dar soldații încă mai stau prin preajmă, bătând nerăbdători la ușile vecinilor. Așa că te duci până la prăvălia din colț, iar acolo constați că nu mai ai în portofel decât o monedă de cinci shekeli. Tânărul înalt de la casă, care pute a transpirație, îți smulge din mână pachetul de țigări pe care tocmai ți-l întinsese : „Am să ți-l păstrez aici“. Când întrebi dacă nu poți plăti cu cardul, rânjește de parcă i-ai fi spus un banc. Mâna lui a atins-o pe-a ta când ți-a luat pachetul înapoi, și era păroasă ca un șoarece. Au trecut o sută douăzeci de zile de când nu te-a mai atins nimeni.

Inima stă să-ți sară din piept, aerul îți șuieră prin plămâni și nu știi dacă ai să reziști. Lângă un bancomat, șade un ins slăbănog în haine murdare și lângă el e o cană de tablă. Chiar îți aduci aminte ce trebuie făcut în asemenea cazuri. Treci cu pași grăbiți pe lângă el, în timp ce el îți povestește cu glas spart că n-a mâncat de două zile. Tu privești în altă parte ca un profesionist care nu permite

nicio comunicare din priviri. N-ai de ce să te temi. E ca mersul pe bicicletă: trupul ține minte tot și, peste câteva minute, inima asta care s-a-nmuiat cât ai fost singur are să se-ntărească la loc.

trad. G.M.

SUVENIRE DE ANDREW O'HAGAN

Lofty Brogan era un negustor de pește de pe Saltmarket. Se spunea despre el că e cel mai rapid jupuitor din Glasgow, dar că la glume nu-i la fel de priceput ca alții. La standul lui venea în fiecare dimineață o cucoană nebună și-i spunea că vrea hering afumat.

— Eu sunt Geetha, de pe strada Parnie, zise ea într-o dimineață. Și numele meu înseamnă „cântec".

— Ai venit unde trebuie, spuse Elaine, șefa. Lofty al nostru cântă minunat, nu-i așa, dragă?

Lofty împachetă heringii într-o coală cerată. Șefei i se întinsese niște ruj pe dinți.

— Haide, Geetha, continuă ea, ce-ar fi să mai schimbi puțin lucrurile azi? Avem toate ingredientele pentru o tocană de pește.

— Cacciucco, spuse Lofty.

— Barbun. Niște limbă-de-mare. Scoici.

— Nu mă descurc cu peștii fistichii, spuse Geetha.

Elaine îi zise că greșește.

— Ești o bucătăreasă grozavă și-o să te transformi în hering dacă mai mănânci mulți.

Geetha își deschise poșeta și scoase suma obișnuită.

— Pe vremuri, conducea cel mai bun restaurant indian de pe Argyle, spuse Elaine după ce femeia își luă geanta și ieși. Îmi pare rău pentru ea.

Prea mult timp a trecut, își spuse Lofty. N-avea nimic împotrivă să lucreze la Fish Plaice, dar nu asta îi era meseria. Fusese tâmplar la viața lui. O simpatiza pe Elaine și atâta tot, iar șantierele i se păreau un coșmar. Ce-l interesa pe el cel mai tare erau orașele europene. Punea ban pe ban ca să poată lua avionul către locurile acelea, cu cât mai pustii, cu atât mai bine. La muncă, abia dacă scotea o vorbă. Se pricepea la midii și la melci de mare, știa cât se gătește un dulgher mare și știa să se uite frumos peste lăzile frigorifice. Elaine îi spunea Ochi de Înger. Se găsea la standul lor și carne de pasăre, nu doar pește, iar el se pricepea să vândă porumbel la fel de repede cum vindea o caracatiță, așa că Elaine n-avea a se plânge. Mai zicea el unele lucruri pe care colegii lui nu le pricepeau. În ziua de dinaintea carantinei, își pieptănă părul blond în stil *quiff* și dădu anunț că-și caută iubit. Elaine se arătă entuziasmată de anunț, dar el îi spuse că nu-i mare lucru, doar un profil pe un website de *dating*.

— Arăți bine, Lofty, îi spuse ea în pauză. Și ești înalt. Trebuia să te fi ținut de școală. Așa nu mai trebuia să închiriezi și să plătești chirii de-astea exorbitante.

— Ați luat voi toate casele. Toate posibilitățile.

Elaine se oprise sub o pancartă pe care scria: „Vrei pește mai proaspăt de-atât? Ia-ți o barcă".

— Care „voi", ce zici acolo?

— Voi, seniorii, spuse Lofty. Și-acuma noi suntem blocați.

— Îți dau eu „seniori", zise ea, adăugând și ceva despre mama lui. Așa o femeie educată! Tu cum ai ajuns așa răsfățat?

— Aha, da. Răsfățat până-n dinți. În doișpe ani, am trăit de două ori câte-o criză de-asta de-apare „o dată la o generație". Culmea răsfățului.

În dimineața următoare, se închise pet shopul. Și-așa omul ăla nu vindea nimic niciodată. Animalele erau tovarășii lui, atâta tot. Spunea însă că se uitase la *Newsnight* și aflase că toată lumea urmează să intre în carantină, așa că, încălcând reglementările, își eliberase canarii în parcul Glasgow Green.

— Dumnezeule mare, i-a zis Lofty, cu peștișorii aurii ce faci, îi arunci în Clyde?

Imediat după Pet Emporium era Empire Bar, care se ținu tare până la prânz, apoi trase obloanele. Până la sfârșitul săptămânii, se pustii toată strada și nici pe Grindr nu se mai întâmpla nimic. Din apartamentul său închiriat, care dădea spre Green, lui Lofty i se părea straniu să nu vadă absolut pe nimeni în fața tribunalului. Din furnalul de la Polmadie nu mai ieșea niciun fir de fum.

Nu-i plăcea s-o sune pe maică-sa. De multe ori nu făcea decât să-i povestească lucruri din trecut sau să macine pe subiectul banilor.

— Ești dependent de starea de neadaptat, îi spuse ea în după-amiaza aceea. Niciodată nu-i vina ta pentru nimic.

— Poftim?

— Ce comod ți-o fi!

— Viața mea e rezultatul deciziilor tale.

— Of, vino-ți în fire odată. Ai douăzeci și șapte de ani.

— N-am vrut eu să fiu tâmplar. Nu m-am gândit c-o să stau la tarabă în piață.

— Așa întârzii tu mereu la toate petrecerile, îi spuse ea. Ce-ar fi să mai dai și tu petrecere? Ce-ar fi să chemi numai oameni la care ții și să le-arăți că ești

serios și te implici? De ce nu?

— Fiindcă ai băut tu toată șampania, răspunse el.

N-o mai căută timp de alte zece zile, iar când se hotărî să sune, răspunse o infirmieră, care îi zise că mama lui nu poate să vină la telefon, că situația e destul de gravă, iar mai târziu o duseră cu ambulanța la Royal Infirmary. La scurt timp după aceea se termină totul. Nu era nimic de făcut, iar apoi a fost prea târziu să mai facă ceva. Un doctor îl sunase pe fratele lui mai mare, la Londra, apoi fratele îl sunase pe Lofty, care nu voise să răspundă. Daniel nu mai însemna nimic pentru el de ani de zile — Dan plecase. Dan nu mai avea nicio treabă cu el.

Se certaseră la moartea tatălui lor, în 2015. Lofty își acuzase fratele că furase o servietă din apartamentul părinților. „E cea mai dementă acuzație pe care am auzit-o vreodată“, i-a scris Dan într-un SMS la vremea aceea, dar Lofty nu l-a luat în seamă. Apoi Dan i-a povestit mamei lor tunând și fulgerând, după care l-a blocat, ceea ce l-a făcut pe Lofty să se simtă victorios. Era evident că Dan se simte vinovat și că-și pierde controlul, nu doar în chestiunea furtului, ci în general. Dan se purtase întotdeauna ca și cum familia ar fi fost ceva ce-i secătuia îngrozitor resursele de atenție și concentrare. Singura dată când se dusese Lofty să-l vadă, aproape că se încăieraseră în mijlocul lui Notting Hill Gate. După ce băuse la un club privat, Dan s-a apucat să răcnească în plină stradă, acuzându-l pe Lofty că e „toxic și se crede superior și că nu se mai poate vorbi cu el de furios ce e“. Ei, ce să-ți spun. Lofty a tras un scuipat pe caldarâm, lângă el.

„Viața ta e o glumă, Dan. Atâția bani! Mi se face și greață.“ Mama lor i-a spus mai târziu lui Lofty că auzise despre cearta lor. El știa că ea și fratele lui sunt de aceeași părere: problema era la Lofty. Ei doi erau „pe aceeași lungime de undă“ sau fredonau aceleași refrene. Foloseau cuvinte ca „disfuncțional“. Oamenii aveau „dificultăți“. După treaba cu servieta, maică-sa i-a trimis cu poșta o carte intitulată *Cum să te eliberezi de tine însuți*. Lofty n-a reușit niciodată să-și dea seama dacă îl luase în serios când îl acuzase pe frate-său de furt. Niciodată n-a mai adus subiectul în discuție, nici măcar o singură dată. Lofty a simțit că se detașează din nou, într-un fel cu totul nou, și-a plecat de-acasă cu ochii în lacrimi, trântind ușa după el. Coborând scările cu povara trusei de scule, și-a imaginat că se antrenează cu greutăți.

Îi va lua o oră să ajungă la ea acasă. Pe Saltmarket erau trase toate obloanele. Virusul era ca o revoluție în creier, ca un raționament nou și nemaivăzut. În dreptul barului Old Ship Bank, ședea prăbușit un ins cu capul între genunchi. Lofty trecu pe lângă biroul de avocatură și ridică privirea la numărul 175. Taică-său avusese o obsesie pentru poveștile despre strămoșii lor irlandezi — printre care câțiva fotbaliști tineri care se numărau printre primii jucători ai lui Glasgow Celtic, Molly Brogan, care vindea flori la St. Enoch, pugiliștii care boxau pe bani, proprietarii de cârciumi care vindeau alcool fără licență și primul Alexander Brogan, chimist de ocazie care își otrăvise nevasta. Toți locuiseră aici, toți „cei cinci Alexanderi". Primul venise din Derry în 1848 și de pe vapor se dusese ață la ajutoarele comunale pentru săraci. Lofty păși spre mijlocul străzii. Pe vârful frontonului în trepte scria „1887" și Lofty își dădu seama că actuala clădire înlocuia probabil una mai veche. Familia Brogan: sus, la etaj, cu tacâmurile lor de papistași și cu părerile lor ferme despre cum să faci ca să supraviețuiești.

Traversă râul și-o luă pe Victoria Road. Observă că oficiul poștal era încă deschis. Se uită la ceas. Tipul de la firma de mutări spusese că vor face treaba rapid și cu păstrarea distanțării sociale și că vor pleca din apartament înainte de ora două. Cum păstrează oamenii distanța când trebuie să care un set de canapea cu două fotolii? Își mută trusa de scule în mâna cealaltă; era grea. Ajunse la parc și dintr-odată simți nevoia să stea pe o bancă. Își scoase telefonul și navigă puțin printre propuneri.

— Nu, nu, nț. Cu fața aia, nu.

Intră pe Instagram și postă un selfie cu copacii din spate. În câteva minute, Elaine îi și dăduse *like* și-i postase un comentariu, două *thumbs up* și o inimioară.

O blocă, apoi își aprinse o țigară, apoi își șterse contul. Dintr-o dubă coborî un polițist, care se apropie de un grup de școlărițe așezate pe iarbă.

— Voi ce-aveți de gând? îl auzi pe polițist întrebând.

— Stăm și noi, atâta tot, răspunse una dintre ele.

— Mă tem că-i cazul să vă vedeți de drum.

— Așa-i! Nu-i iarba voastră! strigă Lofty.

Se ridică de pe bancă, polițistul se uită la el, iar fetele chicotiră.

— Sunteți bine, domnule? întrebă polițistul.

Lofty o luă din loc cu trusa lui grea. Era singurul lucru care-i rămăsese de la taică-său, trusa cu sculele din ea.

În grădina din fața casei ei erau ferigi. Cheia era ascunsă sub o cărămidă. Descuie ușa de furtună și văzu că holul era cam gol, exceptând un telefon neconectat lăsat într-un colț și ici-colo câteva lucruri personale, certificate înrămate puse în cutii. Era un apartament mic, perfect proporționat, cu câte un șemineu placat cu gresie în camera de zi și în fiecare dintre cele două dormitoare. Pe carpete rămăsese câte o umbră acolo unde fuseseră paturile; canapeaua dispăruse, la fel masa, televizorul, toate noptierele, covoarele și lămpile. El n-avea de gând să păstreze nimic din toate astea. Le spusese băieților să ducă totul de-acolo și să facă ce vor cu ele. În colțul bucătăriei, găsi un taburet de lemn pe care și-l amintea din copilărie, vopsit de mama lui cu lac albastru. Deschise trusa de scule și scoase un bomfaier, oprindu-se întâi să-i remonteze lama. Tăie taburetul, apoi căută niște ziare și aprinse focul în living. După un timp avea trei focuri aprinse — câte unul în fiecare cameră. Se apucă să golească sacii. Lăsa câte un foc să se stingă cât timp aprindea altul, folosindu-se de o lopată ca să adune tăciunii fierbinți într-o găleată pe care o descoperise în curtea din spate. Spre sfârșitul serii, găsi niște sticle rămase din căruciorul ei de servit, plecat și el între timp, și bău Pernod direct din sticlă. Duse afară celelalte sticle. Într-un sac de pe hol găsi un șirag lung de mătănii. Dumnezeu știe câte găleți cără afară, dar se strânse un morman de tăciuni care se răceau în curte. Trebuie să fi fost deja miezul nopții când aruncă pe focul din living un colac de cabluri TV și o veche carte de telefoane, după care deschise ultimul dintre sacii negri de gunoi și-o găsi: servieta.

Se așeză cu picioarele încrucișate și o deschise, cu spatele la focul care tresălta și făcea umbrele să țopăie prin încăpere. „Cine, eu?“ scria pe o foaie volantă, prima dintre multele astfel de foi de la Alcoolicii Anonimi care se aflau în servietă. Le citi pe toate, trăgând zdravăn din Pernod. Găsi o serie de cărți poștale din Oban — obișnuita destinație de vacanță a bătrânului — și în fiecare dintre ele vorbea despre vreme, după care semna „cu dragoste“. Lofty se temu că s-ar putea să-i semene, dar îi făcu plăcere să se uite cum cărțile poștale înverzesc limbile focului. Într-un compartiment cu fermoar găsi scrisori și un certificat de naștere vechi de mulți ani, alături de o fotografie școlară cu un scris diferit pe spate: „Alexander și Daniel, St. Ninians, 1989“. Se uită la chipul fratelui său și înțelese fără dubiu că n-avea să-l mai vadă niciodată.

Luă un cutter și tăie în fâșii pielea moale. Când le puse pe foc, mirosul lor schimbă complet atmosfera din sufrageria mamei sale. Până la urmă nu mai rămase mare lucru, tocurile de lemn se mistuiseră cu pârâituri, șuruburile le scosese cu cleștele din pereți și le aruncase în găleată. Într-un târziu, în miez de noapte, luă o racletă și se apucă să desfacă straturile de tapet. Ultimul strat de dinaintea tencuielii avea flori albe pe fond roz; îl adună în mănunchiuri și îl aruncă pe foc. Se hotărî să aștepte până se răcesc toți tăciunii din curte, să adune apoi o grămadă în trusa de scule golită, să se ducă dimineață cu ea la poștă și s-o expedieze la Londra, pe adresa lui Daniel. Măcar atât putea și el să facă. Pe la 4 dimineața, se auzeau de afară păsărelele ciripind gălăgios.

Scoase dalta preferată a lui taică-său. Pe partea metalică se vedea un marcaj estompat de vreme: „J. Tyzack și Fiul, Sheffield, 1879“. O puse pe foc și se apropie de fereastra livingului. Nu conta că oțelul avea să rămână nears. Simțea că făcuse tot ce-i stătea în putere. De afară se auzea muzică. La ora aceea, luminile din apartamente păreau puternice și se întrebă dacă se trezise toată lumea. Ici și colo, rămășițe pământești părăsiseră locuințe sau aziluri, fără funeralii, fără nimic.

— Mă-ntreb dacă ea o fi știut, spuse Lofty.

Apoi își așeză palmele pe iarba rece și se gândi la Malmö pe timpul primăverii.

trad. O.F.

FATA CU VALIZA MARE ȘI ROȘIE DE RACHEL KUSHNER

În povestea aceea veche de Poe, au încuiat pe dinafară poporul și înăuntru, molima, oaspetele nepoftit la balul lor mascat. Greșeala lor este o lecție numai și numai pentru cititor, de vreme ce neghiobii de viță nobilă din poveste mor cu toții. Am citit istorisirea, am tras învățămintele. Și totuși, iată-mă aici, într-un castel fortificat, împreună cu un mic grup de oameni pe care i-aș putea descrie, la nevoie, drept niște snobi depravați.

A fost ceva accidental. Am ajuns aici cu mult înainte să înceapă camioanele frigorifice să adaste în fața morgii municipale, înșirându-se în lungul străzii. Când am sosit în țara asta, viața se păstra în limitele normalului. Virusul nu era aproape. Mi-a „părut rău" pentru oamenii din Wuhan și mi-am văzut de planurile mele, ca un scriitor ocupat cu frivolitățile lui scriitoricești, cum ar fi vizitarea unui castel unde fusesem invitat pentru o săptămână, alături de oameni care se purtau de parcă astfel de sinecuri bizare ar fi ceva normal, acesta fiind singurul lucru pe care îl aveau în comun. Îl adusesem cu mine pe tânărul Alex, care stârnește lupte corp la corp printre văduvele cu dare de mână dornice să-l aibă la micul dejun. Genul lui de frumusețe are o notă de disident, de orfelin. Sau una mai întunecată. De fapt, seamănă foarte bine cu Djohar Țarnaiev, dar vă spun cinstit că n-a pus bombe nicăieri, doar a picat ca bomba la câteva reuniuni mondene, unde a ajuns nemanierat de târziu.

Stăteam și-o așteptam cu toții, așteptam beleaua de care n-avea să scape nimeni de pe întreg mapamondul. La început, ca să ne mai amăgim necazul, Alex și cu mine i-am tratat pe ceilalți invitați la castel ca pe niște „obiecte rele" ale amuzamentului. Am făcut haz de biograful lui Carol cel Mare și de roba lui de „magistru suprem", cu aspect de pijama, pe care a purtat-o la cină, de obsesia lui pentru ducele de Wellington, pentru duel, pentru tot felul de lucruri pe care Alex le rezuma prin sintagma „lâncezeală post-napoleonică". L-am persiflat pe jurnalistul care credea că oricine se poziționează la stânga față de centru e pe statul de plată al lui Putin, acest stat de plată mitologic și atât de insidios, încât mai că ne-ntrebam dacă nu ne aflăm și noi pe el. Și am râs de scriitorul norvegian pentru că era, ni s-a spus, cel mai important autor din Scandinavia, și totuși, spre deosebire de toți ceilalți scandinavi, omul ăsta extrem de important și de faimos nu știa nici boabă de engleză. S-a anturat cu noi, ceilalți, dar nu contribuia decât cu un aer de absență buimacă, pe sub care nu părea câtuși de puțin preocupat de anglo-zeflemeaua sprințară ce ricoșa în jurul lui. N-am râs deloc de soția lui, care îi traducea, cum fac unele femei chiar și pentru bărbații care cunosc limba. Femeia aceasta atrăgătoare, care

vorbea cu un accent european nedefinit, nu-și exprima deloc gândurile personale, prefera să stea pe scaun afară, pe terasă, fumând și urmărindu-ne pe noi, ceilalți, cum poluăm aerul cu opiniile noastre.

Pe când ne trezeam la realitatea că suntem blocați în castel, cei din jur ne deveneau precum rudele, niște oameni pe care nu i-ai ales, dar pe care trebuie să-i iubești. Porecla „Homo juvenilis“, cu care îl striga mereu pe Alex biograful lui Carol cel Mare, a prins. Lucram la un roman despre primii oameni, iar biograful mă chestiona seară de seară, voia să știe ce idei îmi mai veniseră despre Homo primitivo al meu, de parcă ar fi fost o făptură pe care o țineam la mine în cameră. Ajunseserăm să-i admirăm norvegianului refuzul englezei, refuzul anglodominației supreme, cum refuză călugărul întâlnirile intime și ludditul, războaiele de țesut. I-am acceptat jurnalistului invocația ritualică a lui Putin la cină așa cum accepți scaunul gol pentru profetul Ilie. Când biograful lui Carol cel Mare a propus să delectăm pe rând comesenii cu câte o poveste, care să nu fie despre boala, tristețea și moartea care afectau toată regiunea, ci o poveste veselă, am fost de-acord cu toții. În seara aceea era rândul norvegianului.

— Povestea mea este despre un bărbat pe nume Johan, a spus norvegianul pe limba lui, iar soția a repetat în engleză.

Eram după cină, care avusese loc într-o cameră micuță, cu o masă enormă, cu tavan scund, unsuros și înnegrit de fumul din șemineu. Norvegianul și-a spus povestea pe bucăți, ca să-i dea timp soției să traducă. Pe când ea îi rostea cuvintele, el privea în gol, introspectiv, cu triunghiul său de păr ca un puf cenușiu orientat în două direcții, ca niște filosofii divergente.

— Îl cunoscusem pe Johan prin intermediul unor prieteni de la facultate, din Oslo. În vara lui 1993, intenționa să se mute la Praga. Pe vremea aceea, Praga atrăgea un fel anume de oameni — genul lui Johan, trântori cu educație superioară, fără aspirații concrete, care vorbeau despre dorința de-a „deschide un spațiu literar“ sau de-a „face o revistă“, dar în cea mai mare parte a timpului stăteau degeaba, simțind că nu-i mare lucru de viața asta. Genul ăsta, pe care Johan îl ilustra perfect, era reprezentat de tineri cu aspect comun și cu toane — și doar sunt expert în domeniu, din moment ce m-am numărat și eu printre ei —, depresivi cărora le lipsea un scop în viață, dar care, așteptând să depisteze vreunul, dormeau până târziu, citeau tone de critică de film și *French theory*[4] și rumegau tot felul de gânduri despre femei inaccesibile a căror imagine nu li se

mai ștergea de pe retină. Nereușind să le cucerească, acești bărbați șomeri, cu foarte mult timp liber la dispoziție, se simțeau teribil de persecutați, lucru pentru care se răzbunau pe femeile întrucâtva mai simple și mai nepretențioase, care își arătau cinstit disponibilitatea.

După traducerea acestei părți, soția și soțul au conversat puțin în norvegiană, lăsând impresia că stabilesc ceva legat de poveste și de felul în care o va relata el. Urmărind interacțiunea lor, ne-am dat seama că el era chiar genul pe care îl descrisese, nemulțumit, cu trăsături ca din topor, pe când soția lui vădea acel tip de frumusețe care pare a fi o formă de inteligență, ceva ce ea a înțeles, iar noi, ceilalți, nu.

— Bărbații ăștia care nu știau ce-ar putea face cu viața lor și care iubeau doar femei care îi ignorau fără milă sufereau de o inerție generalizată pentru care învinuiau orașul Oslo în loc să dea vina pe ei înșiși. Praga, cu deschiderea ei către Occident, cu entuziasmul produs de Revoluția de catifea, de chiriile ieftine și de peisajul boem, populat cu femei mai de calitate și mai binevoitoare, promitea să fie o soluție la slăbiciunea de caracter, la existența eșuată. Johan avea un amic care preda acolo la o școală de cinematografie și care l-a invitat să vină să stea la el. S-a organizat o petrecere de rămas-bun la care am participat și eu, după care Johan a plecat să-și înceapă noua viață. Eram cu toții puțin invidioși. Dacă dădea greș, am fi exultat. Dacă reușea, poate ne mutam și noi la Praga.

Johan a coborât pe aeroportul praghez într-o dimineață de duminică rece și ploioasă. Nerezidenții s-au așezat la coadă, nimic ieșit din comun, Johan printre ei, surescitat că începea un nou capitol, și coada înainta în ritmul egal al ștampilării documentelor. Când i-a venit și lui rândul să-și prezinte pașaportul, au început necazurile.

Funcționarul de la imigrări a vrut să știe de ce pașaportul lui Johan e șifonat și poza e deteriorată de apă. „Chiar și-așa, tot e un document oficial“, i-a explicat Johan funcționarului, care rămânea la fel de inexpresiv și de dur ca un tanc de armată. „E doar nițel uzat fiindcă am vărsat ceva pe el mai demult.“ La cealaltă gheretă de control al pașapoartelor, ștampilele păcăneau și oamenii treceau fluierând, fără interogatorii sau discuții în contradictoriu, unul după altul, în timp ce Johan pierdea timpul hârâindu-se cu funcționarul.

Până la urmă, l-au dus într-o cămăruță a cărei ușă blindată a fost încuiată (a încercat-o) și l-au lăsat acolo câteva ore. Cât s-a holbat la ușa fără geam,

blindată, a început să priceapă că pe sub cortina de catifea se întinde un pumn de fier, sau cum o fi expresia aceea.

Târziu, spre seară, a intrat un alt ins, la fel de grosolan și de impasibil ca primul, și i-a pus o serie de întrebări. Johan a răspuns și „a încercat să nu facă pe șmecherul“, cum avea să povestească mai târziu. A fost lăsat din nou singur în cameră. S-a făcut seară până s-a întors omul acela să-i spună că nu va fi lăsat să intre în țară decât dacă un reprezentant al consulatului Norvegiei este dispus să intervină și să-i elibereze un pașaport nou. Lui Johan i s-a dat voie să sune la consulat. Un singur telefon, i-au spus, de parcă ar fi fost vinovat de ceva. Din moment ce era duminică, la consulat era închis.

Johan a fost dus înapoi în sala lungă, unde se făcea controlul de securitate. Funcționarul l-a informat că are să rămână acolo până a doua zi. Dacă cei de la consulat erau de-acord să-l ajute, poate i se dădea voie să intre. Dacă nu, îl vor sui cu forța într-un avion care să-l ducă înapoi acasă.

Era târziu și sala era goală, standurile erau încuiate și întunecate. Ceilalți călători plecaseră toți către existențe nevăzute pe care Johan, captiv solitar în acest interstițiu mohorât, le invidia. S-a așezat într-un fotoliu. Îi era sete și n-avea apă. N-avea nicio țigară. Îi era frig și n-avea haină. Tocmai încerca să se „întindă“ în fotoliu, cu gâtul sprijinit pe marginea tare a spătarului, întrebându-se dacă ar putea să doarmă în poziția aceea, când a auzit o pocnitură puternică.

La celălalt capăt al sălii era o femeie tânără. Lăsase să cadă pe podea o valiză mare și roșie. Johan a urmărit-o cum o deschide și frunzărește conținutul. Femeia și-a depistat țigările și a aprins una. Îngenuncheată pe podea, cu țigara aprinsă în colțul gurii, s-a apucat să-și reorganizeze valiza cu gesturi aferate, de om care n-are nicio grijă și doar își ocupă timpul cu ceva. Când și când, se ridica și făcea câțiva pași în jur.

Cum de-avea atâta energie? Johan trebuia să-și canalizeze toată vlaga către indignarea de-a fi fost reținut acolo.

Ea i-a făcut cu mâna. El i-a răspuns la fel. Ea a venit până în capătul lui de sală și i-a oferit o țigară.

De aproape, el și-a dat seama că nu-i deloc de nasul lui: cu alte cuvinte, exact genul care-i plăcea, o fată sigură pe ea, purtând blugi strâmți și ghete Converse de culoare albă. Mai târziu, avea să-și amintească mereu aceste detalii. Blugii. Ghetele.

„De ce te reții aici?“, a întrebat ea într-o engleză prețioasă. „Nu le place pașaportul meu“, a răspuns el. „Dar pe tine?“ Ea a zâmbit și a spus: „Probabil s-ar spune că nici pașaportul meu nu le place“.

El a întrebat-o de unde este. Răspunsul ei, felul cum a rostit acele cuvinte, a devenit un alt detaliu pe care l-a păstrat cu grijă în amintire. „Din Iugoslavia.“

Era posibil, și-a dat seama Johan, ca ea nici să nu aibă ce pașaport să le arate, fie el plăcut sau neplăcut, din moment ce Iugoslavia nu exista. Nu mai exista.

Încerca să ajungă la Abu Dhabi, așa i-a spus ea. Johan a dat din cap, incapabil să-și amintească unde era asta, în Emirate, în Qatar sau unde-o fi fost. Văzuse șeici îmbogățiți din petrol care umblau cu fete ca ea. Voia să-i pună întrebări, dar nu-i venea în minte decât „Cine ești?“, lucru pe care nu-l întrebi niciodată și la care nimeni nu poate să răspundă.

Ea s-a întors în capătul ei de sală. El și-a fumat țigara de parcă ar fi inhalat misterul acestei fete impertinente și sexy. Cumpănea dacă să se ducă să stea de vorbă cu ea, când au intrat în sală niște agenți vamali și s-au apropiat de ea. A urmat o discuție din care Johan n-a auzit nimic, timp în care fata a tot dat din cap și n-a spus mare lucru. Târându-și după ea valiza mare și roșie, a fost escortată afară.

Johan a dormit prost, proptit în capul oaselor, în fotoliul incomod. Când s-a trezit, răsărea soarele. Dincolo de ferestre se vedeau cortine de ploaie ce loveau nemilos asfaltul.

— Interacțiunile lui Johan cu consulatul și perioada în care a hoinărit prin Praga nu prezintă interes pentru povestea noastră. A stat acolo o vreme, apoi s-a întors acasă. I-a rămas mintea la noaptea aia de la controlul pașapoartelor, la fată și la plictisul ei sfidător și nonșalant. S-a notat cu 4 la rezistența în fața unei mostre de autoritarism represiv de tip sovietic. Nota 4 pentru că nu reușise să afle mai multe despre fată când avusese ocazia.

Odată întors la Oslo, Johan și-a găsit de lucru în primul val al industriei *dotcom*, și-a vândut acțiunile pe care le avea la un *start-up* — care-o fi fost acela — și a făcut bani frumoși. Își permitea acum să călătorească și să nu muncească o vreme. S-a hotărât să meargă la Abu Dhabi, să încerce s-o găsească pe fată.

Citise despre femei provenite din țări sărace și devastate de războaie, care imigrau acolo prin aranjamente făcute cu tot felul de răufăcători care le forțau să se apuce de prostituție. Johan era convins că fata pe care o întâlnise venise

acolo din propria-i voință, în cunoștință de cauză, ca să agațe clienți într-o țară bogată în petrol. Creștea în ochii lui.

Și-a petrecut două săptămâni căutând, noapte de noapte, în diverse stabilimente de prostituție din Abu Dhabi, în hoteluri neobrutaliste cu mezanine zgomotoase și înecate în fum, scrutând chipuri de femei care îl scrutau la rândul lor ca pe o țintă. Se uita după femeile care ieșeau din lifturi și bocăneau cu tocurile prin holurile hotelurilor sau așteptau pe la baruri, dichisindu-se, cu ochii în patru. Conversațiile lui se terminau de obicei într-o stare de confuzie; ele credeau de fiecare dată că e în căutarea unui anumit gen de femeie, nu a unei femei anume. Ori se jucau cu el, momindu-l cu indicii false. Sigur c-o cunosc. Blondă, nu? Vine încoace mai târziu. Sau: Aranjez eu o petrecere și poți s-o vezi acolo. Sau: Ți-o scot eu din cap, crede-mă.

O singură dată i s-a părut lui Johan că ar merita să dea curs ofertei. O brunetă cu ochi mari și nas coroiat i-a vorbit cu o franchețe pe care el a considerat-o credibilă. O știu pe fata asta de care spui. E croată. Și eu, tot croată. A ajuns aici cam pe-atunci, da. Cred că mi-a povestit despre asta, c-a avut niște necazuri la sosire. Da, e tot aici.

În seara aceea, Johan s-a dus la un club mic și sordid, unde îi dăduse întâlnire fata cu nasul coroiat. Ea sosise deja, însoțită de altă fată, una înaltă și blondă, care n-avea părul lung, cum își amintea el, ci scurt și decolorat, aproape alb. I-a spus povestea lui, cum că văzuse în aeroport o fată — poate pe ea — care încerca să intre în Praga, cu trei ani în urmă. „Nu-mi aduc aminte de tine“, a spus ea. „Dar cred că eu eram.“ „N-aveai o valiză roșie, mare de tot?“, a întrebat el. „Ba da, aveam.“ Ea era, și bineînțeles că nu-și amintea de el. N-avea de gând să se lase împovărată de amintiri sentimentale despre un pămpălău ca Johan. Și-o amintea el, și era destul. O săptămână întreagă după aceea, Johan s-a întâlnit cu ea seară de seară și seară de seară a plătit pentru compania ei. Își făcuse planuri să-i demonstreze cât e de interesat și de sincer insistând să nu facă altceva decât să discute, să se cunoască reciproc, în pofida banilor pe care îi cheltuia. Dar nu așa merg lucrurile. Ea dădea semne că ar prefera schimbul de servicii cu care era obișnuită, iar Johan s-a arătat de-acord, poate cu prea multă ușurință. Lucru care i-a provocat confuzie și sentimente de vinovăție. Dar, după câteva zile împreună în acest aranjament nenatural, ceva s-a schimbat. S-ar putea spune că ea și-a întors fața către el. Nici acum nu înțeleg. E derutant, dar s-a îndrăgostit de Johan.

A urmat o pauză în povestire, timp în care norvegianul și soția lui au conversat pe limba lor. Din tonul ei, părea că-l corectează.

— Soția mea vrea să confirm acum, a tradus ea, vorbind despre sine la persoana a treia, că nimeni nu înțelege de ce se îndrăgostește cineva. Și că surprinderea mea în fața faptului că ea s-a îndrăgostit, în loc să se folosească de el, derivă probabil dintr-un stereotip ieftin, conform căruia femeile slave din fostul bloc comunist ar fi cinice și calculate. Soția mea are dreptate. N-ar trebui să fiu surprins că fata avea suflet și că a găsit la Johan ceva demn de iubire, chiar dacă eu nu găsesc nimic. Semăn mult cu el, după cum am mai spus, și adevărul e că suntem adversari într-o oarecare măsură. Dar să continuăm.

Fata s-a mutat la Oslo cu Johan. Primele luni, cel puțin pentru el — nu putem vorbi în numele ei —, au fost o încântare. Persoana care trăise în fanteziile lui timp de trei ani nesfârșiți era nostimă și încântătoare. Toți prietenii lui o simpatizau. S-a adaptat cu ușurință, ba chiar și-a asumat sarcina de-a învăța limba norvegiană.

Dar, pe măsură ce se obișnuiau cu viața lor comună, în mintea lui Johan se strecura îndoiala. Dacă ieșea singur, ea îl întreba unde fusese. Ocazional, când treceau pe lângă alte femei pe stradă, o parte din el se desprindea și rămânea visând la necunoscutele acelea. Într-o dimineață, în pat, ea s-a întors către el și respirația ei, halena putredă a dimineții, i-a ars nările ca un defect de caracter. Nu mai putea să facă nimic altceva decât să-și țină respirația.

După o vreme, a început să-l irite când constata că ea nu auzise de o anume trupă sau de vreun film. Cum el la douăzeci de ani pierdea vremea și absorbea cultură, în timp ce ea fugea să scape de un stat în disoluție, se arăta nerăbdător față de ignoranța ei în chestiuni ce contau pentru el.

Ea a început să-și dorească sexul cu Johan mai mult decât și-l dorea el cu ea. Faptul c-o avea mereu la dispoziție când și-o dorea a făcut ca sexul să-și piardă valoarea într-o măsură despre care nu și-ar fi imaginat vreodată că ar fi cu putință. Era ca și cum ai merge printr-o cameră umplută în mod constant cu mormane de hrană când nu-ți dorești, de fapt, decât să iei o pauză de la mâncare. El își dorea să ia o pauză de la ea.

I-a propus să plece în vizită la mama ei, care locuia în Zagreb. Iar în perioada cât a fost plecată, el a început să suspecteze că nu era, și poate nu fusese niciodată, făptura eroică din aeroport, încălțată cu ghete sport. Nici pașaportul meu nu le place. Îl sfâșia nostalgia după fata aceea. Pentru că asta de-acum nu era ea. Și chiar dacă era, tot nu era. Ceea ce văzuse el, ceea ce

dorise și ridicase pe piedestal, nu era fata pe care o găsise. Ea nu era eroică. Era normală, imperfectă, disperată după afecțiune. Relația, din punctul lui de vedere, se terminase.

Dar Johan era prea laș ca să-i spună în față. Când ea s-a întors de la maică-sa, el plecase deja lăsându-i un bilet. Scria că lipsește câteva zile, până se lămurește ce să facă și unde să se ducă. Johan a luat trenul spre Suedia. S-a așezat pe scaun într-un bar urât de hotel, cu niște suedezi tupeiști, a băut bere răsuflată și fără gust și-a simțit cum i se răspândește depresia în trup. Era iarnă și mohorât. Fata la care visase nu era de găsit. Așa s-a prăbușit Johan într-o criză existențială. A rămas uitându-se lung pe fereastră la cerul greu și la copacii golași, cu pungi de plastic sfâșiate prinse în ramuri.

Norvegianul a oftat cu zgomot și s-a uitat la cei adunați în jurul mesei, de parcă ar fi așteptat o reacție. Soția lui tăcea și ea.

Noi eram nedumeriți. Asta era tot?

— Bun, bun, a spus biograful lui Carol cel Mare, dar cum rămâne cu sfârșitul fericit? Așa era regula.

— E un sfârșit fericit, a spus norvegianul pe limba lui, iar soția a repetat pe limba noastră.

— Cu un Johan trist, bând bere răsuflată într-un bar de prost gust, singur și lipsit de iubire?

— E o poveste fericită pentru mine, a spus norvegianul, nu pentru Johan.

— A, da? Cum așa?

— Pentru că eu m-am însurat cu femeia pe care o căuta el. Iar ea vă spune acum povestea asta.

Ne-am uitat toți la nevastă-sa.

— Soțul meu s-a distrat destul, a spus ea și i-a ciufulit părul cu un gest drăgăstos. Iar mâine o să mă distrez eu, fiindcă e rândul meu.

Și cu asta ne-am urat noapte bună.

trad. O.F.

---

4. Volum eterogen de scrieri ale unor gânditori francezi reuniți sub eticheta postmodernismului în universitățile franceze ale anilor 1960 și, ulterior, pe continentul nord-american, a cărui cultură a influențat-o masiv în anii 1980, de la literatură la activism, trecând prin filosofie sau antropologie (n. tr.).

MORNINGSIDE
DE TEA OBREHT

Demult, pe vremea când plecase toată lumea, noi locuiam într-un turn care se numea Morningside și tot atunci locuia acolo o femeie pe nume Bezi Duras — mie îmi părea bătrână, dar acum, când mă apropii probabil de vârsta ei de-atunci, încep să cred că nu era.

Oamenii pentru care fusese construit turnul părăsiseră cu toții orașul, iar apartamentele noi stăteau goale, până când cineva de la vârf s-a gândit că, dacă se ocupă câteva dintre ele, poate se mai opresc jafurile. Răposatul meu tată slujise orașul cu destulă loialitate și judecată, așa că mama și cu mine am primit permisiunea de-a ne muta acolo la un preț mult redus. Seara, când ne întorceam pe jos acasă de la brutărie, Morningside se profila pe cer în dreptul nostru și pe suprafața neagră a clădirii erau răspândite doar câteva ferestre subțiri luminate, ca notele unui cântec tainic.

Eu și mama locuiam la etajul 10. Bezi Duras locuia la 14. Știam asta pentru că uneori ne trezeam prinse în lift când îl chema ea și trebuia să urcăm și-apoi să facem drumul interminabil până jos cu ea și cu izul ei puternic de tutun, plus trei câini negri uriași, pieptoși, care se țineau după ea prin cartier la apusul soarelui.

Micuță și cu trăsături bine conturate, Bezi era o sursă de fascinație pentru toată lumea. Sosise în oraș din pricina unui război de undeva departe, căruia nimeni, nici măcar mama, nu părea să-i înțeleagă toate aspectele. Nimeni nu știa de unde își luase asemenea haine frumoase sau ce sfori reușise să tragă ca să se mute în Morningside. Le vorbea câinilor într-o limbă pe care n-o înțelegea nimeni, iar din când în când venea poliția să verifice dacă nu cumva o doborâseră animalele și-o mâncaseră până la urmă, cum umbla vorba că se întâmplase cu un nefericit care încercase s-o jefuiască într-una dintre plimbările ei. Incidentul era doar un zvon, desigur, dar a fost suficient ca printre locatari să înceapă să circule petiții care îi cereau să se descotorosească de câini.

— Ei, asta n-are să se-ntâmple în veci, mi-a zis prietenul meu Arlo, care trăia în parc cu papagalul lui ara.

— De ce?

— Păi, dragă, câinii ăia sunt frații ei, de-aia.

Nu-mi făceam iluzii că Arlo ar fi spus-o la modul metaforic. De fapt, o auzise de la papagal, care o auzise de la câini în persoană. Demult, fuseseră niște băieți frumoși, fermecători și realizați; dar undeva pe parcursul călătoriei pe care o făcuse Bezi din țara ei natală până într-a noastră, viața luase o asemenea turnură, încât le devenise imposibil s-o mai însoțească sub înfățișarea

dăruită de Dumnezeu. De aceea, după spusele lui Arlo, Bezi făcuse o înțelegere cu o entitate misterioasă, care îi transformase în câini.

— Câinii ăia? am întrebat, gândindu-mă la boturile lor înspumate și la fețele păroase.

— Adevărul e că fac impresie. Dar presupun că ăsta-i și scopul.

— Dar de ce?

— Păi, dragă, aici sunt mai bine primiți decât majoritatea oamenilor.

Îi scoteam pe nas lui Arlo o mulțime de lucruri, dar povestea cu câinii i-am crezut-o — îndeosebi pentru că aveam opt ani și nutream sentimentul că papagalul lui e incapabil să mintă. De asemenea, existau o mulțime de dovezi în favoarea teoriei sale. Câinii aceia mâncau mai bine decât noi. O dată la două zile, după-amiaza, Bezi se întorcea de la măcelărie cu brațele pline de pungi de hârtie, iar după aceea toată clădirea mirosea a oase coapte. Niciodată nu ridica tonul la câini, le vorbea doar în șoaptă, iar seară de seară, când ieșeau din clădire, îi vedeai umblând într-o formație de V strâns în jurul ei și-apoi dispăreau cu toții până dimineață, când ea se întorcea în urma lor pe strada înroșită de lumina răsăritului, zorindu-se de parcă era doar o chestiune de secunde până să i se destrame întreaga existență. Apartamentul ei, cu patru etaje mai sus, avea același plan ca al nostru, și nu era greu să-ți imaginezi câinii bântuind prin locul acela cavernos, urmărind-o cu ochii lor galbeni, sforăind pe prelata albă pe care mi-o imaginasem dintotdeauna acoperindu-i podeaua.

Despre Bezi se puteau deduce cu ușurință o mulțime de lucruri pe care oamenii le ratau în general. Cel mai important dintre ele era că Bezi se ocupa cu pictura, asta fără doar și poate. Hainele ei bogat ornamentate și ghetele de piele fină erau veșnic stropite cu vopsele. Culorile îi întunecau patul unghiilor, îi împestrițau genele și erau atât de vii, încât se vedeau cu ușurință din copacul de la capătul cvartalului, în care mă suiam câteodată s-o urmăresc și unde mă adulmecau uneori câinii, înconjurând trunchiul și urlând de frustrare, până când, în sfârșit, Bezi își arăta creștetul sub coronament și începea să mă certe pe limba aia beteagă cu care venise de-acasă de la ea.

— Tu o pricepi, nu-i așa? am întrebat-o o dată pe prietena mea Ena, care, din câte înțelegeam, se mutase la New York aproximativ din același loc de unde sosise și Bezi.

— Nu, a răspuns Ena cu dispreț. E o cu totul altă limbă.

— Sună asemănător.

— Ei bine, nu-i aceeași.

Ena se mutase la etajul patru, împreună cu mătușa ei, în urmă cu doar un an, după șapte luni petrecute de familia sa în centrul de carantină, unde Ena se îmbolnăvise — atenție, nu de boala pentru care se făcea triajul — și pierduse jumătate din greutatea corporală; de aceea, când mergeam împreună pe stradă, mă simțeam obligată s-o ancorez de mine cu o mână, ca să n-o ia vântul și s-o arunce în râu. Nu părea să-și dea seama cât de împuținat îi e trupul. Era ursuză, avea ochii verzi și învățase să spargă încuietori în tabără (mereu am crezut că se referă la o tabără de vară; dar ea o numea întotdeauna „tabăra", lucru care, am înțeles într-un târziu, înseamnă altceva). În orice caz, priceperea ei la spart încuietori ne-a permis accesul în anumite părți din Morningside care până atunci îmi fuseseră inaccesibile: piscina de la subsol, de pildă, cu mozaicul ei reprezentând o sirenă pe uscat; sau terasa de pe acoperiș, unde eram la nivelul ochilor cu balustradele întunecate ale clădirilor din centrul orașului.

Curiozitatea o făcea pe Ena sceptică din fire. Nu credea o iotă din povestea cu frații-câini ai lui Bezi Duras, care se transformau în bărbați de la răsărit la apus — n-a crezut nici când i-am prezentat toate dovezile și i-am pus *Lacul lebedelor*.

— Cine i-a transformat? a vrut ea să știe.

— Poftim?

— Cine i-a transformat în câini?

— Nu știu… De unde veniți voi, nu-s oameni care fac lucruri de-astea?

Ena s-a făcut roșie la față.

— Ți-am zis doar, Bezi Duras și cu mine nu venim din același loc.

Cât a fost vara de lungă, dezacordul ăsta ne-a făcut să ne certăm cel mai adesea; și imposibil de aplanat, pentru că ieșea la iveală ori de câte ori pleca Bezi la măcelărie.

— Și dacă am intra la ea în apartament să vedem cu ochii noștri? a spus Ena într-o după-amiază. Nici n-ar fi greu.

— Dar ar fi o nebunie, am spus — din moment ce știm că-i păzit de câini.

Ena a zâmbit cu superioritate.

— Dacă e așa cum zici tu, n-ar fi de fapt bărbați?

— N-ar fi și mai rău?

Aveam sentimentul că niște bărbați puși într-o asemenea situație ar trebui să fie în pielea goală, precis.

Probabil că intrarea prin efracție în casa lui Bezi ar fi rămas în continuare un simplu deziderat, dacă într-o după-amiază însorită, pe când ședeam cocoțate pe zidul parcului, nu s-ar fi oprit ea în dreptul nostru să se uite cu asprime la Ena.

— Tu ești fiica lui Neven, nu-i așa? a întrebat Bezi într-un târziu.

— Așa-i.

— Știi cum îi ziceau lui taică-tău acolo de unde vin eu?

Ena a ridicat din umeri într-un fel exersat îndelung. Nimic n-o mișca: nici menționarea tatălui ei decedat, nici orice altceva a spus Bezi mai apoi în limba aceea pe care n-o înțelegeam. S-a mulțumit să stea acolo, cu picioarele ei mici lipite de zid.

— Îmi pare rău, a spus ea după ce Bezi a tăcut în sfârșit. Nu înțeleg ce zici.

Probabil ar fi trebuit să-mi dau seama că ăsta avea să fie elementul final care o va face pe Ena să ia decizia de-a pătrunde ilegal în apartamentul lui Bezi. Dar eram naivă și puțin îndrăgostită de ea, și deja fusesem acolo de-atâtea ori în aventurile mele imaginare, încât nu mi s-a părut cine știe ce când, săptămâna următoare, Ena a apăsat pe butonul de urcare al liftului în locul celui de coborâre. Cred că i-am zis „Mai bine nu!“ — o singură dată, în timp ce ea spărgea deja încuietoarea, și doar pentru că am avut pentru prima dată revelația acută a faptului că eram, de fapt, doar niște copii.

Apartamentul arăta exact ca al meu: holuri încă albe, o bucătărie prea mare, cu blaturi de marmură groasă cât un tort aniversar. Ne-am luat după mirosul de vopsea până într-un salon unde ar fi trebuit să se afle un pian. Acolo, sprijinit de perete și înconjurat din toate părțile de pânze mai mici, în culori electrice, se afla cel mai mare tablou pe care-l văzusem vreodată. Tușele erau sacadate și inegale, dar scena se deslușea destul de ușor: o femeie tânără traversa un pod dintr-un orășel riveran. În jurul ei se vedeau trei spații libere, unde vopseaua părea să fi fost curățată; probabil, mi-a picat mie fisa, acolo se urcau câinii când își luau forma umană.

Dar acum nu erau în forma lor umană. Începeau să se trezească de pe unde adormiseră adânc, tolăniți pe prelata aceea stropită, în mod previzibil, cu vopsea, ridicându-se în șezut unul după altul, la fel de surprinși, cred, să ne vadă pe cât eram noi de surprinse să-i vedem.

Ce s-ar fi întâmplat dacă nu se-ntorcea Bezi tocmai atunci, chiar că n-aș ști să spun. Probabil am fi sfârșit și noi în statisticile acelea tragice despre care citești în presă ca să înveți care ființe de pe lumea asta sunt inofensive și care nu.

— Ei, ca să vezi, a zis Bezi. Fata lui Neven. Un suflet dezaxat — ce surpriză!

— Du-te dracu', i-a zis Ena printre lacrimi.

Mama n-a aflat niciodată și presupun că nici mama Enei. Ani la rândul, momentul acela, cunoscut doar de noi trei, a fost primul lucru la care mă gândeam la trezire și ultimul care îmi stăruia în minte când mă culcam. Eram sigură că-l voi retrăi în fiecare zi a vieții mele. Și multă vreme, chiar și după ce am plecat din Morningside, chiar așa a fost. Dar s-a scurs timpul și până la urmă n-a mai fost așa. Mă pomeneam brusc că trecuseră câteva zile la rând fără să mă gândesc la el — ceea ce, evident, întrerupea continuitatea negândirii — și simțeam ușurarea de-a mă regăsi deodată înapoi în camera aceea, cu tabloul ei uriaș și cu câinii în jurul lui, parcă așteptând să fie rechemați în lumea din care veniseră. După o vreme însă, și imaginea asta a început să se estompeze. A devenit unul dintre lucrurile pe care le povestesc amanților după ce se decid să-mi rămână în preajmă. Lucruri despre mine pe care sper să le uite după ce ne despărțim.

La momentul când am dat peste povestea asta în ziar, trecuseră ani de când nu mă mai gândisem la ea. Cu o vară în urmă, murise în oraș o pictoriță străină care se bucura de o oarecare notorietate; problema era că nu i se putuse recupera cadavrul pentru că era păzit de o haită de Rottweileri înfometați, care se dezlănțuiau dacă îndrăznea cineva chiar și numai să atingă ușa. Au fost aduși experți de pe toată coasta, dar nimeni n-a reușit să depisteze o comandă care să-i facă pe câini să se supună. S-a luat hotărârea să fie împușcați, iar pentru asta a fost ridicat un lunetist curajos pe o schelă folosită de spălătorii de geamuri. Dar, când s-a uitat înăuntru pe fereastră, omul a văzut doar leșul bătrânei întins pe o prelată, cu brațele în lături, în fața unui tablou enorm reprezentând o prințesă și trei tineri. Ce anume trebuia el să împuște? „E derutant", i-a declarat reporterului, „dar adevărul e că n-am ce face aici". După ce omul și-a luat arma și a plecat, poliția a încercat iar la ușă; și, bineînțeles, câinii au apărut din nou lătrând și mârâind.

Într-un târziu, după o săptămână petrecută astfel, la secția de poliție a venit o femeie care lucra în celălalt capăt al orașului. „Pe vremuri am locuit aici", a spus ea. „Pot să vă ajut." Reporterul nu i-a dat numele, dar a descris-o ca fiind sfrijită, cu niște ochi verzi enormi, și așa am știut că e vorba de Ena, care s-a dus acolo într-o seară zbuciumată, când ultimii oameni rămași în oraș se adunaseră în curtea clădirii; Ena, care a stat pe palier în dreptul ușii, șoptind vorbe drăgăstoase dintr-o epocă apusă, dintr-un loc care nu mai exista, pe

limba aceea despre care știuse întotdeauna că i-o înțeleg câinii, și a răsucit clanța spunând nu vă temeți, băieți, nu-i nimic.

trad. O.F.

EPOCA ECRANULUI DE ALEJANDRO ZAMBRA

De multe ori, de-a lungul celor doi ani de viață, copilul a auzit râsete și strigăte venind din camera părinților săi; cine știe cum ar reacționa dacă ar ști ce fac ei: se uită la televizor.

El nu s-a uitat niciodată la televizor și nici nu a văzut pe cineva uitându-se la televizor, de aceea televizorul părinților săi i se pare destul de misterios: ecranul e un fel de oglindă care înapoiază o imagine întunecată, insuficientă, nu e bună nici măcar la desenat cu degetul pe abur, chiar dacă, uneori, firele de praf îți permit un joc similar.

De asemenea, copilul nu ar fi foarte surprins să descopere că ecranul acela poate reproduce imagini în mișcare, pentru că a fost lăsat de mai multe ori să vadă imagini cu oameni, cel mai adesea din a doua sa țară, căci copilul are două țări — cea a mamei sale, care este țara lui principală, și cea a tatălui său, care este a doua lui țară, acolo unde nu trăiește tatăl său, dar trăiesc bunicii din partea tatălui, adică oamenii pe care copilul i-a văzut cel mai des pe un ecran.

Și-a văzut bunicii și în persoană, pentru că a călătorit de două ori în a doua lui țară. Nu-și amintește nimic din prima călătorie, însă când a avut loc cea de-a doua, deja mergea în picioare și turuia ca o moară stricată, iar acele săptămâni au fost pline de experiențe de neuitat, chiar dacă cea mai memorabilă s-a petrecut în avion, la dus, cu câteva ore înainte de a ateriza, când un ecran, ce părea la fel, dacă nu chiar mai inutil decât al televizorului părinților săi, s-a luminat și pe el a apărut un monstruleț roșu, prietenos, care vorbea despre sine la persoana a treia. Monstrul și copilul s-au împrietenit imediat, poate și pentru că pe atunci copilul vorbea despre sine la persoana a treia.

Adevărul este că a fost o simplă întâmplare, căci părinții copilului nu aveau de gând să deschidă ecranul din fața lor pe timpul călătoriei. Imediat după decolare, au moțăit o vreme, apoi părinții lui au deschis valijoara în care se găseau șapte cărți și cinci marionete zoomorfe, așa că mare parte din zbor li s-a dus cu citirea și apoi, imediat, recitirea cărților, asortate cu impertinentele comentarii ale marionetelor, care și-au exprimat opiniile chiar și despre forma norilor și calitatea gustărilor. Totul a fost minunat, până când copilul a cerut o jucărie, iar ei i-au explicat că jucăria respectivă preferase să călătorească în cala avionului, apoi și-a amintit de altele, care, cine știe de ce, preferaseră să rămână în țara lui principală, ceea ce l-a făcut, pentru prima dată în șase ore, să plângă și a plâns exact un minut, ceea ce nu e mult, însă unui domn așezat în spatele lor i s-a părut enorm.

— Faceți copilul ăla să tacă odată! a bombănit.

Mama copilului s-a întors spre individ și l-a privit cu un dispreț rece. După o pauză bine calculată, și-a coborât privirea până la prohabul bărbatului și i-a spus, pe un ton din care reieșea că înțelesese despre ce e vorba și în care nu era nicio urmă de agresivitate:

— Cred că e cam mică, nu?

Bărbatul nu a răspuns, poate că nu avea cum să se apere în fața unei asemenea acuzații. Copilul se oprise din plâns și a trecut în brațele mamei, iar atunci a venit rândul tatălui, care s-a lăsat și el într-un genunchi pe scaun pentru a-l privi pe bărbat fix în ochi, dar nu l-a insultat, ci pur și simplu l-a întrebat cum îl cheamă.

— Enrique Elizalde, a răspuns individul, cu un rest de demnitate.

— Mulțumesc.

— De ce te interesează cum mă cheamă?

— Știu eu de ce.

— Cine ești dumneata?

— Nu-ți spun, dar o să afli tu. Curând vei ști cine sunt. Foarte curând.

Tatăl a continuat timp de câteva secunde să-l privească pe deja răvășitul sau disperatul Enrique Elizalde și ar fi continuat să-l chinuie cu privirea dacă nu ar fi început niște turbulențe, care l-au obligat să se întoarcă și să-și pună centura de siguranță.

— *This motherfucker thinks I'm really powerful*[5], a șoptit în engleză, limbă pe care o foloseau instinctiv atunci când vorbeau de rău pe cineva sau când înjurau în prezența copilului.

— *We should at least name a character after him*[6], i-a spus soția.

— *Good idea! I'll name all the bad guys in my books Enrique Elizalde*.[7]

— *Me too! I guess we'll have to start writing books with bad guys*.[8]

Așa se face că au deschis ecranul din fața lor și au rămas la show-ul veselului și părosului monstru roșcat. Au urmărit emisiunea vreo douăzeci de minute, iar când au închis ecranul copilul a protestat, însă părinții săi i-au explicat că prezența monstrului nu se va repeta, că nu e ca o carte pe care poți să o citești de câte ori vrei.

În timpul celor trei săptămâni pe care le-a petrecut în a doua sa țară, copilul a întrebat zilnic de monstru și părinții i-au spus că trăiește numai în avioane. La întoarcere, în timpul zborului, s-a produs, în sfârșit, reîntâlnirea, care a

durat tot numai douăzeci de minute. Câteva luni mai târziu, cum copilul continua să vorbească despre monstru, cu destulă melancolie, au reușit să găsească un model de pluș, pe care copilul l-a considerat ca fiind originalul. De atunci au devenit de nedespărțit; chiar acum copilul tocmai ce a adormit cu jucăria de pluș în brațe, iar părinții lui s-au dus în camera mare, acolo unde cu siguranță vor deschide în curând televizorul; dacă lucrurile se vor desfășura așa cum se desfășoară în ultima vreme, este destul de probabil ca povestea noastră să se încheie cu cei doi uitându-se la televizor.

Tatăl copilului a crescut cu un televizor care mergea încontinuu și e posibil ca, la vârsta pe care o are acum fiul său, el să nu fi știut că televizorul poate fi închis. În schimb, mama copilului a stat departe de televizor pentru o perioadă incredibil de lungă: zece ani. Varianta oficială a fost că semnalul de televiziune nu ajungea până în cartierul de la periferia orașului unde locuiau ea și mama ei, așa că televizorul părea un obiect absolut inutil. Într-o după-amiază, a chemat-o pe o colegă de clasă la joacă, iar aceasta, nici una, nici două, a băgat în priză cablul televizorului și l-a deschis. Fetița nu a făcut o criză, nici nu s-a simțit înșelată: pur și simplu s-a gândit că semnalul de televiziune tocmai a ajuns în sfârșit și în cartierul lor, așa că a dat fuga să-i dea vestea cea bună mamei sale, care, chiar dacă era atee, a îngenuncheat și, înălțându-și brațele spre cer, a strigat teatral, persuasiv:

— Ce MINUNE!

În ciuda antecedentelor atât de diferite, femeia care crescuse cu televizorul mereu închis și bărbatul care crescuse cu televizorul mereu deschis sunt perfect de acord că e bine să-l țină pe fiul lor departe de ecran cât mai mult timp posibil. Nu sunt fanatici, nu sunt împotriva televiziunii, în niciun caz. După ce s-au cunoscut, au recurs de nenumărate ori la bine cunoscuta strategie de a face sex sub pretextul că se întâlnesc doar ca să vadă împreună un film. Mai târziu, în perioada care ar putea fi considerată preistoria copilului, au fost captivați de multe și excelente seriale de toate genurile. Niciodată nu s-au uitat atât de mult la televizor ca în timpul lunilor dinainte de nașterea copilului, a cărui viață intrauterină nu a fost acompaniată muzical de bucăți din Mozart, nici de cântece de leagăn, ci de muzica de la genericul serialelor despre sângeroasele lupte pentru putere, plasate în vremuri de demult, pline de zombi și de dragoni, sau în imensul palat guvernamental dintr-o țară autodenumită *the leader of the free world*[9].

După ce s-a născut copilul, obiceiul uitatului la televizor s-a schimbat complet pentru cei doi soți. La sfârșitul zilei, epuizarea fizică și mintală le permitea treizeci, cel mult patruzeci de minute de concentrare tot mai slabă, astfel că, aproape fără să-și dea seama, și-au coborât tot mai mult standardele, redevenind privitori obișnuiți ai serialelor mediocre. Își doreau în continuare să se piardă în hățișuri insondabile și să se pună în pielea altora pentru a trăi experiențe extraordinare și complexe, care i-ar fi obligat să se gândească serios la locul lor în lume, însă pentru așa ceva aveau la îndemână cărțile citite în timpul zilei; pentru noapte, nu-și doreau altceva decât glumițe, dialoguri hazlii și scenarii care să-i facă să simtă trista satisfacție de a înțelege totul fără cel mai mic efort.

Poate că le-ar plăcea, peste un an sau doi, să-și petreacă după-amiezile de sâmbătă și duminică uitându-se la filme împreună cu copilul lor, ba chiar au încropit o listă cu cele pe care vor să le vadă împreună. Dar deocamdată televizorul rămâne accesibil doar pentru ultima oră a zilei, când copilul doarme, iar părinții săi redevin, momentan și cât se poate de firesc, ea și el. Ea stă în pat, butonează telefonul, iar el, întins pe jos, pe spate, ca și cum s-ar odihni după o serie de exerciții pentru abdomen; se ridică brusc și se întinde și el în pat, întinde mâna după telecomandă, dar dă peste unghieră și începe să-și taie unghiile de la mâini. Ea îl privește, gândindu-se că în ultimul timp el își taie mereu unghiile de la mâini.

— Probabil că urmează luni întregi de recluziune. O să se plictisească, spune ea.

— Ai voie să-ți plimbi câinele, dar nu ai voie să-ți plimbi copilul, spune el supărat.

— Clar că trece printr-o perioadă grea. Nu se vede, pare fericit, dar cred că suferă îngrozitor. Ce-o fi înțelegând?

— Ce înțelegem și noi.

— Și ce înțelegem? a întrebat ea, pe tonul unei studente care-și repetă lecția înainte de examen.

A sunat ca și cum ar fi întrebat: „Ce e fotosinteza?“

— Că nu avem voie să ieșim din cauza unui virus de rahat. Atât.

— Ce era permis înainte acum este interzis. Iar ce era interzis înainte continuă să fie interzis.

— Îi e dor de parc, de librărie, de muzee. La fel ca nouă.

— Grădina zoologică, spune ea. Nu zice, dar se plânge tot mai mult, se supără tot mai des. Nu tare, dar mai des.

— Dar nu-i e dor să meargă la școală, deloc, spune el.

— Doamne dă să fie două, trei luni. Dar dacă vor fi mai multe? Dacă va dura un an întreg?

— Nu cred, spune el pe un ton pe care și l-ar fi dorit mai convingător.

— Dar dacă lumea va merge așa de acum înainte? Dacă după virusul ăsta vine altul și apoi altul? îl întreabă ea, deși ar fi putut foarte bine să pună și el exact aceeași întrebare, pe același ton ușor speriat.

În timpul zilei fac cu schimbul: unul are grijă de copil, în timp ce celălalt se retrage ca să lucreze, trebuie să lucreze, pentru că au rămas în urmă cu toate și, chiar dacă toată lumea a rămas în urmă cu toate, ei cred că sunt puțin mai în urmă decât toți. S-ar putea lua la harță, ar putea să se ia la întrecere pentru a stabili cine are de lucru mai urgent și cine e mai bine plătit, dar nici vorbă, dimpotrivă, amândoi se oferă să stea cu copilul, pentru că acea jumătate de zi cu el înseamnă fericire adevărată, plină de râsete nevinovate, de evadare purificatoare; le-ar plăcea să-și petreacă toată ziua jucându-se cu mingea pe hol, sau mâzgălind creaturi involuntar monstruoase pe bucata de perete folosită drept tablă, sau cântând la chitară, în timp ce copilul umblă la cheile instrumentului ca să-l dezacordeze, sau citind povești care acum li se par perfecte, mult mai bune decât cărțile scrise de ei sau cele pe care vor să le scrie. Chiar dacă ar avea la îndemână numai una dintre acele povești, ar prefera să o recitească și să o tot recitească, în loc să se așeze în fața computerului, cu groaznicele știri de la radio ca zgomot de fond, să trimită târziu e-mailuri, pline de scuze, și să se uite la tâmpita aia de hartă care arată în timp real numărul de îmbolnăviri și de decese; el se uită mai ales la a doua țară a copilului, care, firește, continuă să fie țara lui principală, și se gândește la părinții săi, își imaginează că în ultimele ore sau zile care au trecut de când nu a mai vorbit cu ei s-au infectat și nu o să-i mai vadă niciodată, așa că îi sună și de fiecare dată convorbirea îl dărâmă, dar nu spune nimic, sau, cel puțin, nu-i spune nimic soției, cea care de săptămâni întregi simte cum pune stăpânire pe ea o angoasă lentă și tulbure, făcând-o să-și spună că ar trebui să învețe să croșeteze, sau că n-ar trebui să mai citească romane frumoase și lipsite de speranță și că, poate, în loc de scris, ar fi fost mai bine să facă altceva; cu asta sunt amândoi de acord, amândoi cred așa, deja au vorbit despre asta de prea multe ori, pentru că au

simțit de prea multe ori — de fiecare dată când încearcă să scrie — copleșitoarea inutilitate a fiecărei fraze, a fiecărui cuvânt scris.

— Hai să-l lăsăm să se uite la filme. Ce mai contează? Numai duminica.

— Așa măcar vom ști dacă e luni, joi sau duminică, spune el.

— Ce zi e azi?

— Cred că marți.

— Mâine luăm o hotărâre, spune ea.

El termină de tăiat unghiile, își privește mâinile cu destulă nemulțumire, ca și cum ar fi tăiat unghiile altcuiva, sau ca și cum s-ar uita la unghiile altei persoane, a cuiva care tocmai a terminat de tăiat și îl întreabă pe el, din cine știe ce motiv — poate că a devenit un expert, o autoritate în materie — ce părere are.

— Îmi cresc tot mai repede, spune el.

— Nu ți le-ai tăiat ieri-seară?

— Asta-ți spun, îmi cresc mai repede, zice el pe un ton serios, jumătate grav, jumătate științific. Mă uit la ele în fiecare seară și observ că au crescut de-a lungul zilei. Cu o viteză nefirească.

— S-ar părea că e bine să crească repede. Se zice că la plajă cresc mai repede, spune ea, pe tonul cuiva care încearcă să-și amintească ceva, poate senzația de a te trezi pe plajă, cu soarele bătându-ți pe față.

— La mine bat recordul.

— Și mie-mi cresc mai repede, zice ea zâmbind. Chiar mai repede decât ție. La amiază am niște adevărate gheare. Mi le tai și cresc iarăși.

— Eu cred că mie îmi cresc mai repede decât ție.

— Nu cred.

Atunci își înalță mâinile, le unesc și le privesc de parcă ar putea într-adevăr să vadă cum le cresc unghiile, de parcă ar putea să compare viteza, și ceea ce ar trebui să fie o scenă scurtă se prelungește, pentru că se lasă prinși de absurda iluzie a acelei întreceri tăcute, frumoase și inutile, care durează atât de mult încât până și cel mai răbdător spectator ar opri indignat televizorul. Dar nu-i vede nimeni, chiar dacă ecranul televizorului pare brusc o cameră ce filmează trupurile lor suspendate în gestul acela ciudat și amuzant. Un monitor amplifică respirația copilului, fiind singurul sunet care însoțește întrecerea unghiilor, a mâinilor, o întrecere care durează câteva minute, dar insuficient, desigur, pentru ca vreunul dintre ei să câștige, o întrecere căreia îi pun capăt cu hohote de râs calde și sincere, de care aveau atâta nevoie.

trad. M.M.-H.

---

5. Javra asta crede că-s foarte influent (n. red.).
6. Măcar să-i folosim numele la un personaj (n. red.).
7. Bună idee! O să-i numesc Enrique Elizalde pe toți băieții răi din cărțile mele (n. red.).
8. Și eu! Cred c-ar trebui să ne apucăm de scris cărți cu băieți răi (n. red.).
9. Lidera lumii libere (n. red.).

CUM NE JUCAM CÂNDVA

DE DINAW MENGESTU

Înainte să se răspândească virusul, unchiul meu făcea taximetrie între 10 și 12 ore pe zi, șase zile pe săptămână, și făcea asta de aproape două decenii. A continuat chiar dacă lună de lună avea tot mai puțini mușterii și uneori petrecea ore întregi așteptând clienți în fața câte unui hotel de lux din apropierea Capitoliului. Locuia în același apartament în care se mutase la sosirea în America, în 1978, iar când l-am sunat să-l întreb ce mai face, mi-a spus, mai mult amuzat decât speriat, că până acum nu se gândise că într-o bună zi s-ar putea să moară în clădirea aia.

— De ce nu-ți spun asta când semnezi contractul de închiriere? Dacă ai peste șaptezeci de ani, ar trebui să fie specificat acolo, chiar la-nceput. Ai grijă. Ăsta s-ar putea să fie ultimul loc în care vei mai locui vreodată.

L-am asigurat că nu există niciun risc să moară, chiar dacă știam amândoi că nu-i adevărat. Avea 72 de ani și în fiecare dimineață, înainte să se urce în taxi, urca și cobora cele 12 etaje ale clădirii sale ca să-și încălzească mușchii înainte de lucru.

— Ești cel mai puternic om pe care-l cunosc, i-am spus. Pe tine numai un virus extraterestru ar putea să te doboare.

Înainte să închidă, i-am mai spus că vin cu mașina de la New York ca să-l văd. Era 12 martie 2020 și virusul se pregătea să asedieze orașul.

— O să mergem la supermarket, i-am spus. Și-o să-ți umplem congelatorul ca să poți să îmbătrânești și să te îngrași până dispare virusul.

Am lăsat în urmă New Yorkul a doua zi, devreme, doar ca să descopăr că autostrada dintre New York și DC era deja înțesată de SUV-uri. În singura lui vizită la New York, unchiul m-a întrebat ce se întâmplă cu toate mașinile îngropate adânc în parcările subterane răspândite prin tot orașul. Până să-și cumpere taxiul lui, muncise timp de 15 ani într-o parcare etajată aflată la trei străzi de Casa Albă și mereu spunea că n-o să-nțeleagă niciodată de ce cheltuiesc americanii atâția bani ca să parcheze niște mașini mari pe care nu le conduc niciodată. În timpul primei ore pe care o petreceam blocat în trafic, m-am gândit să-l sun ca să-i spun că am găsit în sfârșit răspunsul la întrebarea lui. Cu toată vorbăria despre optimismul american, eram niște obsedați de apocalipsă, iar mașinile acelea mari și goale, care umpleau acum toate cele patru benzi ale autostrăzii, așteptaseră pur și simplu explozia care trebuia să le îndemne la drum.

Când am ajuns în sfârșit la apartament, într-o suburbie a DC-ului, l-am găsit așezat pe una dintre băncile de beton din fața clădirii, cu palmele împreunate și coatele pe genunchi. Mi-a făcut semne să stau pe loc și a urcat în taxi, care era parcat la doi metri în spatele meu. Mi-a trimis un SMS: „Parchează. Conduc eu".

Ne-am salutat reciproc cu stângăcie, câte o triplă bătaie pe umeri în loc de obișnuitul sărut pe obraz. Trecuseră șase, poate șapte luni de când nu ne mai văzuserăm și cel puțin un deceniu de când nu mai urcasem în taxiul lui. Pe când ne îndepărtam de blocul său, mi-a mărturisit cum îi amintește călătoria asta de un joc pe care îl jucam pe vremuri, când eram mic și mă ducea cu mașina, împreună cu mama, la magazin.

— Îți mai aduci aminte? m-a întrebat. Mai știi cum ne jucam?

Am cotit la dreapta să intrăm pe o stradă cu patru benzi, mărginită de malluri și de reprezentanțe auto, niciuna de pe vremea copilăriei mele. Din nu știu ce motiv, mi s-a părut prea mult să răspund la întrebarea unchiului meu cu o frază simplă precum „Sigur că-mi amintesc de jocurile alea; de multe ori, erau partea mea preferată din toată săptămâna". Așa că am preferat să dau din cap aprobator și m-am plâns de traficul care se aglomera în fața noastră. Unchiul m-a mângâiat afectuos pe ceafă și a pornit aparatul de taxat. Așa începeau jocurile noastre în taxiul lui, cu pornirea aparatului și cu el întorcându-se către bancheta din spate ca să mă întrebe: „Unde ați dori să mergeți, domnule?". În cele câteva luni în care ne-am jucat așa, niciodată n-am repetat vreo destinație. Am început cu obiective de prin partea locului — Monumentul Washington, muzeele de pe Mall —, dar apoi ne-am extins rapid, incluzând destinații din ce în ce mai îndepărtate: Oceanul Pacific, Disney World și Disneyland, Muntele Rushmore și Parcul Național Yellowstone, iar pe măsură ce învățam mai multe despre istoria și geografia lumii, au venit la rând Egiptul și Marele Zid Chinezesc, urmate de Big Ben și de Colosseumul din Roma.

— Maică-ta, mi-a spus el, se supăra foc pe mine că nu te îndemnam să alegi Etiopia. Îmi zicea: „Dacă e să-și imagineze ceva, păi, să-și imagineze țara lui natală". Am încercat să-i spun că ești doar un copil. Că te-ai născut în America și n-ai o țară a ta. Nu ne erai loial decât nouă.

Semaforul din față s-a făcut roșu, apoi verde, și tot așa de trei ori, până când, în sfârșit, ne-am mișcat și noi din loc, într-un ritm ce l-ar fi înfuriat în mod normal pe unchiul meu, om care, după cum recunoștea și singur, nu prea era

în stare să stea locului. Ultima dată când jucasem acest joc, unchiul se contrazisese cu mama pe tema zădărniciei aventurilor noastre fictive. „Nu ne permitem să-l ducem nicăieri“, spusese el. „Așa că hai să-l lăsăm să vadă lumea de pe bancheta din spate a unui taxi.“

Ultima călătorie pe care am întreprins-o a fost către Australia, iar mama ne-a lăsat s-o facem cu condiția să nu mai jucăm niciodată jocul acela când era și ea cu noi în mașină. Odată ce ne-am arătat de-acord cu condițiile ei, unchiul a pornit aparatul de taxat și timp de 15 minute i-am povestit tot ce știam despre peisajele și viața sălbatică din Australia. Am continuat să vorbesc chiar și după ce am ajuns la magazin și mi-a zis mama să cobor din mașină. Nu eram pregătit să-mi văd călătoria sfârșindu-se într-o parcare, așa că unchiul i-a făcut semn maică-mii să plece și mie mi-a cerut să vorbesc mai departe.

— Zi-mi tot ce știi despre Australia, mi-a cerut, în timp ce eu simțeam cum mă cuprinde o osteneală adâncă.

Mi-am scos pantofii și mi-am întins picioarele. Apoi le-am îndoit sub mine, iar el a scos din torpedo o hartă rutieră groasă și mi-a pus-o sub cap, ca să nu mi se lipească fața de tapițeria din vinil a scaunelor.

— Dormi, mi-a zis. Australia e tare departe. Probabil te-a obosit schimbarea de fus orar.

Pe când ne apropiam de supermarket, m-am gândit să-l întreb ce anume își amintește, dacă își amintește ceva, despre ultima noastră călătorie. Încerca foarte concentrat să vireze la dreapta ca să intre într-o parcare deja aglomerată de autoturisme, unde se vedeau și vreo șase mașini de poliție oprite pieziș în jurul intrării. Nu mai aveam nici o sută de metri până acolo, dar, la ce coadă de mașini era și la cum sporea mulțimea clienților care așteptau afară cu coșuri în mâini, părea tot mai puțin probabil că vom reuși să intrăm înainte să dispară toată marfa de pe rafturi.

Cred că ne-a luat aproape 20 de minute să facem virajul acela final ca să intrăm în parcare, victorie minoră pe care unchiul a confirmat-o bătând de două ori cu arătătorul în aparatul de taxat, ca să mă facă atent la tarif.

— În sfârșit, a spus el. După atâția ani în America, sunt bogat.

Am înaintat ca melcul către celălalt capăt al parcării, unde părea mai probabil să găsim și noi un loc. Cum n-am reușit, unchiul a dus mașina pe o fâșie de iarbă din spațiul unui restaurant de alături, care avertiza prin panouri prinse pe zid că parcarea este doar pentru clienți. Am așteptat să oprească motorul, dar el a rămas cu ambele mâini pe volan și cu trupul ușor aplecat în

față, de parcă ar fi fost pregătit să pornească iar, însă fără să știe exact în ce direcție. Mi-am dat brusc seama că înțeleg ce-l supără.

— Nu-i nevoie să intri și tu în magazin, i-am spus. Poți să aștepți aici și mă iei când ies.

Atunci s-a întors spre mine. Era prima dată când ne priveam în ochi de când mă urcasem în mașină.

— Nu vreau să aștept în parcare, a răspuns el. Asta fac în fiecare zi.

— Atunci, ce vrei?

A oprit aparatul de taxat, apoi și motorul, dar a lăsat cheia în contact.

— Vreau să mă întorc acasă. Vreau să-mi spună cineva cum să plec de-aici.

trad. O.F.

AUTOBUZUL 19. WOODSTOCK - GLIȘAN

DE KAREN RUSSELL

A fost exact așa cum se spune: timpul și-a încetinit într-adevăr scurgerea. Cu sirena urlând, ambulanța s-a apropiat de autobuzul 19, traversând Podul Burnside pe contrasens. Se asigură din dreapta, se asigură din stânga, atenție din nou — Valerie avea grijă să acopere numeroasele unghiuri moarte ale autobuzului ei. Însă ambulanța apăruse de nicăieri, întrupându-se din pâcla cea mai groasă pe care o văzuse vreodată. Tot mai mare, mai aproape, tot mai încet, avansa către ea. Timpul se dilata precum caramelul cald. Până și girofarurile păreau să clipească buimăcite. O jumătate de secol i-a trebuit lui Valerie să tragă de volan, și atunci a fost prea târziu: se înțepeniseră.

Valerie era o șoferiță excelentă. În 14 ani, primise doar două avertismente la dosar, ambele niște aiureli. Maică-sa, Tamara, care avea 72 de ani și se recupera după un atac cerebral, era acasă cu Teak, fiul în vârstă de 15 ani al lui Val. Teak colecționa bonguri fanteziste; buni strângea bomboane Reese's cu unt de arahide. Mama Tamarei tușea de o săptămână. Ține-o acasă până face febră, îi spusese doctorul. Până? „Să-i iei temperatura lui buni", i-a șoptit ea lui Teak înainte să plece. Apoi către maică-sa, cu voce puternică: „Jeleurile lui nu-s «vitamine», mamă".

Nici o treime din autobuz nu se ocupase în noaptea accidentului. Numărul de pasageri săptămânal scăzuse cu 63 la sută față de februarie. Continuau să urce adolescenți, nepăsători în aroganța lor și veșnic în călduri, tratând autobuzul municipal ca pe un „sexpress" — explicația lui Teak. (Ei îi sunase de parcă ar fi fost puțin gelos. Teak era un singuratic, la fel ca ea.) Valerie stătuse cu ochii pe două fete cu figuri angelice, așezate în spate, care își trăseseră măștile în jos de pe gură, ca să se mozolească. Nu-și doreau moartea; își doreau viața într-un mod excesiv, ceea ce le conducea către același sfârșit. Pe puștanii ăștia nu-i puteai convinge că sunt vulnerabili la vreo amenințare mai mare decât virusul mortal al singurătății.

— Hei, Julietelor, zise Val cu o voce care suna răgușit din spatele măștii. Terminați.

— Am sarcina să-i urmăresc contactele, îi strigă cea cu părul albastru, lingându-i gâtul iubitei sale.

Valerie nu se molipsi de râsetele lor.

— Câtă vreme nu-mi lingeți barele…

Valerie își numea pasagerii regulați ai orelor târzii Clubul Ultimul Autobuz. Weekend după weekend, avea aceleași opt sau zece figuri familiare. Pandemia de Covid modificase datele demografice ale Clubului Ultimul Autobuz —

acum majoritatea pasagerilor ei erau oameni pentru care „starea de urgență“ era o afecțiune cronică. Călători precum Marla, care n-avea mașină, dar avea nevoie de medicamente, tampoane, hrană. Marla urcase rampa în scaunul ei cu rotile la stația Chávez, ținând în poală o pungă de farmacie fleșcăită de ploaie.

— Tu ești ultima, spusese Valerie, îngenunchind ca să fixeze scaunul Marlei. Reguli noi. Nu mai e voie cu autobuzul plin.

Partea bună era că Val își făcea mai puține griji c-ar putea să omoare pe cineva cu autobuzul. Virusul golise străzile. Erau mult mai puțini pietoni umblând amețiți, ca niște zombi, coborând de pe trotuar fără să observe. Soro! Scoate-ți căștile din urechi! Bicicliștilor: E o idee înțeleaptă să vă îmbrăcați ca niște mimi?

Unii colegi de-ai ei îi numeau pe călători „bovine“, lucru care ei nu-i plăcuse niciodată. Îi era drag de călătorii ei? Așa cum pretindeau unii dintre șoferii mai vârstnici c-au prins drag de pasagerii lor regulați? „Mi-e drag de beneficiile astea“, îi spunea ea lui Freddie. Se ținea de slujbă fiindcă îi oferea cel mai mare salariu orar pe care îl putea obține în beneficiul lui Teak. „Voi economisiți pentru când veți ieși la pensie? Eu economisesc pentru când o să fac embolie“, glumea ea.

„Câți oameni buni crezi că există pe lume?“, o întrebase Freddie în camera de recreere. Iar ea răspunsese fără ezitare: „Douăzeci la sută din total. În unele nopți, unsprezece“.

Pișat în autobuz. Incendiu în refugiul din stație. Gălăgiosul și Guralivul. Câine scăpat din lesă pe Rex și pe 32nd. Pietre aruncate în trecere. Vreme rea. Posibil călător cu Covid. Chiar și înainte de accidentul care oprise Timpul, fusese o săptămână de pomină.

O mulțime de rechini înoată pe lângă pești în viața asta. Chiar ținea la unii dintre obișnuiții ei — la bărbații gentili precum Ben, care nu voia decât să scape de ploaia rece ca gheața de-afară, la Marla, în scaunul ei cu rotile vopsit cu spray, care tricota pentru nepotu-său „aripi de dragon“ palmate, dintr-un scul roșu. Pentru moment nu se plătea cu bani gheață, iar în seri ca asta nici nu-și bătea capul să-i sâcâie pe oameni cu întrebarea dacă n-au cumva un card de călătorii.

La autogară, și-a luat o pungă autosigilabilă cu o singură mască de hârtie și opt șervețele Clorox. A stropit totul cu înălbitorul adus de-acasă. Freddie își agățase o perdea de duș cumpărată de la Dollar Tree ca să se protejeze, până îl obligaseră șefii s-o dea jos.

În seara aceea, Val nu băgase de seamă un semn prevestitor. Se întâmplase pe când rula către Powell: zeci de baruri și buticuri vintage cu storurile trase, arătând ca niște mătuși excentrice, căsuțe năpârlite, tufe de trandafiri sălbăticite, panouri și coșuri de baschet abandonate. Aproape îi scăpă un țipăt când viră scurt ca să evite o bicicletă de copil căzută în mijlocul drumului. Forma contorsionată străluci în lumina farurilor. Panglici împrăștiate în jurul ghidonului, roți ajutătoare cu spițe în formă de falange. Îi bătea inima ca după nouă cești de cafea. Nu era nimeni acolo. Nu era nimeni rănit. Autobuzul își văzu de drum cu motorul huruind. Prinsă în retrovizoare, bicicleta se transforma într-un grăunte șters, tot mai mică și îndepărtată, precum copilăria însăși. Cu pulsul domolit, Valerie se cufundă iar în grijile ei obișnuite.

Biografia unui șofer bun se întinde pe o mie de pagini de nonincidente și evitări la mustață. Valerie socotea umbrele acestea drept binecuvântări.

Dar acum părea să i se fi terminat norocul. Percepea vag țipetele pasagerilor undeva în spatele ei. Își adună forțele pentru o coliziune care nu mai avea loc. Ce naiba se-ntâmpla? Aceeași întrebare părea s-o pună și șoferul din ambulanță, însoțită de mai multe înjurături. Era ca și cum ar fi fost înțepeniți într-o pastă de chituit invizibilă. Două chipuri tinere și înspăimântate i se strecurară în raza vederii, căpătând treptat claritate ca filmul fotografic în tăvița pentru developare. Autobuzul mai înaintă trei centimetri și se opri cu un țipăt ca din altă lume, la un pas de grila de radiator a ambulanței. Valerie așteptă un val de ușurare, care însă nu sosi. Fără niciun rost, trase frâna de urgență. Ceasul încremenise la ora 20:48. Sări jos din autobuz.

— Valerie.

— Yvonne.

— Danny.

Își strânseră mâinile cu solemnitate, în mijlocul podului.

— Nu era nimeni pe drum în seara asta, zise Danny, șoferul.

Avea unghiile date cu lac negru și cămașă de paramedic scrobită. Tenul lui alb părea verzui în lumina farurilor de la autobuz.

— Nu mi-am dat seama că-s pe banda greșită. E atâta ceață și nu-mi merge deloc sistemul de dezaburire…

Cu coada ochiului, Val întrezărea lucruri ce nu i se arătau clar vederii: faruri ca niște licurici zburând pe Naito, fâșia lată a râului care șerpuia către Pacific. Nimic nu mișca în jurul lor. Un capac de beznă acoperea podul.

— Eu nu vreau decât să pornesc iar la drum, mărturisi Valerie.

Nu-și permitea încă un avertisment. Îți rămâneau permanent la dosar și, dacă te plângeai că-i nedrept, mai primeai o bilă neagră.

— Vai, doamne! exclamă Yvonne, paramedicul de pe locul din dreapta.

Era o negresă cu ochi mari, de culoarea ambrei, și ochelari cu rame transparente; să fi avut cu câțiva ani mai mult decât Teak. Pe Valerie o luă prin surprindere faptul că tinereii ăștia o făceau să-și conștientizeze atât de acut șuvițele cărunte. La fel ca și faptul că încă mai puteai să nutrești vanități deșarte despre aspectul părului când te confruntai cu genunea eternității.

— Îmi cer iertare. N-aveam de gând să dau mâna.

Valerie dădu din cap, mulțumită că avea masca pe față. Și ea uitase. O îngrozea ideea că ar putea să-i dea virusul mamei sale. Buni avea pe față un zâmbet de pelican de când îi paralizase partea dreaptă. Își făcea griji că îi dă un aer răutăcios, dar Teak a ținut s-o asigure pe bunică-sa că și înainte de atacul cerebral arăta ca o femeie rea cu draci. Numai el era în stare s-o facă să zâmbească și cu ochii.

— A fost ceva de groază, spuse Yvonne. Veneai spre noi încet, tot mai încet…

— Eu veneam spre voi?

— Și pe urmă… s-a oprit totul, pur și simplu…

Rămaseră toți uitându-se lung la ambulanța tăcută, apoi se întoarseră împreună către autobuz. Pasagerii lui Valerie făceau gesturi largi pe după sprâncenele arcuite ale ștergătoarelor de parbriz. Păreau zdruncinați, dar nu vătămați.

Se întâmplase ceva foarte ciudat cu lumea exterioară. Râul Willamette își oprise curgerea; dincolo de balustrade, părea înghețat și sculptural. Fâșii de lumină apăreau și dispăreau pe grinzile cu zăbrele ale podului, pe apa adâncă. Mov, maro, verde-pal. De parcă luna ar fi împărțit cărți de joc, așezând culori la nimereală.

Valerie urcă înapoi în cabina autobuzului și chemă dispeceratul:

— 1902. Am avut un accident pe Podul Burnside. Cred c-am rămas blocată între lumi. Sau poate moartă.

I se păru că dispecerul n-o mai aude.

— Aici 1902, pe pod, recepționezi?

Apoi șopti:

— Ajutor.

De fapt, nici nu se aștepta să primească răspuns. Ceea ce o surprindea era iuțeala cu care confuzia i se transforma în groază, iar groaza într-o resemnare stupefiată. Autobuzul 19 era pierdut în Timp.

Valerie nu se considera un om grațios. Avea platfus și astm. Conducea un autobuz de 12 metri și 20 de tone. Și totuși, mintea ei făcu un salt de gimnastă până la scenariul cel mai pesimist: S-ar putea să nu mă mai întorc niciodată acasă, la ai mei.

Își înghiți groaza — o groază care îi fusese complet necunoscută până atunci. Oare putea să se termine totul așa, cu autobuzul alunecând pur și simplu de pe masa de joc într-o fundătură din spațiu-timp, ca atunci când bila albă cade în buzunarul greșit?

Oamenii trimiteau frenetic SMS-uri, degetele lor compuneau isteric monologuri pe tastatura telefoanelor.

Simți înțepătura nostalgiei după anxietățile de la ora 20:47. Gălăgiosul și Guralivul erau o problemă pe înțelesul ei.

— Noapte liniștită, murmură ea în receptorul mort.

Panică înghițită. Șuierat abia auzit.

— Toată lumea jos!

Valerie și Yvonne hotărâră s-o ia la pas ca să caute ajutoare. Fără să se uite în urmă, Valerie simțea cum le urmăresc privirile celorlalți. Când ajunseră la ambulanță, se simți de parcă pășea prin vijelie. Îndoită de mijloc, forță până nu mai reuși să avanseze deloc. Se întoarse și văzu că jumătate dintre pasageri se luptau să înainteze în sens opus, făcând pași ca de *tai chi* printr-o ceață care se îngroșa văzând cu ochii. Arătau ca niște copaci care își saltă încet rădăcinile și apoi le replantează.

„Vorbești de parc-ai tras pe nas, mamă!“, ar spune Teak, dacă avea să-l mai vadă pe Teak vreodată.

Scoțând un țipăt, se năpusti către zidul secret, catapultându-și pumnii în aer. Reuși să ajungă la trei metri dincolo de ambulanță. Picioarele ei avură de înfruntat o presiune strivitoare, brațele i se lipiră de trup.

— Chiar ar fi cazul să-i spunem „accident“? îl auzi pe Danny întrebând pe un ton oarecum defensiv. Nu s-a-ntâmplat nimic…

Făcu un gest către ambulanță, cu capota ei fără nicio îndoitură și cu parbrizul neatins, cu airbagurile nedesfăcute și fără nicio picătură de sânge pe scaune.

— Glumești? zise ea. S-a oprit Timpul în loc!

Unul dintre pasagerii ei regulați, Humberto, pe al cărui ecuson scria „Bertie“, avea un ceas de modă veche și i-l arătă să vadă că minutarul se oprise, micuțul lui angrenaj rămânând încremenit.

— E contrafăcut, spuse el, stânjenit și agitat. Adică arată ora, dar nu-i din aur de-adevăratelea.

Îl scutură mânios și, cu un strigăt, îl azvârli peste balustradă. O cădere de aproape 25 de metri. Bezna nopții îl înghiți cu totul, iar Valerie se întrebă dacă apucase să ajungă în apă.

— Hei, ai grijă! Doi metri, frățioare!

— Ah, scuze.

Chiar și spre miezul nopții, îi auzeai pe oameni îmbujorându-se de jenă.

Ben, care suferea de psihoză paranoidă, părea ciudat de roșu la față.

— Uite aici, am niște pui cu mirodenii. Așa că n-o să murim de foame.

Scoase capacul de pe o găletușă, oferind-o celor din jur. Nu era nimic în ea.

— Suntem morți, suntem morți, zise tânăra mamă cu hijab galben-auriu și se puse pe plâns.

O chema Fatima, era soră specializată în travaliu și naștere, membră de trei ani a Clubului Ultimul Autobuz. Lucra în tura de noapte la spital. Fiul ei se afla în brațele bunicii lui, în Montavilla, de cealaltă parte a râului cu apă neagră, așteptând să fie luat acasă.

— Of, trebuie să ajung la puiul meu…

— Toată lumea trebuie să ajungă undeva, cucoană. Nu ești dumneata o excepție.

— Nu toată lumea, zise Ben cu voce domoală.

Valerie îi corectă Fatimei exprimarea.

— Are dreptate. Nu ești singura în situația asta. Și pe mine mă așteaptă băiatul meu.

Și toți își eliberară fantomele din trupuri, oftând. Năluci frumoase, care îi strigau din ambele capete ale podului.

— Logodnica mea e gravidă…

— Fratele meu, bolnav…

— Trebuie s-o hrănesc pe Genevieve, puiul meu de caiman…

Danny își drese glasul.

— Știu că nu-i o competiție. Nu încerc să i-o iau înainte nimănui de-aici. Dar am fost trimiși să ajutăm o femeie care a făcut o criză cu convulsii când era

în jacuzzi…

Discursul lui nu fu bine primit de pasagerii lui Valerie:

— Păi, trebuia să te fi gândit la asta înainte să-ncerci să ne dai brânci de pe șosea!

— Alege-ți și tu o bandă, fiule.

— De preferat, nu banda noastră, data viitoare.

— Dacă sunteți toți așa șoferi nemaipomeniți, explodă Danny, de ce mergeți cu *autobuzul*?

De fapt, era plăcut să-i auzi plângându-se. Era un cântec pe care Valerie îl cunoștea pe dinafară, balada călătorului dezamăgit. Autobuzul ei se stricase de foarte multe ori. Două cauciucuri sparte pe Flavel, într-un iulie vezuvian. Probleme electrice cam prin dreptul lui Pioneer Square. Nimeni nu spunea niciodată „ah, nu-i nimic, Val, nu mă deranjează să aștept o oră în plus ca să ajung unde am de ajuns".

Criza ce se desfășura acum era una fără precedent. Dar cel puțin senzația pe care o resimțea îi era familiară. Nu sosea niciun fel de ajutor. Toți cei nouă trebuiau să pună osul la treabă ca să găsească o soluție, îi anunță Valerie.

Atunci se schimbă dispoziția printre membrii Clubului Ultimul Autobuz. Toată lumea voia să ajute, o dorință care se tălăzuia și se spărgea într-o sută de acțiuni mărunte. Humberto săltă capota să arunce o privire. Fata cu părul albastru se strecură printre anvelopele din spate, la vânătoare de indicii. Yvonne și Danny încercară să pornească forțat ceasul ambulanței. Oare greutatea combinată a tuturor acestor mici eforturi a început să se multiplice, repornind momentul, dislocându-l din noroiul cosmic? Sau o fi fost planul pentru naștere făcut de Fatima?

— Ia ascultați. Nu știu de ce nu m-am gândit până acum. Suntem înțepeniți în canionul dintre 20:48 și 20:49. La naștere se mai întâmplă așa uneori. Și teama face să se oprească totul.

Autobuzul părea că așteaptă cu răbdare să se zdrobească de balustradă.

Fatima le povesti cum întorcea ea copiii care se prezentau în poziție pelviană. Voia să-i pună și pe ei să-i încerce tehnica, aplicând-o la autobuzul 19.

— Danny, aș vrea ca tu să stai în spatele autobuzului. Humberto, nu-ți mai încorda așa gâtul, stai să te repoziționez…

Fatima insistă să se respecte măsurile de siguranță. Se înșirară distanțați, de-o parte și de alta a autobuzului. Cel mai important, le spuse Fatima, era să cânte.

Era un truc vechi, explică ea, cu ajutorul căruia se accelera o naștere.

— Așa se deschide gura, gâtlejul… totul.

Desenă un S în aer, arătând cu degetul de la buzele ei către stele.

— Ceva s-a blocat. Nu înțeleg de ce s-a întâmplat așa. Dar știu cum să repornesc un travaliu care a ajuns în impas.

Ce altceva puteau să facă? Clubul Ultimul Autobuz îi urmă instrucțiunile. Cântară împreună cu ea. Două inspirații superficiale, o expirație din diafragmă. Cântară cântecul fără cuvinte al animalelor, o presiune crescândă pe care o simțeai în aerul electrizat și alunecos. Podul începu să vibreze subtil; după câteva măsuri de cântec, trecu la scâncete. Oamenii simțeau că le ard plămânii și brațele, dar autobuzul nu se clintea din loc. Danny, Humberto, Ben, Marla, Yvonne, Valerie, Fatima și cele două Juliete răsuflau ca unul, opintindu-se. Fatima zâmbea și arăta cu degetul. Aproape imperceptibil, roțile începură să se învârtă.

Împinge! Împinge!

Șuvoi de scântei. Mici creste portocalii de flăcări pe suprafețele de cauciuc albastru.

Fatima se întoarse către Danny și Yvonne:

— Ce-ar fi să mergeți voi doi înapoi în ambulanță?

— Nu vreau să mor! țipă Danny.

— Bagă în marșarier, zise Fatima cu blândețe.

Și schimbă o privire cu Yvonne.

— Lungă noapte, îngăimă Yvonne.

Mai târziu avea să fie timp berechet pentru dezacorduri; jumătate dintre ei vor susține că Timpul s-ar fi dezghețat pur și simplu de la sine; că acțiunile lor n-au avut nicio influență. Alții se vor arăta convinși că au fost salvați printr-un efort fizic intens și unit. Dar cu ce parte fizică a trupului s-a făcut treaba? Cu cântatul, sau cu împinsul?

— Toată lumea, înapoi la locurile voastre! Așa cum stăteați înainte!

Era vocea Marlei, mare iubitoare de orhidee. „Prefloraţie“ e un cuvânt care desemnează petalele și sepalele strânse într-o configurație simetrică în interiorul bobocului. Ele canalizează energia florii ce-și croiește drum prin sol. Membrii Clubului Ultimul Autobuz cântau laolaltă în partea din spate a autobuzului, de parcă plecaseră în excursie cu școala și opriseră la un refugiu dantesc. Valerie lăsă capul pe spate și scoase un răcnet. În sfârșit, cheia întoarsă în contact făcu motorul să horcăie, trezindu-se la viață.

Iar apoi roțile scrâșniră și se învârtiră, acționate de o accelerație care-ți răscolea măruntaiele. Ceața se rupse, dezvăluind o apă mișcătoare. Un uliu trecu pe cer. Căzu o stea. Ambulanța dădu înapoi și porni în viteză către următoarea urgență. Umbre nou-născute se coagulau în râu. Una dintre ele începu să înoate, puțin cam greoi, în urma autobuzului 19. Înăuntru, cuplul de adolescente cânta mai departe, euforic și foarte fals. Tot felul de nimicuri treceau pe sub pod, traversând carcasa aplatizată a autobuzului reflectat în apă.

Valerie băgă viteză pe Burnside sub lumina unei luni care sclipea ca celofanul. Cu un clinchet ușor, ceasul se făcu 20:49. Semne prevestitoare ascunse în țesătura unei zile, a unei vieți, așteptând să revină în amintire. Val își aduse aminte de micuța bicicletă. Undeva dormea un copil, o fetiță, sângele roșu circula prin trupul său și nicăieri pe șosea.

Senzația era aproape ca atunci când piciorul amorțit începe să-și revină.

Pe când își conducea autobuzul, constelații de momente începeau un dans caleidoscopic prin trupul lui Val, dureroase și precise — mama ei zăcând pe podea, cuțitul alb al nașterii lui Teak, Freddie râzând cu lacrimi deasupra cafelei opărite, mirosul de cauciuc arzând mocnit, anii vieții sale așternându-se ordonat ca circuitele imprimate. Acum vedea lucrurile în luminile reale ale orașului ei: holurile strălucitoare ale blocurilor de locuințe, ambarcațiunile scheletice din port. Taberele de corturi și hotelurile vacante, ca un roi de fluturi în jurul râului. Lumea pe care o părăsiseră era cea la care se întorceau: tremurătoare, leoarcă de ploaie, luxuriantă, devastată, vie.

De cealaltă parte a podului, oare vor ține legătura unii cu alții? Își vor trimite felicitări de sărbători? Își vor trimite mesaje de grup? Puțin probabil. Valerie îi simțea deja segregându-se din nou. După orar și salariu. Sud-est și nord-vest. Oameni cu slujbe, cu locuințe și destinații, și oameni precum Ben. Unii vor uita de cum vor traversa râul, pe când alții vor rămâne bântuiți permanent de această obsesie. Și totuși, au împărtășit același coșmar. O evadare miraculoasă. Valerie frână și rămase în așteptare la semafor. Avea să-l vadă pe Ben și mâine pe ruta ei, în călătoria lui ca o plimbare fără sfârșit cu călușeii, de la Gateway la Mount Scott. Poate ar reuși să stea de vorbă despre asta, din spatele măștilor. Semaforul se făcu verde. Valerie începea deja să se îndoiască.

trad. O.F.

DACĂ ERA ✣ DORINȚELE CAI

DE DAVID MITCHELL

Fără vedere spre mare? Pentru nouă sute de lire sterline pe săptămână? Las', că dau eu de știre pe Trip Advisor.

Ea pufnește disprețuitor.

— Pe de altă parte, Majestate, ai tot penthouse-ul la dispoziție. Jacuzzi. Saună. Minibar.

Tastează codul, își trece cardul prin cititor și ledul se face verde.

— Casa departe de-acasă.

Zăngănit de zăvoare și ușa se deschide. Celula standard, doi metri jumate pe patru metri jumate. Căcăstoare. Birou. Scaun. Dulap. Ferestre murdare. A văzut și mai bune. A văzut și mai rele.

Ușa se închide în urma mea — dezvăluind patul supraetajat cu nu știu ce bulangiu întins pe salteaua de sus. E arab, indian, asiatic, ceva. E la fel de nemulțumit să mă vadă pe cât sunt eu de nemulțumit să-l văd. Bat tare în ușă.

— Hei, tu! Gardian! Celula asta-i ocupată!

Liniște și pace.

— Gardian!

Afurisita de viețică și-a văzut ca tuta de drum.

Prognoza pentru azi: nori denși, toată ziua.

Îmi arunc sacul pe pat.

— Minunat.

Mă uit la gagiu' asiatic. N-are-n ochi sclipirea aia de Rottweiler, da' nu-i bine să bagi mâna-n foc pentru nimic. Presupun că-i musulman.

— Tocmai am venit de la Wandsworth, îi zic. Cic-ar trebui să fiu în carantină. Singur în celulă. Colegu-avea virusu'.

— Am ieșit pozitiv deja, zice Gagiu' Asiatic. La Belmarsh.

Belmarsh e o închisoare de categoria A. Îmi trece prin minte: terorism?

— Nu, zice Gagiu' Asiatic. Nu-s simpatizant ISIS. Nu, nu mă rog cu fața către Mecca. Nu, n-am patru neveste și zece plozi.

Nu pot să neg că la asta mă gândeam.

— Da' nu pari bolnav.

— Sunt asimptomatic.

Nu prea știu ce înseamnă asta.

— Am anticorpii, așa că nu fac boala, da' am virusul și pot să-l dau mai departe. Chiar n-ar fi trebuit să te bage aici.

Voilà. Rahaturi clasice de-ale Ministerului de Justiție. Există un buton de apel pentru urgențe, așa că apăs butonul.

— Mi s-a spus că gardienii de-aici au tăiat cablurile, zice Gagiu' Asiatic. Orice numai să ne fie viața liniștită.

Pe-asta o cred.

— Probabil e și-așa prea târziu. La virus mă refer.

Își aprinde o țigară rulată de mână.

— Poate ai dreptate.

— La mulți ani de ziua mea, pișa-m-aș pe ea!

Printr-o țeavă râgâie apa.

— E ziua ta? mă-ntreabă el.

— E doar o expresie.

Ziua a doua. Pogo Hoggins, ăla cu care m-au băgat la bulău la Wandsworth, sforăia ca un motor de Harrier. Zam, Gagiu' Asiatic, e genul care doarme pe tăcute, așa că mă trezesc destul de odihnit. Când trapa de la podea se deschide să intre tava cu micul dejun, mă găsește în genunchi, pregătit să-l strig pe îngrijitor.

— Hei, frățică.

Aud un „Ce-i?" plictisit de moarte.

— Întâi că suntem doi aicea la bulău.

Văd un pantof Nike, fluierul piciorului și o roată de cărucior.

— Lista asta a mea zice că nu.

Ditamai Vericu' Negru, după voce.

Zam vine lângă mine la deschizătură.

— Lista aia a ta e greșită, după cum auzi și singur. Și-ar trebui să fim în izolare, în celule de-o persoană.

Ditamai Vericu' Negru închide trapa cu piciorul. Mai zăbovește pe-acolo cât să apuc să-i cer și-al doilea mic dejun.

— Aha, cum să nu.

Trapa se trântește la loc.

— Mănâncă tu, zice Zam. Mie nu mi-e foame.

Pe caserolă e desenat un porc cu o bulă de dialog în care scrie „Doi cârnați de porc suculenți!".

— Da' ce, tu nu mânci porc?

— Eu mănânc foarte puțin. E o superputere de-a mea.

Așa că mă îndop cu cârnatul, care-i unul singur. Nu-i nici suculent, nici de porc. Îi ofer lui Zam pesmeții și iaurtul expirat. Mă refuză din nou. Nu tre' să mi se zică de două ori.

Prognoza pentru azi: cer înnorat, cu câteva raze de soare.

Televizoru-i o gioarsă obosită, dar azi emite nițel Channel 5: *The Ricki Pickett Show*. Tre' să fie o reluare: toată lumea e îngrămădită în studio, își respiră germenii unii altora. Emisiunea de azi se cheamă *Mama și-a pus-o cu iubitul meu*. Pe vremuri mă uitam la Ricki Pickett cu Kylie, când era gravidă cu Gem. Mi se părea amuzant să-i văd pe toți nătângii ăia mârâiți și smiorcăiți cum se sfâșie unii pe alții. Mi-a trecut. Până și cei mai triști, mai amărâți și mai jalnici au ceea ce eu n-am. Și nici măcar nu-și dau seama.

Ziua a treia. Senzații naspa. Tuse urâtă. L-am rugat pe Ditamai Vericu' Negru să-mi trimită doctorul. A zis că mă pune pe listă, dar tot un singur mic dejun și-o singură caserolă de prânz ne-a dat. Zam mi-a zis iar să mănânc. Cică o să am nevoie ca să-mi păstrez forțele. N-am ieșit din celulă nici măcar o dată. Nu tu mișcare în curte, nu tu duș. Carantina asta credeam c-o să fie numai trândăveală, dar e la fel de rea ca la izolator. Televizorul ne-a dat juma' de oră de știri ITV. Prim-ministrul Imbecilă Curdelume zice „Rămâneți vigilenți!" Președintele Geniusică Rezonabilul zice „Beți înălbitor!" Jumătate de America încă-l mai socotește Darul lui Dumnezeu. Ce mai țară. A fost și-un mic reportaj despre cum suportă starurile carantina. N-am știut dacă să râd sau să plâng. Pe urmă s-a bulit televizorul. Am făcut niște flotări, da' m-a apucat iar tusea. Nu gâfâi numa' după aer. O să-l rog pe Ditamai Vericu' Negru să dea și la băiatu' niște mirodenie. Mă trece pă caet și-i plătesc dublu, că nevoia te obligă. La masa de prânz am avut supă la plic din coadă de vită. Cre' că din coadă de vulpe. Am dat-o pe gât și-am văzut un șobolan pe marginea chiuvetei. Ditamai scârba maronie. Ar fi în stare să-ți reteze degetul cu dinții.

— L-ai văzut pe Domnul Șobolan? N-are nicio treabă, zici că-i pe moșia lui.

— Așa și e, a zis Zam. În mai multe privințe.

Am azvârlit cu pantoful în șobolan. L-am ratat.

Abia când m-am ridicat în picioare a șters-o și Domnul Șobolan într-o gaură de sub budă. Am îndesat acolo niște pagini din *Daily Mail* ca s-o astup.

Eram epuizat după atâta agitație.

Am închis ochii și-am alunecat la vale.

Prognoza pentru azi: cer acoperit; ploaie mai târziu.

M-am gândit la Gemma, cum era ultima dată când a adus-o Kylie la Wandsworth. Avea cinci ani pe-atunci. Acum are șapte. Afară, timpul trece și repede, și încet. Înăuntru, trece încet. De-ți vine să-ți tai venele. Gem și-a adus Micul Meu Ponei la Wandsworth, ăla nou pe care i-l luase Kylie de ziua ei și-i zisese că-i de la mine. De fapt, era un Micul Meu Ponei Contrafăcut, de la un magazin d-ăla cu marfă de-o liră, dar lu' Gem nu-i păsa. L-a botezat Blueberry Dash. A zis că în esență e un ponei bun, doar că nițel neastâmpărat, c-a făcut pipi în baie.

— Ce chestii sunt în stare să inventeze, eh? a zis Zam.

Ziua a patra. Șarlatanul de doctor a zis: „Domnule Wilcox, sunt doctorul Wong". I-am văzut ochii de chinez pe deasupra măștii. Mă durea în gât, dar poanta se impunea de la sine: „Aș prefera să mă consulte doctorul Corect"[10].

— Dacă primeam câte-o bancnotă de zece de fiecare dată când am auzit asta, acum eram la vila mea din Insulele Cayman.

Părea de treabă. Mi-a luat temperatura cu o drăcie de băgat în ureche. Mi-a măsurat pulsul. Mi-a băgat un bețișor în nară.

— Testele astea tot la nimereală merg, vai de mama lor, dar aș zice c-ați luat-o.

— Deci ce urmează, mă car la o clinică plină de asistente frumușele?

— Jumătate dintre asistentele frumușele sunt în concediu de boală, iar clinica e plină. La fel și secția suplimentară. Câtă vreme resimți doar un simplu disconfort, mai bine înduri condițiile de-aici. Crede-mă.

Perspectivă: neliniștit tot restul zilei.

Era ceva ciudat cu auzul meu. Când m-a-ntrebat Zam despre spitalul special pentru Covid din East London, vocea îi suna ca de foarte departe.

— Acolo nu primesc prizonieri, mi-a răspuns doctorul Wong.

Treaba asta m-a ofticat rău.

— Ce, se tem să nu fug cu ventilatorul să-l mărit pe eBay? Sau noi, ăștia care beneficiem de ospitalitatea Majestății Sale, nu meritățm să trăim la fel de mult ca restu' lumii?

Doctorul Wong a ridicat din umeri. Știam amândoi răspunsul. Mi-a dat șase pastile de Paracetamol, șase de Ventolin și-o sticluță cu codeină.

Zam l-a asigurat că are el grijă să urmez instrucțiunile.

— Baftă, a mai zis doctorul Wong. O să mai trec pe-aici cât de curând.

Pe urmă eu și Zam am rămas iar pe cont propriu.
Râgâie apa printr-o țeavă.
Rămâneți vigilenți. Beți înălbitor.

Șase cârnați grăsani, sfârâind în tigaie. Îi zic lui Kylie de coșmarul meu dement din pușcărie. Cu apartamentul lui Laverty, pușcăria, Zam, cu ea, cu Gemma și cu Steven. Doamne, că real mi s-a mai părut. Kylie râde. „Săracu' Lukey… Nu cunosc niciun Stevens." Pe urmă merg cu Gem la școală în Gilbert's End. Verdeață nouă, verdeață bogată. Lumina soarelui pe fața mea. Cai alergând pe lizieră ca-n jocul ăla, *Red Dead Redemption*. Îi zic lui Gem cum m-am dus și eu la școală la Saint Gabriel, cândva demult. În anul ăla am stat cu unchiul Ross și tușa Dawn chiar aici, în Black Swan Green. Tot domnul Pratley e director. N-a îmbătrânit deloc. Îmi mulțumește că i-am acceptat invitația. Îi zic că Saint Gabriel e singura școală dintre cele la care-am mers unde nu s-a pus problema „terorizează-i tu ca să nu te terorizeze ei pe tine". Apoi mă pomenesc în vechea mea sală de clasă. Uite-i pe verii Robbie și Em. Plus Joey Drinkwater. Sakura Yew.

— S-au făcut treizeci de ani de când coronavirusul a schimbat lumea, spune domnul Pratley, dar Luke își amintește totul de parcă ar fi fost ieri. Nu-i așa, Luke?

Toți ochii pe mine. Așa deci, virusul e acum lecție de istorie. Vasăzică, am cincizeci și cinci de ani. Timpul zboară în lumea exterioară. Pe urmă îl văd. În spate. Cu brațele încrucișate. El e El, eu sunt Eu. Nu ne spunem pe nume, nu suntem în termeni d-ăia. O rană de glonț în gât i se tot deschide și se închide ca o gură valvară subacvatică din documentarele lui David Attenborough. Îi cunosc figura mai bine decât mi-o cunosc pe-a mea. Imobilă. Elocventă. Tristă. Tăcută. Asta-i fața pe care-o avea când sângera pe canapeaua lui Laverty. Îi lipsea jumate din gâtlej. Din vina lu' ăla care-l împușcase. Noi scotoceam p'acolo după marfă. Trosc. Al dracu' ce mi-aș dori să nu se fi-ntâmplat. Da' dacă era dorințele cai călărea toți milogii. M-am trezit. Turtit de boală. Îngropat în regrete. Încă trei ani până când comisia de eliberări condiționate începea măcar să se uite la hârtiile mele. Ziua a cincea de carantină. Se-apropie niște furtuni. Tunete. De ce trebuie să mă trezesc? De ce? Zi după zi, zi după zi. Nu mai pot. Al naibii să fiu dacă mai pot.

Ziua a șasea. Cred. Vijelie. Lovituri de fulgere. Hoitul meu e un sac pentru cadavre. Îndesat cu durere, cu pietriș fierbinte și cu mine. Trei pași până la căcăstoare și gata, nu mai pot. Doare. Dacă respir, doare. Dacă nu respir, doare. Doare totul ca dracu'. E noapte, nu zi. Noaptea a șaptea. Noaptea a opta? Zam zice că-s deshidratat. Mă pune să beau apă. Zam trebuie să folosească căcăstoarea când dorm eu. Plin de tact. Pogo Hoggins se căca dimineața, la prânz și seara. Domnul Șobolan a ajuns înaintea mea la caserola cu micul dejun. Și-a ronțăit o intrare și s-a-nfipt cu dinții în cârnat. Nu mi-e foame, da' chiar și-așa. Aș putea să mor aici și să nu știe nimeni până se termină pandemia. Domnul Șobolan ar ști. Domnul Șobolan și amicii lui flămânzi. Dacă aș muri aici, cum m-ar ține minte Gem? Țeastă rasă-n vârf de băț, în pijama de pușcărie, smiorcăindu-mă la poza ei cu mami, tati, Gemma și Blueberry Dash. Încă niște ani, și-o să se estompeze până și asta. O să rămân doar un nume. O față pe ecranul telefonului, și-aia ștearsă într-o bună zi. Un secret rușinos. Oaia neagră a familiei. Droguri și omor prin imprudență. Drăguț. Pozele pe care-o să le facă-n viitor Gem cu familia ei o să fie cu ea, cu maică-sa, cu Steven și cu frate-său nou-născut. Nu „frate vitreg". „Frate." Și știi ce?

— Ce? întreabă Zam, turnându-mi codeina. Bea.

O dau pe gât.

— Pentru Gem e mai bine să uite de mine.

— De unde ți-a venit ideea asta?

— Cine-o hrănește? Cine-o îmbracă? Cine-o încălzește iarna? Cine i-a cumpărat Castelul Fermecat al Micului Meu Ponei? Cetățeanul-model Steven. Managerul de proiect Steven. Licențiatul în Economie Steven.

— Chiar așa, Licențiat în Autocompătimire Luke?

— Ți-aș trosni o curea pe spinare de-aș putea să ridic mâna.

— Consideră-mă trosnit. Dar Gemma n-are niciun cuvânt de spus?

— Când ne-om vedea data viitoare, o să fiu trecut de treizeci de ani.

— Babalâc.

Zam e mai mare ca mine. Nu-mi dau seama câți ani are.

— Dacă, *dacă* am noroc, ajung sclav pe moșie la Amazon. Cel mai probabil, o să cerșesc pe trotuar în față la Tesco până mă pomenesc înapoi aici. De ce să vrea Gemma — sau orice fiică — să zică „El e tata"? Cum pot eu să concurez cu Steven?

— Nu concura. Concentrează-te la cum să fii Luke.

— Luke e-un tâmpit și-un ratat dependent și vagabond.

— Luke e o mulțime de lucruri. Fii cel mai bun dintre ele.

— Zici că ești jurat la *X Factor*.

— Asta-i de bine sau de rău?

— E ceva ușor. Tu vorbești cum trebe, Zam. Ai cont în bancă. Educație. Lume. Plase dă siguranță. Când o să ieși tu d-aci, o să ai de unde alege. Când o să ies io, o să am alea două'ș'opt de lire alocație de eliberare și…

Închid ochii. Văd apartamentul lui Laverty. Îl văd pe tipul care va fi veșnic mort. Mort. Din cauza mea.

— Ce-am făcut nu ne definește, Luke.

Creierul meu e un boxer de categoria pană închis într-o cușcă laolaltă cu Hulk, care nu se mai oprește din cărat pumni.

— Ce dracu' mai ești și tu, Zam, popa la spovedanie?

Până acum nu l-am mai auzit niciodată râzând.

— 'Neața, domnule Wilcox.

Ochi de chinez. Mască.

Mi s-a dus febra.

— Doctorul Corect.

— Insule Cayman, venim. Mai ești aici?

Prognoza pe ziua de azi: petice de cer senin, fără precipitații.

— Încă n-am dat colțu'. Mă simt bine. Mulțumită lu' sora Zam.

— Bun. Cine-i Sam?

— Zam. Cu Z.

Arăt cu degetul spre patul de sus.

— La ce te referi… la o putere divină? Sau la guvernatorul închisorii?

Eu nu pricep, el nu pricepe.

— Nu. Zam. Colegu' meu.

— Coleg de celulă? Aici? Pe timp de carantină?

— Cam târziu acu' pentru șoc și groază, doctore. L-ai cunoscut data trecută. Gagiu' Asiatic.

Îl strig:

— Zam! Arată-te.

Zam tace chitic. Doctorul Wong pare încurcat.

— N-aș fi îngăduit doi deținuți în aceeași celulă în aripa carantinată.

— Mă tem că-ngăduiși bine-mersi, doctore.

— Aș fi băgat de seamă o a treia persoană prezentă aici. Că doar n-ai prea multe locuri în care să te-ascunzi.

Râgâie apa printr-o țeavă de closet.

Îl strig pe Zam.

— Zam, nu vrei, mă, să-i zici?

Colegul meu de celulă nu răspunde. O fi adormit? O vrea să mă enerveze?

Doctorul Wong pare îngrijorat.

— Luke, ai avut cumva acces la substanțe de natură mai recreațională decât cele pe care ți le-am prescris? N-am să le spun gardienilor. Dar, în calitate de medic al tău, ar trebui să știu.

— Nu-i deloc amuzant, Zam…

Așa că mă ridic în picioare și descopăr că patul lui Zam e gol, fără așternut, fără nimic.

trad. O.F.

---

10. Joc de cuvinte bazat pe o preconcepție referitoare la felul cum pronunță nativii chinezi cuvintele din limba engleză: *Wong* sună ca *wrong*, greșit (en.) (n. tr.).

SISTEME DE CHARLES YU

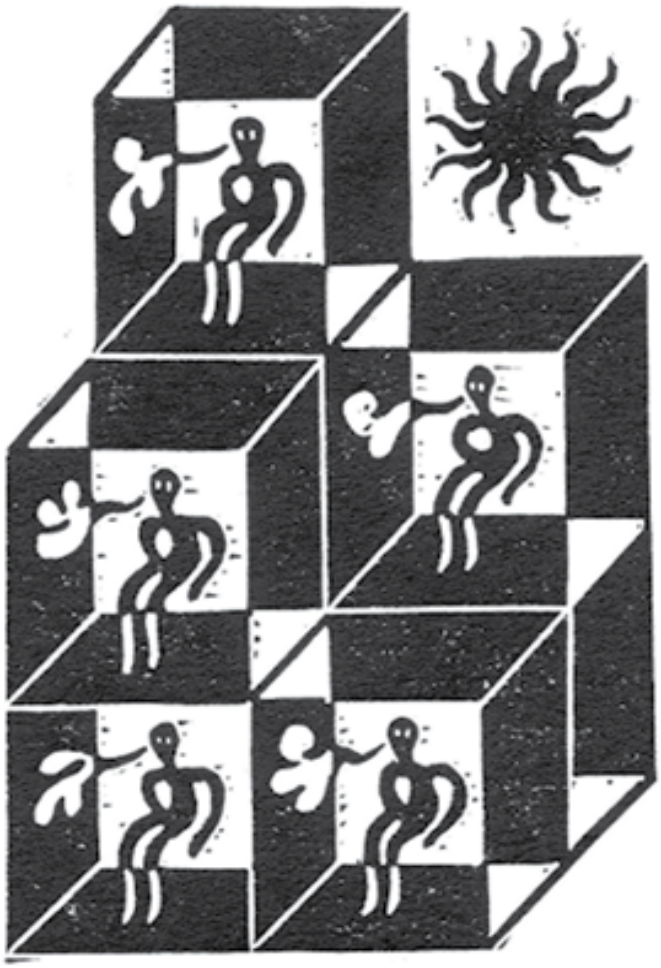

Au nevoie unii de alții. Le place să fie în preajma altora. Le place să se atingă.

Caută diverse lucruri:
Harry și meghan
hary și megan Canada
rezoluții de anul nou
rezoluții de anul nou cât durează

Le place să-și aibă familiile aproape. Le place să aibă străini aproape. Lucrează în spații mici. Se înghesuie în cutii, împing aerul afară. Dorm în cutii. Au nevoie unii de alții. Se ating unii pe alții. Se mișcă prin toată lumea. Peste tot în lume. La fel ca noi.

Caută diverse lucruri:
Harry și William
meghan și kate
Meghan și Kate conflict
NFC playoff situația la zi

Își pun întrebări:
ar trebui să mă tem
cât de mult ar trebui să mă tem

Își pun întrebări: Ce este coronavirus. corona virus ce este. Idei petrecere Oscar. Starea Națiunii. Starea Națiunii la ce oră. Super Bowl pronosticuri. Sos de fasole foarte picant. Sos de fasole nu foarte picant. Se întreabă dacă ar trebui să le fie frică, dar le este deja.

Au tipare. Săptămâni. Planuri estivale. Au moduri de-a face anumite lucruri. Nu-și dau seama cum ar fi posibil să renunțe la toate astea.

Au slăbiciuni. Au nevoie unii de alții. Le place să fie în preajma altora. Produc zgomote. Deschid gurile și împing aerul în jur, și produc zgomote unii către alții. Ha ha ha e un zgomot. Mulțumesc e un zgomot. Ai văzut aia cu meghan și harry e un zgomot.

Au sisteme. Sistemele au presiune. Presiune de creștere. De-a face mai multe lucruri. Mai multe și mai multe, tot mai multe.

Intră în cutiile cu aer, iar în acele cutii există cutii mai mici și cutii și mai mici, și se strecoară mai mulți în câte o cutie și stau acolo, împărțindu-și aerul din ea.

Mișcările lor par la început aleatorii, dar la studierea lor devine limpede că sistemele au tipare. Lumina soarelui le face să iasă din cutiile lor mici, să se miște laolaltă în șuvoaie. Curenți masivi, călătorind uneori foarte departe de cutiile-locuințe, către puncte nodale sau centre unde se adună în cutii mari. Curenți pe uscat. Mai au și capacitatea de a călători pe calea aerului. Se aranjează pe categorii și își împart munca. Munca presupune să facă mai multe. Mai multe și mai multe, tot mai multe. Cât e ziua de lungă, se rup grupuri, apoi se reformează în grupuri noi. Aerul e împins. Există atingere. În lumina lunii, se scurg din nou în șuvoi către cutiile lor sau către alte cutii.

Când e mai cald, petrec mai puțin timp în cutii. Când e mai rece, își încălzesc cutiile. Se ghidează după ciclurile pământului, ale lunii și-ale soarelui. Majoritatea trăiesc timp de multe cicluri.

Caută lucruri: Idei pentru prima întâlnire. Baruri de tapas. Tapas în centru. Wuhan. Wuhan unde e. Sushi lângă mine. Cum îți dai seama dacă e interesat de tine. Cum îți dai seama dacă e interesată de tine. Prima întâlnire reușită cum îți dai seama. Idei pentru a doua întâlnire. Italia. Lombardia Italia. Virus chinezesc. Trump virus chinezesc. Coronavirus versus gripă. Covid nu foarte rău.

Ei caută lucruri: De ce spun unii despre coronavirus că nu-i chiar așa rău. Surse știri de încredere. Fauci. Fauci calificări. Fauci facepalm gif. Fauci arătos. Fauci însurat.

Se împart în grupuri. Spun: Unii dintre noi sunt ei și unii dintre noi suntem noi. Nu întotdeauna spun adevărul. Răspândesc lucruri pe cont propriu. Mai multe și mai multe, tot mai multe.

Își pun întrebări:

cine a inventat coronavirusul
OMS a inventat coronavirusul

Caută lucruri: Guvernator. Carantină.

Își schimbă tiparele.

Dau căutare cu:
ce lungime înseamnă șase picioare

Își pun întrebări: Zoom ce înseamnă. Cum se folosește Zoom. Calificative școlare. Contează calificativele mele.

Caută. Se uită după tipare. Adună date. Caută tipare în date și apoi fac ceva neașteptat: își schimbă propriile lor tipare. Curenții către cutii largi încetează. Centrele se golesc. Șuvoaiele au dispărut. Migrația aeriană a încetat. Stau nemișcați în cutii mici.

Își pun întrebări: Chromebook-uri la preț accesibil. Zoom e pe bani. Copil plictisit. Activități pentru copil plictisit. Cadouri mulțumire profesor. Apreciere profesor. Ceapă verde creștere. Ceapă verde cât de repede crește. Ecuații de gradul doi. Sinus cosinus tangentă. Cum să fii optimist în fața copiilor. Cum să pari optimist în fața copiilor. Carantină cât mai durează. Ce să le zici copiilor.

Vârstnicii lor stau singuri în cutii. Se uită la cutii mai mici. Vârstnicii lor au probleme cu aerul.

Descoperă tipare, dar unii dintre ei trebuie să mai găsească și alte tipare.
Arată rezultatele pentru: coronavirus
Schimbă căutarea pe: conspirație coronavirus

Își pun întrebări: Cum tai părul. Cum repar tunsoarea copilului. Pălării pentru copii.

Cei tineri caută: Interviu cu astronaut. Muzeu virtual tur. Când se redeschide școala mea. Creatura versus Hulk cine învinge. Hulk versus Thor fără ciocan cine învinge. Hulk și Creatura versus Thor beat cine învinge. Coronavirus real. Coronavirus copii. Ziua Mamei idei. Cadouri pentru mama

ta. Cadouri de făcut pentru mama ta fără bani. Toți Spidermanii versus Hulk cine învinge.

Au nevoie unii de alții, se plac unii pe alții. Își duc dorul unii altora.

Își pun întrebări:
pisicile pot face depresie

Dau căutare după:
Bancă de alimente donație. Bancă de alimente aproape.
Ce e o pandemie. Ce înseamnă șomaj tehnic. Cum îi ferești pe copii. Cum îi ferești pe bătrâni. Cât de bătrân înseamnă bătrân. Oare sunt bătrân.
Ce este
Cum să
E în regulă
Pot să
Numere. Numere crescătoare. Numere tot mai mari.
Cât durează până apar simptome de coronavirus? Există vaccin pentru coronavirus? Cum mă feresc de coronavirus? Cum a început coronavirusul? Virusul devine mai periculos? Ce este sănătatea mintală? Cum știu dacă am depresie? Mâncare la pachet care e cel mai sigur?

Dau căutare cu:
Ordin de încetare a plății.
ce înseamnă ordin de încetare a plății pentru șomaj
telefon oficiul de șomaj
când deschidem Lexington
când redeschidem Flint
când putem să redeschidem Bowling Green

Când se face mai cald, își schimbă din nou tiparele.
Sunt sensibili la temperatură și petrec mai puțin timp în cutiile lor.

Mulți dintre ei mor. Când mor, încetează să mai împingă aer. Când mor, nu mai dau căutare după lucruri.

Se schimbă vremea și din nou li se schimbă tiparele. După ce au stat liniștiți în cutii multe cicluri, încep să iasă. Unora le e foame.

Unora le e foame. Se apucă să repornească sistemul. Încet, reîncep șuvoaiele. Se acumulează presiunea. Mai multe și mai multe, tot mai multe. Produc mâncare. Unii dintre ei au prea multă mâncare. Unii împart mâncare cu alții. Unii se așază în șir pentru mâncare.

Dau căutare după lucruri: pisica tot depresivă
piața e în scădere
ce înseamnă piață în scădere
ce este scutirea de taxe pentru asigurările sociale
ce este legea marțială
cum mă izolez la domiciliu
cele mai sigure orașe în care să locuiești
Ce înseamnă că ai febră. Ce înseamnă tuse seacă. Ce înseamnă esențial.
Ce este deschis acum. Ce e legea marțiană. Cum se face dezinfectantul de mâini. Cum se coase o mască de protecție. Mască din tricou. Mască din lenjerie intimă. Ce înseamnă N95. Cum oprești febra. Traiul de unul singur. Ce fac dacă sunt singur

Au subgrupuri. Subgrupurile sunt practic nediferențiabile între ele. Genetic. Au semnale invizibile care îi ajută pe membrii unui subgrup să-i identifice pe ceilalți din subgrup. Se divizează singuri. Spun: unii dintre noi suntem noi și unii dintre noi sunt ei.

Au slăbiciuni.

Unii sunt agresivi. Unii sunt dezorientați. Unii au memoria scurtă. Unii nu-și pot schimba tiparele. Au sisteme. Sisteme de aer. De informații. De idei.

Unii au dreptul la respirație.

Unii nu pot să respire.

Unii dintre ei trimit semnale cu informații incorecte despre mediu.
Dezinformarea se răspândește rapid în rândul populației.
Dezinformarea poate fi transmisă cu gura sau cu ochii.

Aceste semnale îi dezorientează pe unii dintre ei.

Alții ne studiază pe noi.

Ei știu ce suntem: nu tocmai vii. Invizibili. Informație.

Ei au semnale invizibile.

Vorbesc unii cu alții. Împing aer. Au nevoie unii de alții, se plac unii pe alții. Își duc dorul unii altora. Se gândesc unii la alții.

Stăpânesc forțe invizibile. Electromagnetism. Lumină. Seamănă cu noi. Au coduri. Coduri de secvențe simbolice. Codifică informație și o răspândesc.

Când stau în cutii mici pot să-și semnalizeze acțiunile unii altora prin coduri și să-și coordoneze acțiunile. Cumva, pot fi una și mai mulți și oarecum una. Au particule, au transmisii, au puteri magice. Pot să comunice peste timp și spațiu.

Au știință.

Știu:

Aproximativ 8 la sută din genomul uman este ADN viral.

Știu că nu ne vom despărți niciodată. Nu există subgrupuri. Nu există noi și ei.

Caută lucruri:

unde e protest
e sigur să mergi la protest
cum să protestezi

Își dau seama:

Comunitatea e metoda de răspândire.

Comunitatea e metoda de rezolvare.

Vor merge mai departe. Vor ieși în lumina soarelui din cutiile în cutii în cutii. Reluarea ciclurilor. Își vor transmite unii altora mesaje. Unii vor fi dezorientați. Unii vor împărți mâncarea. Vor face mai multe și mai multe, tot mai multe. Unii vor muri. Unora le va fi foame. Unii vor fi singuri.

Sistemele sunt sisteme, nu se schimbă. Dar unii dintre ei ar putea să schimbe sistemele. Să le reconstruiască. Să facă tipare noi. Vor zbura din nou, se vor strânge din nou în centre, se vor aduna cu miile și vor împinge aer unii la alții, ha ha ha și alte sunete pe care le fac unii către alții ca să semnalizeze lucruri invizibile.

Unele lucruri nu se vor schimba. Vor avea nevoie unii de alții. Se vor plăcea unii pe alții. Își vor duce dorul unii altora. Vor avea slăbiciuni. Și puncte tari. Își vor pune întrebări: Harry și Meghan care e situația. Harry și Meghan ce urmează.

trad O.F.

TOVARĂȘUL DE CĂLĂTORIE

PERFECT

DE PAOLO GIORDANO

Abstinența a început odată cu venirea lui Michele. Michele e fiul soției mele. Nu mai locuim împreună de patru ani, de când a început facultatea la Milano, iar Mavi și cu mine ne-am mutat într-o casă mai mică, adecvată pentru noi doi.

Când în nord lucrurile s-au înrăutățit cu adevărat, Michele m-a sunat.

În seara asta vin la voi, a spus.

De ce?

Milano nu e sigur.

Dar trenurile sunt probabil deja pline. Și foarte scumpe.

Nici trenul nu e sigur. Iau un Bla Bla Car.

Am obiectat, argumentând că un tren contaminat mi se pare oricum mai sigur decât șase ore în mașină cu un șofer necunoscut.

Obiecție respinsă astfel:

Șoferul are un rating bun, a spus.

Cu câteva ore înainte să merg să-l iau, m-am întins lângă Mavi.

Mă tem că am uitat cum e să trăiești în trei, i-am spus.

Eu nu, din păcate, a răspuns. Poți să stingi lumina?

Dar eram agitat, n-am lăsat-o în pace. Am făcut dragoste, dar a durat foarte puțin. Aerul casei avea o densitate diferită, ceva ce mă apăsa.

Probabil e încordarea, am spus întorcându-mă din baie.

Mavi părea că adormise.

Da, probabil că e încordarea, am repetat. Din cauza epidemiei și a tot.

Mâna ei s-a așezat consolatoare pe antebrațul meu. Am ținut-o acolo, apoi m-am îmbrăcat să ies din casă.

L-am așteptat pe Michele în locul stabilit, o esplanadă dezolată în afara Romei, mult dincolo de șoseaua de centură. Mărăciniș în crăpăturile asfaltului și un bar de unde mă fixau amenințător niște mușterii, poate pentru că stăteam în mașină de mai bine de jumătate de ceas. La ora trei dimineața.

Mă gândeam la alte momente de așteptare ca acela, când Michele avea nouă, zece, unsprezece ani. Și Mavi și fostul ei soț alegeau mereu niște locuri nepotrivite ca să facă acele schimburi de ostatici. Parcări de centre comerciale, intersecții de străzi. Eu stăteam în mașină prefăcându-mă că nu sunt acolo. Apoi Mavi și Michele urcau și nimeni nu scotea un cuvânt până acasă. Alegeam muzica atent, ca să nu fie prea tristă, dar nici prea veselă, ca să nu suscite nimic. Nu decurgea niciodată cu adevărat bine.

L-am privit pe Michele descărcând o valiză enormă din portbagaj. Conta pe faptul că poate să rămână atât de mult timp? A ieșit și șoferul și, după el, o tânără cu un câine mic în brațe. S-au salutat călduros.

O clipă mai târziu, în mașină, Michele își vărsa nervii pe ea, care îi obligase să facă un ocol absurd la Bologna și nu înștiințase pe nimeni despre câine. Și dacă el ar fi fost alergic?

Dar Michele nu e alergic la câini. E alergic la pisici. Când îl dusesem să-i cunoască pe părinții mei, se postase în prag, refuzând să intre, pentru că, spunea el, părul avea să-i provoace o criză de astm.

După ce a încheiat răbufnirea aia, a tăcut o vreme. Scruta orașul întunecos pe geam.

Nu-i mai poți vedea, așa-i? a spus în cele din urmă.

Pe cine?

Pe chinezi.

Când avea nouă, zece, unsprezece ani, Michele refuza să folosească tacâmurile de la Ikea, spunea că sunt fabricate în China. Era imposibil să-i scoți din minte acea asociere între Ikea și China. Până la urmă ne dăduserăm bătuți, adică Mavi se dăduse bătută. Îi dăruise un set de tacâmuri personale, tacâmuri pe care scria: *Made in Italy*.

Poate că nu-i mai poți vedea pentru că e toiul nopții, am spus.

Dar el a insistat:

Trebuie să recunoști că aveam dreptate în legătură cu ei. Trebuie să recunoști.

Nu am recunoscut. Cu coada ochiului, supravegheam ce suprafețe ale habitaclului atinge. În fond, venea de la Milano, din mijlocul focarului.

În cele din urmă, n-am mai rezistat:

Ți-ai dezinfectat mâinile?

Evident.

Apoi, parcă răspunzând revoltei mele interioare împotriva prezenței lui acolo, a adăugat:

Am rating maxim pe Bla Bla Car. Ca pasager. După câte se pare, sunt tovarășul de călătorie perfect.

După câteva zile, Italia era o mare zonă roșie. Fără deplasări între regiuni, obligația de a nu depăși o distanță de două sute de metri de casă. Unde erai, acolo rămâneai, inclusiv Michele. Eram prinși în capcană.

Când m-am întors de la supermarket, i-am spus lui Mavi:

Cu masca mi-am simțit respirația un pic râncedă.

Ea nu s-a oprit din răsfoit revista pe care o răsfoia.

O fi din cauza lipsei de lumină, am zis prefăcându-mă indiferent. Vitamina D. E posibil, nu?

În acel moment, Michele a traversat bucătăria cu bustul gol. Aș fi vrut să-i spun să pună ceva pe el, că nu-mi face plăcere să defileze prin casă așa, dar e mai bine să nu-i vorbești când abia s-a trezit din somn, așa că n-am făcut-o.

La prima vedere era mai gras decât mine. Mi se părea că trupul lui ocupă într-adevăr mult spațiu. Apoi mi-am amintit că formulasem același gând cu mulți ani în urmă, când el cântărea o treime față de acum și mă detesta vădit, așa cum orice copil sănătos își detestă tatăl vitreg.

Imediat ce ușa de la baie s-a închis la loc, i-am spus lui Mavi:

Ai văzut? Avea șosetele mele.

Eu i le-am dat. Nu are unele subțiri.

Dar alea sunt șosete la care țin.

M-a privit ciudat:

Șosete la care ții?

Un pic.

Nu-ți face griji. Se pot spăla.

Deși nu voiam, mă posomorâsem. Din cauza respirației și a șosetelor, chiar dacă nu-mi dădeam seama în ce proporție. Sau poate pentru că, de la venirea lui Michele, Mavi și cu mine nici măcar nu ne mai atinseserăm. Nici măcar nu eram sigur de ce era legată acea îndepărtare mai mult: dacă de Michele, de pandemie sau de ultima apropiere dezastruoasă din seara dinainte să sosească el. Cert e că în pat mă uitam la spinarea soției mele reliefându-se în penumbră și mi se părea un munte de escaladat, un munte prea înalt.

Mă gândeam adesea la interviul luat unui cântăreț, îl citisem în revista *Rolling Stone* după 11 septembrie. Cântărețul povestea despre cum, în fața imaginilor cu zgârie-norii în fum, el și iubita lui începuseră să facă dragoste cu o patimă nestăpânită. Ore și ore la rând, spunea. Sex împotriva fricii. Un act procreator ca să te opui distrugerii. Forțe cosmice, Eros și Thanatos: lucruri de genul ăla.

Și noi, Mavi și cu mine? Nemișcați. Desprinși. În timp ce lumea de afară devenea tot mai înspăimântătoare.

Șosetele erau doar începutul. Victoria lui Michele avea să continue pe mai multe fronturi, știam. Și aveam dreptate.

A pus stăpânire imediat pe singurul cablu de rețea de internet care asigura o conexiune stabilă. Pentru lecțiile online de la facultate, a spus. Apoi a venit rândul căștilor mele.

Cele de băgat în urechi îi fac rău folosite multe ore, l-a apărat Mavi.

Singurul balcon din casă a devenit împărăția pauzelor lui. În fiecare zi alinia chiștocuri albe pe pervaz; nu mă abțineam să le număr înainte să le arunc în coșul de gunoi. Când i-am atras atenția că vântul putea să le zboare în balconul de dedesubt, a spus că i se pare o ipoteză absurdă.

Într-un final a întrebat dacă poate folosi biroul meu. Înainte să-mi dea timpul să născocesc un motiv de refuz, a adăugat:

Oricum seara nu lucrezi niciodată.

Era prima zi de vineri a lockdownului. Am mestecat calm îmbucătura de pui.

De ce îți trebuie?

Pentru *Houseparty*.

Habar n-aveam ce înseamnă *Houseparty*, dar n-am recunoscut. Aș fi părut slab.

La tine e mai liniște, a insistat Michele.

Exact. De aceea e biroul meu.

Mavi mi-a aruncat o privire dezamăgită, așa că m-am ridicat și am deschis ușa de la frigider fără să caut nimic. Înăuntru erau șase Tennent's Super de 33 ml, muniție pentru petrecere.

Houseparty, am repetat în sinea mea.

Mai târziu, am dat mai tare volumul televizorului ca să acopăr râsetele lui Michele și muzica care se auzea de la difuzoarele laptopului lui. Cu cât el era mai binedispus, cu atât mă simțeam eu mai copleșit.

E un pic sordid să asiști în direct la una dintre petrecerile lui, nu? i-am zis lui Mavi.

Nu face decât să se distreze cu prietenii lui. Sunt departe, îi e dor de ei.

Ar putea s-o facă în liniște! mi-a venit să zic.

Dar am zis:

Mă face să-mi amintesc toate nopțile în care l-am așteptat în mașină în fața cluburilor.

Oare de ce dintr-odată toți anii cu Mavi și Michele nu mi se păreau altceva decât asta: o așteptare nesfârșită? Așteptare în mașină în fața unei discoteci sau într-o parcare, așteptare în dormitor, tăcând mâlc și stând nemișcat; așteptare să vină majoratul lui și Mavi și cu mine să putem începe viața de cuplu pe care o meritam. Așteptare să îmbătrânim ca să putem fi amanți tineri. Cum de funcționase totul pe dos? Și cum de, tocmai când credeam că reușiserăm, ne aflam iarăși la punctul de pornire? M-am lăsat purtat de acel val foarte plăcut de compătimire.

Te-ai dus probabil de cel mult patru ori, a spus Mavi.

Am dat și mai tare volumul.

Nu, am murmurat. Au fost mult mai mult de patru.

Dimineața am studiat cu atenție suprafața albă a biroului. Se distingeau cercurile de chihlimbar lăsate de fundul sticlelor de bere. Am luat alcool și o cârpă din debara, cu o anumită solemnitate, astfel încât Mavi să-și dea seama.

Așa face mereu, a suspinat ea. O să-i spun că nu mai are voie să folosească biroul tău.

Ei, asta-i bună, am răspuns. Nu făcea decât să se distreze cu prietenii lui.

Și apoi au trecut alte săptămâni. Multe săptămâni identice, alcătuite din zile identice și nopți identice. Alte nouă zile de vineri cu *Houseparty* în biroul meu. Cu siguranță perioada cea mai lungă în care Mavi și cu mine am petrecut-o fără să facem dragoste, fără măcar să încercăm să facem. Nu am vorbit despre asta. Dacă am fi făcut-o, ne-am fi spus că ne împiedică acele condiții ostile. Apoi ne-am fi simțit și mai rău că minținserăm.

În pat, în a șaptezeci și una noapte, mă uitam la spinarea-munte și îmi imaginam interviul meu pentru *Rolling Stone*:

Cum ai reacționat la pandemie?

Rămânând nemișcat.

Care va fi primul lucru pe care o să-l faci după *lockdown*?

O vizită la un androlog.

Din când în când auzeam râsetul baritonal al lui Michele. În curând avea să se întoarcă la Milano ca să petreacă acolo următoarea etapă. Dintr-odată orașul era din nou sigur? Nu, dar ne explicase, cu un vag sentiment de vinovăție, că nu mai e obișnuit să locuim toți trei împreună atât de mult timp.

Numărul de cazuri scădea. Îi văzusem pe vânzătorii din cartier măturând magazinele, pregătindu-se. Fremătarea întoarcerii la viață se simțea

pretutindeni. Și eu, în pat, mă rugam să aibă loc o creștere a numărului de infecții, ca lockdownul să nu se termine niciodată, ca epidemia să tot continue și Michele să nu se întoarcă la Milano, niciodată, să stea treaz în fiecare noapte să dea *rave*-uri online pe biroul meu.

Altminteri, Mavi și cu mine ar fi trebuit să ne întrebăm de ce ni s-a întâmplat ce ni se întâmplat, de ce nu a fost bine când am făcut ultima oară dragoste și apoi nu am mai făcut. De ce nu am opus sexul fricii.

Fereastra era întredeschisă, dar brusc nu-mi ajungea aerul. Am dat la o parte cearșaful și m-am ridicat.

Nu poți dormi? m-a întrebat Mavi din colțul de pat foarte îndepărtat unde era.

Mi-e sete.

M-am dus în bucătărie. Michele era acolo. Mânca înghețată direct din cutie. Am luat un pahar, l-am umplut cu apă și m-am așezat în fața lui.

Fără *Houseparty*? am spus.

Nu mai aveam chef.

Ca întotdeauna, nu așteptase ca înghețata să se topească deloc, așa că era constrâns să înfigă lingura cu putere. Mă pregăteam să-i atrag atenția că așa riscă să îndoaie metalul. Și că folosește, nepăsător, o lingură Ikea, dar nu mi s-a părut că e cazul.

Am cunoscut o tipă, mi-a spus. Ne-am dus într-o cameră privată. Ea voia... da, în fine. Dar eu nu m-am simțit în stare.

Nu s-a uitat la mine. Dacă ar fi făcut-o, ar fi văzut că sunt perplex, nu atât din cauza conversației în sine, cât pentru că ignorasem complet, până în momentul acela, posibilitatea să cunoști o tipă în astfel de condiții, în *lockdown*, la un *Houseparty*, și să faci sex cu ea. Și totuși, rostit de el, cu seninătatea inconștientă a celor douăzeci și doi de ani ai lui, părea perfect natural.

Îmi plăcea, dar eu sunt mai complicat, a continuat. Mă simt stânjenit în fața ecranului. Fiecare e făcut în felul lui, nu?

Fără să aștepte răspuns, a împins în față cutia.

Termin-o tu, a spus. E cu caramel sărat. După mine, e aroma cea mai bună.

Am privit câteva momente fix lingura cu dungi de cremă și salivă. Un risc de infectare foarte ridicat. Aș fi vrut să mă ridic și să iau una curată, dar Michele

mă țintuia cu privirea atât de liniștit. Atunci am luat lingura și am dus-o la gură. O dată, apoi din nou.

Tu cureți mereu marginile, ei? mi-a atras atenția. Mie în schimb puțin îmi pasă. Înfig mereu unde e mai multă.

A plecat. Eu am terminat înghețata, nu că ar fi fost foarte multă în realitate. Apoi m-am întors în pat.

Ce-ai făcut? m-a întrebat Mavi.

Nimic. Doar am mâncat niște înghețată.

Am întins mâna spre spinarea-munte. Am atins-o la mijloc, pe sub bluza care pica moale.

Așa mă gâdili, a spus.

Vrei să mă opresc?

Nu. Nu te opri.

trad. C.B.

UN HOT BLAND DE MIA COUTO

Bate cineva la ușă. Bate e un fel de-a spune. Trăiesc departe de toate, numai foamea și războiul vin să mă viziteze. Și acum, în eternitatea încă unei după-amiezi, cineva îmi bombardează cu picioarele ușa casei. Fug să deschid. Fug e un fel de-a spune. Îmi târăsc picioarele, iar papucii scrâșnesc pe podea. La vârsta mea, e tot ce pot. Oamenii încep să îmbătrânească atunci când privesc în jos și văd un hău.

Deschid ușa. E un bărbat mascat. Când mă vede, strigă:

— Trei metri, păstrați distanța de trei metri!

Dacă e un hoț, îi e frică. Teama lui mă îngrijorează. Hoții fricoși sunt cei mai periculoși. Scoate din sacoșă un pistol. Îl îndreaptă spre mine. E o armă ciudată: albă, de plastic, din care iese o rază de lumină verde. Îndreaptă pistolul spre fața mea și eu închid ochii, docil. E aproape o mângâiere raza aceea de lumină pe chip. Dacă mor așa e un semn că Dumnezeu a răspuns rugăciunilor mele.

Mascatul are o voce dulce, o privire delicată. Nu mă las păcălit: cei mai cruzi soldați mi s-au arătat cu purtări de înger. Dar e atâta vreme de când nu mi-a mai ținut nimeni companie, încât accept să intru în joc.

Îl rog pe musafir să lase pistolul jos și să ia loc pe singurul scaun pe care-l mai am. Abia atunci observ că poartă niște saci de plastic peste pantofi. E limpede intenția: nu vrea să lase urme. Îl rog să-și dea jos masca, îl asigur că poate să aibă încredere totală în mine. Bărbatul zâmbește cu tristețe și rostește încet: în vremurile astea nu poți să te încrezi în nimeni, oamenii nu știu ce poartă pe dinăuntru. Înțeleg mesajul enigmatic, bărbatul crede că, sub aparența mea prăpădită, se ascunde o comoară valoroasă.

Se uită în jur și, cum nu vede nimic de furat, bărbatul se apucă până la urmă să dea explicații. Zice că vine de la serviciile de sănătate. Și eu zâmbesc. E un hoț tânăr, nu știe să mintă. Zice că șefii lui sunt îngrijorați din cauza unei boli grave care se răspândește repede. Mă prefac că-l cred. Acum șaizeci de ani, a fost cât p-aci să mor de variolă. A venit cineva să mă viziteze? Soția mea a murit de tuberculoză, a venit cineva să ne vadă? Malaria mi-a luat singurul copil, l-am îngropat eu, cu mâinile mele. Vecinii mei au murit de SIDA, n-a vrut nimeni să știe de ei niciodată. Răposata mea soție spunea că e vina noastră, pentru că am ales să trăim departe de locurile în care sunt spitale. Ea, sărmana, nu știa că e fix pe dos: spitalele se instalează departe de săraci. E o manie de-a lor, de-a spitalelor. Nu le învinuiesc. Eu semăn cu ele, cu spitalele, singur primesc și mă îngrijesc de bolile mele.

Atacatorul mincinos nu se lasă. Își sofistichează metodele, dar tot cu ață albă. Caută să se dezvinovățească: pistolul pe care l-a ațintit spre mine era ca să măsoare temperatura. Zice că sunt bine, mă anunță cu un zâmbet încurcat. Și eu mă prefac că răsuflu ușurat. Vrea știe dacă tușesc. Îi zâmbesc îngăduitor. Tusea aproape că m-a băgat în groapă după ce am venit de la mină acum douăzeci de ani. De atunci, coastele mele aproape că nu mai mișcă, pieptul mi-e numai pulbere și piatră. Dacă oi mai tuși vreodată înseamnă că cer voie la porțile Sfântului Petru.

— Nu pare c-ați fi bolnav, declară impostorul. Dar ați putea fi un purtător asimptomatic.

— Purtător? întreb. Purtător de ce? Doamne ferește, puteți să căutați în casă, sunt om serios, abia dacă ies vreodată.

Musafirul zâmbește și mă întreabă dacă știu să citesc. Ridic din umeri, iar el pune pe masă un document cu instrucțiuni de igienă și o cutie cu săpunuri, o sticlă de ceva ce el numește „soluție pe bază de alcool". Sărmanul, pesemne își închipuie că, la fel ca alți bătrâni singuri, stau cu nasul în băutură. La plecare, intrusul spune:

— Peste o săptămână trec pe aici să vă văd.

Atunci îmi vine în minte numele bolii despre care vorbește musafirul. Știu bine boala asta. Se cheamă indiferență. Ar fi nevoie de un spital cât lumea de mare ca să se trateze epidemia asta.

În ciuda instrucțiunilor lui, mă duc spre el și-l îmbrățișez. Bărbatul se împotrivește cu putere și scapă din brațele mele. În mașină, se dezbracă în grabă. Se eliberează din haine ca și cum s-ar dezbrăca de propria molimă. De acea molimă numită „sărăcie".

Îi fac cu mâna zâmbind. După ani de chin, cad la pace cu omenirea: un hoț atât de nepriceput nu poate fi decât un om bun. Săptămâna viitoare, când se întoarce, o să-l las să fure televizorul vechi pe care-l am în dormitor.

trad. S.P.

SOMNIDE

UZODINMA IWEALA

Ziua în care mă trezesc? Mâine, da — miercuri —, și nu simt nimic lângă mine, apoi efemere sentimente de trădare, apoi indignare — evident îndreptățită. Mâine va face din azi ieri, o zi ca oricare alta, nu ziua aceea de care să-ți amintești pentru totdeauna, nu ziua aceea deosebită al cărei însemn stă mereu pe degetul meu. Poate la fel de mare, de luminos și de strălucitor, poate subtil și elegant, poate nici măcar la mine pe deget. Poate doar un gând — siguranță. Doar un gând — fericire. Doar un gând — dragoste. Doar un gând — pentru totdeauna — care va rămâne în amintire mai presus de toate acele momente, acele momente din trecut, acele momente prețioase pe care le-am împărtășit. Zâmbetele acelea, îmbrățișările, săruturile, acuplările — ce de acuplări.

Mâine, în lumina blândă a verii, am să mă trezesc din somn simțind căldura pe față, simțind căldura pe trup, simțind adierea uscată și răcoroasă adusă de aerul condiționat. Lumină, strălucire și senin, proiectate pe perna ta goală, vor dezvălui fire din părul tău crescând din fața de pernă ca niște mici lăstari negri și încârligați. O să chelești devreme. E de la stres, și ca să știi, eu tot am să te iubesc și după ce n-o să mai fie deloc. După ce n-o să mai fiu deloc. O să zâmbesc — nu, o să râd — și-o să mă întind peste adâncitura caldă încă pe care ai lăsat-o, ca să văd dacă fiind unde-ai fost aș putea să fiu tu. De unde atâta noroc. Ce noroc pe mine. Nu mi-au plăcut niciodată așternuturile noastre — așternuturile tale —, pentru că se răcesc prea tare și prea repede după ce pleci.

Voi fi iarăși singură, doar cu gândurile mele, doar cu dorul meu, doar cu nesiguranțele mele și cu o pleiadă de triste ți. Și-mi voi spune: Carevasăzică, asta-i profunzimea împăcării. Întoarcerea la statu-quo? Tu pleci la serviciu înainte de răsărit, lăsând doar o urmă a prezenței tale — căldura evanescentă a locului din pat de lângă mine — și pe mine din nou singură, întrebându-mă dacă viața ar putea fi mai bună, dacă viața va fi mai bună poate într-un cuplu oficializat și recunoscut de stat, de Dumnezeu sau de zei. Da, tu și cu mine uniți. Da, eu fiind, într-un fel, completă în mod oficial. Însă mă tem că ziua de mâine, ca și cea de azi, ca și cea de ieri, n-are să ne aducă atâta noroc, iar eu îmi voi spune că nu mi-au plăcut niciodată așternuturile noastre — așternuturile tale — pentru că au aceeași culoare verde ca uniforma ta de la spital și-mi amintesc de faptul că pentru tine a munci înseamnă a trăi și a trăi înseamnă a suferi, și încă de-o mulțime de lucruri întristătoare.

Am să mă ridic și-am să simt soarele pe sâni, am să simt soarele pe abdomen, am să simt soarele pe triunghiul ras cu grijă dintre picioare. Și odată cu lumina

lui vor veni gândurile despre ocazia ratată din noaptea anterioară, senzații fugare de dorință, apoi dor — carnea ta, carnea mea, tu și cu mine uniți, da, cu mine, pentru o clipă, într-un fel completă oficial. Dar toate astea vor fi fost ieri, mâine va fi azi, iar eu voi pleca din pat către baie gândindu-mă că trăiesc în rafale — poate de aceea nici nu poți să te căsătorești cu mine. Poate că suntem prea incompatibili.

Camera întreagă reprezintă rafalele mele — tablourile de pe pereții tăi, tipărituri moderne ale unor lucrări de artă veche, originale, de la prieteni artiști și hainele mele aruncate peste diverse mobile, o cămașă pe un fotoliu vechi tapițat cu piele maro, blugi la picioarele patului, chiloți lângă coșul de hârtii. Toate aceste rafale care ajung până la baie și la oglinda ei oxidată, cu cadru de alamă, pe care eu am găsit-o, tu ai urât-o, eu am iubit-o, cea care te face să te simți de parcă ai trăi cu 70 de ani înaintea prezentului și-ai fi doar o fotografie zgâriată a unui valet negru în propria ta casă. De unde atâta noroc. Extraordinar noroc. Mereu ți-a displăcut istoria noastră — istoria mea — din cauza felului în care îi transformă pe regi în servitori și pe nebuni în regi.

Am să privesc oglinda și am să-mi spun c-am obosit să te tot aud spunând că vrei s-o schimbi. Și-am să mă privesc în oglindă, am să mă uit la ridurile fine de pe pleoape, la începutul de laba-gâștei din colțurile ochilor, și-am să mă uit în jos, dincolo de mica scobitură a buricului, către spațiul acela lipsit de păr și atât de sensibil, încât se înroșește sub atingerea degetelor, spațiul aflat imediat deasupra triunghiului dintre picioare, și-am să-mi pun palma pe locul acela, imaginându-mi o lovitură din interior, și ia gândește-te, Toby — nu întineresc. Am să murmur: Aici nu există pentru totdeauna.

Am să privesc oglinda și-am să-mi spun că în curând vei putea s-o schimbi. Și-am să mă privesc în oglindă, am să mă uit la fața mea albă, acum roșie, brăzdată de lacrimi și îngrozitoare, la capilarele sparte pe sub epidermă, și-am să spun în gând: Măcar am culoare. Și apoi am să mă uit la fața mea albă, acum roșie, brăzdată de lacrimi și îngrozitoare, am să mă uit la capilarele sparte pe sub epidermă și-am să spun în gând: Toby, eu pentru tine sunt albă și atât?

În zilele rele — întotdeauna. În zilele bune — câteodată. Și-apoi mai există și momentele spectaculoase.

Am să-mi spun: Biata de tine — și-am să stau în picioare complet goală, cu mâinile încrucișate peste sâni, ținându-mă în brațe, uitându-mă cum mă uit la mine și mă întreb: Toby, eu pentru tine sunt doar albă? Am să spun: Ashley, zău așa. Îmbracă-te. Nu se poate să continui așa. Așa cum? am să întreb. Așa,

am să răspund, paralizându-te singură, dramatizându-ți viața. Dacă-l iubești, nu-l părăsi, și dacă-l părăsești de data asta, lasă-l în pace. Mai sunt și alte relații. Am să mă așez pe marginea patului unde te întinzi tu și am să mă gândesc că nu va mai exista niciodată un alt tu. Am să spun: Dar mi-e teamă — cu vocea doar puțin deasupra inaudibilului.

O să fac un duș, o să-mi picure apă din păr pe podea, pe pat, peste covoare, până la șifonier — cel de mahon pe care mama tatălui tău i l-a dat mamei tale și pe care am sperat că mama ta are să mi-l dea mie într-o bună zi. De unde atâta noroc. Ce noroc pe mine. O să mă întind peste adâncitura caldă încă pe care ai lăsat-o, ca să văd dacă fiind unde-ai fost îmi voi da seama cumva că ar trebui să fiu tu. De unde atâta noroc. Ce noroc pe mine. Am să murmur: Nu mi-au plăcut niciodată așternuturile noastre — așternuturile tale. Am să murmur: Întrerupe ciclul. Aici e prea mult trecut.

Asta va fi mâine, dar în noaptea asta, o vreme, peste sirene și elicoptere și peste incantațiile înfierbântate, tu ai să respiri ritmic, iar eu am să respir în rafale. Tu deasupra mea. Trupul tău lângă mine. Miros de sudoare, miros de sex și toate senzațiile — pielea ta sub unghiile mele, mâna ta în jurul gâtului meu. Toby. Oprește-te, îți zic, oprește-te. De ce? mă întrebi, de ce?

Pentru că acum e ceva greu între noi.

Spun: Toby, răspunde-mi sincer. Toby, te gândești vreodată să te însori cu mine? Tăcere din partea ta. Din partea ta, niciun sunet. Doar respirația ta încinsă și greutatea aceea dintre noi. Toby, spun. Îl întreb pe Toby: Pentru tine sunt albă și atât? Tăcere. O scurtă foială. Te-ai retras și te-ai ghemuit.

Mă gândesc la zile rele. Mă gândesc la zile bune. Mă gândesc că există momente spectaculoase. Mă gândesc la lacrimi. Mă gândesc la zâmbete. Mă gândesc la dragoste și la viața pe care ar trebui s-o aducă. Dar toate astea sunt în viitor. În trecut, totul a fost diferit — cred.

Apoi am spus: Cum vrei. Hai să ne culcăm. Tu ai închis, eu am închis și m-am pomenit din nou singur. Mi-am pus palmele sub cap și m-am întins în așternutul cândva încălzit de trupul tău, mototolit, cândva încâlcit din cauza ta și plasat enervant în tot felul de locuri nepotrivite — un nod sub bărbie, un ghem între picioare —, acum neted, plictisit și plictisitor. Am pus o pernă în locul tău și am înfășurat așternutul în jurul ei, spunându-mi: Măcar așa, dacă stă perna unde stăteai tu, o să visez că ești tu. N-am visat, iar când razele

soarelui mi-au încălzit pleoapele cu un portocaliu strălucitor, m-am trezit și mi-am spus: Ah, rahat, am întârziat, am dat de dracu'.

M-am așezat pe marginea patului, cu tălpile pe podea, nu pe cărți, nici pe pantofi, nici pe lenjerie, nici pe cămăși sau pantaloni, și iar m-am simțit ușurat că nu stricasem nimic, nu împrăștiasem nimic, că nu-mi apărea pe telefon niciun mesaj nou despre relele tratamente pe care le aplic existenței tale. Ar fi trebuit să fiu fericit, dar, în spațiul acela, absența lucrurilor tale mă făcea să-mi închipui că tu dormi și eu stau în picioare în dreptul patului, uitându-mă cum îți freamătă buzele în ritmul respirației ușoare și iuți. Tu, cea mistică, cea magică, iubirea mea, viața mea. Să-mi închipui cum m-aș întreba: Oare tu ești cu adevărat iubirea mea, viața mea? Și apoi: Pentru asta nu există răspunsuri simple.

M-am spălat rapid pe dinți, dar, când am scuipat, spuma albă din jurul scurgerii a refuzat să se ducă. Am dat drumul la apă, și tot au rămas clăbuci albi. Am tras dopul și-am găsit atârnând de capătul lui șuvițe din părul tău, ude și răsucite laolaltă, încetinindu-mi mie desfășurarea zilei. M-a trecut un fior și am aruncat totul la gunoi. Apoi m-am spălat pe față, mi-am examinat imperfecțiunile în oglinda ta și am ieșit în grabă pe ușa din față.

Închipuie-ți surprinderea mea când te-am găsit așezată în hol. N-am vrut să te trezesc, mi-ai spus. Te-am mai privit o dată, m-am întors către ușă și înapoi la tine, care stăteai cu mâinile pe genunchi și cu un aer de mulțumire tăcută ce îți dilata ochii, nările și buzele. Detestabilul tău zâmbet vag.

Ai întins mâna spre mine, am întins și eu mâna spre tine din celălalt capăt al holului care ne despărțea, prin particulele de praf luminate de soare, ce dansau în curenții slabi, produși de aerul condiționat. Mâinile tale albe, mâinile mele negre, apoi mâini strânse și apoi o îmbrățișare. Îți simțeam pe mine respirația și mă întrebam — afecțiune, alinare, dorință sau toate astea, în timp ce abdomenul tău se atingea de al meu și ne sărutam, iar tu aveai gustul zilei de ieri. Nu-mi păsa, nici că putea să-mi pese, și m-ai împins înapoi în apartament. Ai ridicat mâinile și mi-ai cuprins obrajii în palme. Mi-ai spus: Te vreau, Toby. Ți-am simțit mâinile pe piept, pe abdomen, apoi și mai jos, ademenind, dezmierdând, și m-am gândit la tine goală, aici, pe podea, la mine gol, aici, pe podea, la noi goi împreună. Asaltul acela m-a copleșit și m-a descumpănit. Ți-am spus: Oprește-te, Ashley, oprește-te. De ce, m-ai întrebat, de ce?

Pentru că mereu dispari când e ceva greu între noi.

Pentru că deja am întârziat la lucru, am răspuns.

Așa-i, ai spus tu. Toby. Cu mine vorbești. Ashley — iubita ta de odinioară și din viitor, cea mistică, cea magică, iubirea ta, viața ta, cea pe care ai implorat-o azi-noapte să se întoarcă. Nu te bucuri să mă vezi?

Dacă mă bucur să te văd? La momentul acela, am spus da și am crezut în ce spun. Mă bucur să te văd — bineînțeles că mă bucur. Nu mă mai întorc în casa asta goală de tine, și totuși plină de prezența ta — fire din părul tău pe perna de lângă mine, în părul meu și în perie, în jurul chiuvetei, deodorantul tău, loțiunile, parfumurile și o mulțime de lucruri cu miros de levănțică. Dacă mă bucur să te văd? Da, desigur, pentru că era prea mult să te am aici și să nu te am. Prea perfect — în unele momente, exact ce-mi dorisem —, prea absurd.

Doar că m-ai luat prin surprindere. Nu credeam că ai să vii, am spus. Dar uite c-am venit, ai spus. Te-ai lipit brusc de mine de-am făcut împreună să duduie ușa șifonierului. Ți-ai strecurat degetele în jos pe pieptul meu și ai șoptit: O să te aștept când vii acasă. Te iubesc.

Am spus: Și eu te iubesc, Ashley.

La spital, n-am fost în stare să mă concentrez, dar toată lumea a socotit că năuceala mea e rezultatul responsabilității copleșitoare și-al complexității vremurilor. Îndrumătorul, cu părul lui castaniu cârlionțat și câteva șuvițe albe căzându-i peste ochelari, mi-a pus o mână pe umăr, într-un moment de acalmie, și mi-a spus: N-o să fie așa la infinit. Trece și asta. A spus: Unde există oameni, există și speranță. Am vrut să-l cred, dar gândurile mele erau tot la tine.

Când m-am întors acasă, te-am găsit stând pe întuneric, așezată pe marginea patului, uitându-te pe fereastra deschisă. Trebuie să fac un duș, am zis. Tu n-ai răspuns nimic. Când am ieșit de la duș, cu prosopul prins în talie, cu apă scurgându-mi-se pe zonele greu de atins de pe șira spinării, m-ai întrebat: Îi auzi cum țipă? Te-am săltat de pe marginea patului și te-am sărutat. Te-am mângâiat urcând tot mai sus pe picioarele lungi și albe, cu pielea de-o paloare care lasă să se vadă venele albăstrui de sub ea, ramificate ca un fulger. M-a trecut un frison — de excitare, de dezgust? Ți-am ridicat maioul, dezvăluind mica adâncitură a buricului tău, și urmele roșii lăsate de sutien sub sâni, și pistruii din jurul sfârcurilor. Ți-ai aruncat chiloții cu piciorul în direcția coșului de hârtii și m-ai tras spre tine. Iar acum, respir adânc și ritmic, iar tu respiri în rafale, până când îmi spui: Oprește-te. Spui: Oprește-te.

De ce, întreb eu, de ce?

Tăcere din partea ta, niciun sunet din partea ta, și îmi spun: Pentru că acum e ceva greu între noi. Și acum, când stăm așa, întinși — față în față, tu conștientă de excitarea mea, eu conștient de excitarea mea, tu nedorind să faci dragoste, eu nedorind să rezist imboldului —, privind amândoi bezna în timp ce în jurul nostru arde o lume întreagă, îmi spun uită de dragoste, uită de pasiune, uită de împăcarea sexuală și de toate intimitățile. Iar apoi: Cum vrei. Hai să ne culcăm.

Toby, răspunde-mi sincer, îmi spui. Toby, te gândești vreodată să te însori cu mine? Și apoi șoptești: Pentru tine sunt albă și atât?

Mereu pui întrebări de-astea pentru că ai impresia că răspunsurile sunt simple, că pot să spun mai întâi da, iar apoi să spun nu, că voi învăța să las dragostea să învingă ura de-o mie de ani și alte lucruri grele dintre noi.

Cândva, pentru ceea ce facem acum puteam să ajungem la închisoare și tu, și eu. Cândva, m-ar fi spânzurat de un copac, mi-ar fi tăiat scrotul și-ar fi lăsat gravitația să-mi deșire testiculele.

Dar toate astea sunt în trecut — cred. În viitor, toate vor fi altfel — cred.

trad. O.F.

REVISTA
DE DINA NAVERI

Nu-i nimic grav, zise Kamran în seara de dinainte ca Parisul să se retragă în spatele ușilor închise.
Sheila ridică privirea de la umbrele lor mișcătoare.

— Refuz să le arăt actele unor polițiști.

Aruncând o privire la Nushin, șopti:

— De fiecare dată sunt niște tinerei… doar niște băieți cu arme pe care abia reușesc să le ridice.

Istoria, le aminti Kamran, i-a antrenat pentru carantine, pentru foamete și pentru polițiști amețiți de putere. Pandemie, nepandemie, ei erau tot în concediu sabatic. Se bucuraseră de noul lor oraș, mai puțin de ieșiri la restaurant. Resuscitaseră mușcatele din fereastră, scoseseră la aerisit așternuturile mucegăite ale proprietarului.

— Și uită-te la cerul ăsta, zici că-i un grepfrut copt. N-ai cum să strici așa un cer.

— Ce mai urmează… coduri vestimentare? Mollahi? Examinări ginecologice? bombăni Sheila, amintindu-și umilințe din trecut în timp ce scria zile de naștere false și făcea uitată o cifră din numărul apartamentului lor.

— Tati, zise Nushin, care descoperea vigilența la vârsta de patru ani. Dacă nu ieșim afară, o să-ncepem să ne cojim!

Numărul deceselor zilnice le amintea lui Kamran și Sheilei de Teheranul în vremea războiului, din anii ’80, când copilăria lor abia se terminase și buzunarele încă le mai erau lipicioase de la fructele de tamarin, deși, ca niște adulți, îndeplineau seară de seară ritualul cernit al ascultării BBC-ului, ca să verifice numărul de victime. Știrile transmise de Republica Islamică mințeau cu atâta consecvență, încât Kamran și Sheila nici nu le mai făceau reproșuri, nici nu se mai bazau pe ele. Pur și simplu, așteptau ca tații lor să dea radioul pe BBC și făceau eforturi să nu-și arunce unul altuia priviri piezișe.

Fiecare avea bănuielile sale legate de statisticile coronavirusului și se deda la scurte scenarii imaginare pentru care dădea vina pe revoluție și pe copilăria petrecută în vremuri de război. Kamran glumea că iranienii din epoca modernă sunt niște norocoși, pentru că au parte din nou de-o numărătoare a morților falsă, menită să le mențină o stare de mulțumire. Și totuși, ei doi își aminteau în fiecare seară, cu conștiinciozitate, că BBC știe adevărul.

Râdeau de prietenii care intrau în panică pe motiv de paste și de pâine.

— Amatori, spunea Kamran. O să facă anevrism colectiv de la raționalizare.

Cândva, la începutul războiului, își amintea Kamran, tatăl lui plecase după lapte și se întorsese acasă cu trei pliciuri de muște, un spray de țânțari, o lopată și cârlige de pescuit. Patronul prăvăliei vindea totul ca s-o șteargă de-acolo.

— Mi-e dor de zilele alea, oftă Sheila, după care își dădu seama. Adică nu vreau să zic…

— Și mie, spuse Kamran, apoi făcu o pauză. La subsol e renovat, spuse el, și avem pivniță.

Zâmbi obscen și insinuant, un Kamran dintr-o altă viață. Aluzia lui îi făcu inima să tresalte, accelerând totul.

Zile în șir rătăciră prin cotloanele memoriei și în același timp născociră reacții mai potrivite pentru Nushin. Construiră forturi din pături, aplaudară muncitorii obosiți, vărsară lacrimi pentru țara lor devastată. Sheila simțea că se sfâșie pe dinăuntru când își imagina acele sinistre globule cu colți împungând celulele din trupul mamei sale. Închisă într-un apartament din Teheran, dependentă de vecini, poate că așa avea s-o piardă pe *maman*.

Răscoliră rafturile în căutare de distracții. Apartamentul scârțâia sub un munte de cărți uzate, dar respectabile, în poloneză și în franceză, poezii de Miłosz și Szymborska, Bruno Schulz, Simone Weil, un surprinzător sortiment de strategie militară, medicină chinezească și istoria cartografiei. Pierdură ore întregi, dându-se bătuți în fața realității că, după ani de frenezie academică în New York, ajunseseră să-și dorească așa ceva. Încordarea aceasta nouă îi tulbura și-i incita, la fel cum se întâmplase cu decenii în urmă. O purtau cu ei, fragilă și vie ca un pește prins, prin nou-descoperita plictiseală a zilelor.

Într-o dimineață, pe când își trecea degetele peste coperta neagră și lucioasă a unei cărți cu ilustrații, încercând să citească buclele literelor aurii de deasupra unei scene de basm, Sheila auzi sunând cronometrul pentru ouă fierte. Luând-o drept o carte cu povești pentru copii, o duse cu ea la masă. Nushin apucase deja să citească o bună bucată din capitolul întâi când intră și Kamran.

— Așa deci, e prea mică pentru *Mulan*, dar pornografia franceză veche e-n regulă?

Sheila smulse cartea din mâinile fiicei sale. *Cele cinci simțuri ale lui Eros*. Sub titlu, o fată cu o figură demnă de Albă ca Zăpada, cu cârlionți rebeli, era întinsă pe iarbă, cu juponul ridicat, în timp ce o creatură ca un fel de faun sprințar se ocupa meticulos de ea folosind o pană ornamentată. Sheila făcu

ochii mari, se înroși la față și rămase așa, cu gălbenușul curgându-i în palmă, o bună vreme.

— O doare burtica pe prințesă? întrebă Nushin, întinzându-și gâtul să vadă mai bine.

Kamran se uită la coperta interioară.

— O mie nouă sute optzeci și opt. La vremea când o publicau francezii pe asta, nouă ne spuneau mollahii că e halal să cazi peste mătușă-ta când e cutremur.

După revoluție, clericii apăreau la televizor să prezinte diverse aplicații practice ale islamului. Aveau o minuțiozitate stranie (aproape afectuoasă). Când intri într-o toaletă turcească, sfătuiau ei, pășește mai întâi cu stângul, pentru ca, în caz că faci atac de cord, să nu pici în gaură.

— Noi abia dacă ne cunoșteam echipamentul, mai ții minte?

După-amiază, se ciocniră în hol. Încă jenată, Sheila își feri privirea, dar el o trase mai aproape, lipindu-și obrazul cald de-al ei.

— N-ai mai ieșit din casă de zece zile, îi șopti cu fața în părul ei. O s-ajungi să te cojești.

Ea abia apucă să bage de seamă gestul acesta intim și uitat de mult, când se pomeniră biciuiți de un „Nu!“ furios. Nushin stătea în pragul băii, pufnind mânioasă și încruntându-se, cu chiloții în jurul gleznelor și cu degetele încleștate în poalele fustei.

— N-ai voie s-o pupi! zise ea cu gura tremurătoare și cu lacrimi în ochi. Nu-i ea prințesa.

Pieptul micuț i se umfla de parcă ar fi fost în stare de șoc. Șopti de două ori:

— Zi-mi că-ți pare rău.

Cu gândul la demnitatea ei abia îmbobocită, Sheila dădu fuga să-i ridice chiloții fiicei sale.

— Mai puțin de două săptămâni în casă, murmură ea, și deja i-am belit definitiv cablajul sexual.

— Și părinții noștri ni l-au belit pe-al nostru, zise Kamran, săltând-o pe fiica lor în brațe.

Oare Nushin îi văzuse vreodată arătându-și dragostea unul față de celălalt? Sheila era prea stânjenită s-o întrebe. Trudiseră umăr la umăr ani întregi, fiecare cu cariera lui, cu cercetarea lui postdoctorală, cu prietenii lui. După căsătorie, iar apoi după Nushin, sexul se diminuase pe nesimțite. În lipsă de asupritori sau de confruntări palpabile, își pierduse fierbințeala revoluționară.

În seara aceea, după ce o instalară pe Nushin în pat, Kamran se întoarse spre Sheila și întrebă:

— Vrei să spunem povești de data trecută?

Iar ea răspunse:

— Cred că poveștile mele nu se potrivesc acum.

Toată ziua tânjise să stea singură o vreme și să se gândească la adăpostul antiaerian în care se înghesuiau 15 inși.

Așa că îi reveni lui Kamran sarcina de-a rememora ziua aceea de când aveau 13 ani și ieșiseră la plimbare pe străzile din Teheran. Un adolescent membru al Pasdaranului îi muștruluise o oră întreagă, până îl convinsese Kamran că erau veri. Se întorseseră acasă aproape plângând, nereușind să se încurajeze reciproc, Kamran la câțiva pași în fața Sheilei, care spumega despre cum e lumea întoarsă pe dos, despre hijabul ei obligatoriu, despre cum o mustrase pe ea un pușt oarecare de parcă i-ar fi fost tată. Acasă, rămăseseră în hol, privindu-și pantofii scâlciați, până începuseră sirenele să urle și vecinii să coboare puhoi către subsol, purtându-i și pe ei cu mareea compusă din părinți, din mătuși și unchi onorifici și o bunică oloagă, care-și strângea bine chadorul în timp ce fiii ei o purtau în jos pe brațe.

Sheila oftă:

— Atunci am descoperit pivnița.

Și, odată cu ea, au descoperit cât de mult semănau în privința reacțiilor vinovate, cum trupurile lor făceau alegerea cea mai proastă, cedând sentimentului de refugiu protector, lăsându-se insuflate cu viață în ore de moarte și jelire. Kamran îi sărută palmele.

— Stai în casă. Mâine îți cumpăr vitamina D.

— Mai ții minte cum mobilau bătrânele toate adăposturile antiaeriene? întrebă ea, imaginându-și subsolul sub tălpi — oare beciurile franțuzești miros a zahăr și-a pământ încălzit de foc, ca acelea de acasă, sau sunt pline de pânze de păianjen și urme de încălțări în stratul gros de praf?

— Mai ții minte scările?

Câte un borcan cu *torshi* pe fiecare treaptă. Borcane pentru conservat, care subțiri, care groase, cu bucăți de pânză pe sub capace, înșirate ca niște prințese arabe care-și așteaptă rândul.

— Mi-e dor de bunicile noastre. Ferit-a cerul, în plin război, să rămânem noi fără murături.

— Cât e carantină, o să-mi las sprâncenele să crească, spuse Sheila.

— Ai sprâncene frumoase, spuse Kamran.

Îi prinse obrajii în palme și-i mângâie cu degetele mari, ca și cum i-ar fi întins pe față loțiunea antisolară.

— Mai știi când trebuia să-mi smulg doar câte trei fire o dată ca să-l păcălesc pe *baba*?

Fetele cuminți nu-și îndepărtau niciun fir de păr de pe corp până nu se căsătoreau. De aceea, Sheila complotase cu mama ei să-și ascundă sprâncenele tot mai subțiri de ochii vigilenți ai mulțimii de tați și frați din clădire. Dacă îți dispare de pe cap ditamai brazda neagră, până și cel mai tăntălău dintre bărbați are să observe. Dar dacă părul se duce fir cu fir, putem să spunem orice dorim. O să punem în circulație un zvon: Biata fată are hipotiroidie.

Of, *maman*, te rog să reziști… ai încredere în statistici… stai în casă.

— Ultima dată, după treaba cu pivnița, zise Sheila, au țipat părinții la mine trei ore.

— Ai mei se dădeau de ceasul morții c-o să fiu trimis la război, își aminti Kamran.

Cum de pierduseră legătura atât de multă vreme?

— Viața fără război, spuse Kamran.

— E groaznic. Nu ne stă deloc în fire.

— Ba ne cam stă. Suntem făcuți pentru dezastre.

Clădirile lor erau conectate printr-un uriaș adăpost subteran, cu două șiruri de trepte care se uneau jos, într-o cavernă jilavă. De jur împrejurul camerei erau proptite biciclete printre o duzină de frigidere și congelatoare pline cu hrană gătită și cu ingrediente. Rafturi cocoșate sub conserve de tablă, pungi cu orez, făină, zahăr. Recipiente uriașe cu torshi, purtând etichete de familie, erau înghesuite sus, pe fiecare frigider.

La începutul războiului, bunicile cărau jos scaune, perne, preșuri colorate, cuverturi moi și pături pufoase. Aduceau samovare, farfurii, cești, dotând adăpostul cu cele necesare pentru luatul mesei sau băutul ceaiului, pentru jocul de table sau pentru fumat, așa încât fiecare sirenă de alarmă putea să marcheze începutul unui eveniment de grup. Printre rezidenți se numărau cinci adolescenți, inclusiv Sheila și Kamran, cei mai tineri și mai studioși, prin urmare cel mai puțin supravegheați. În tipul primei alarme antiaeriene, pe când familiile se agitau cu pipele și samovarele, aranjând perne și dându-și cu

părerea despre încălzitoarele de interior, ei doi descopereau un tunel care ducea la o mică pivniță. Între pereții săi de piatră erau rafturi cu brânzeturi și produse în vrac, pachete cu plante aromatice tocate, o ușă care se închidea și suficient spațiu pentru doi fugari trași ca prin inel.

Din ziua aceea, fiecare sirenă antiaeriană îi aducea înapoi în pivniță, în frânturile de timp dintre partidele de șah ale taților lor, glumele fără perdea ale bunicilor și o mie de cești de ceai.

— Mai știi treaba aia care ne-a salvat? întrebă Kamran.

— Philadelphia.

Crema de brânză americană se găsea rar. Chiar dacă aveau cupoane de rații, mereu se bătea lumea pe ea și dădea fuga la piața neagră ca s-o cumpere. De cele mai multe ori, părinți curajoși care plecaseră în căutarea acestei brânze aparte se întorceau cu capetele plecate și cu un pachet de brânză topită La Vache qui rit sau, și mai rău, cu obișnuita feta iraniană. Când tropotul produs de tocurile mamelor ajunsese la urechile lor, lui Kamran abia dacă-i mai rămăsese timp să arunce rochia peste Sheila și să-i ascundă sutienul (o biată amăgire confecționată integral din bumbac, fără cupe și fără balene) la el în buzunar. Își neteziseră părul și se depărtaseră unul de altul, dar tot împreună fuseseră prinși, singuri în încăpere. Trebuiau să se dea prinși asupra faptului într-un caz grav, deși nu atât de grav precum adevăratul delict pe care-l comiseseră. Așadar, Kamran înșfăcase un prețios pachet de Philadelphia de pe raftul unui vecin, rupsese cartonul și folia, mușcase dintr-un calup neted și alb ca laptele, apoi i-l aruncase Sheilei.

— Doamne, că bun mai e! murmurase el, tocmai pe când mamele intrau și se puneau pe țipat văzând brânza furată.

— Copiii ăștia! *Ei vai!* Sunt niște animale, se văitaseră mamele.

Scuzele se ținuseră lanț toată seara. Proprietarii brânzei se arătaseră milostivi. Lăsați, vă rugăm. Sunt doar niște copii. Tatăl lui Kamran oferise de trei ori valoarea brânzei în cupoane și bani gheață, iar bucata rămasă fusese porționată și împărțită pe biscuiți. Copii sălbatici. Nimeni nu se gândea la ce altceva mai puteau să facă acolo, așa că au mai făcut-o iar și iar, până au împlinit 14 ani, apoi 15, când sprâncenele negre ale Sheilei s-au subțiat și buzele i s-au făcut mai pline, iar lui Kamran i s-au lungit picioarele și mamele celelalte au început s-o invidieze pe-a lui pentru așa un fiu. În anii aceia, nimeni nu le vorbea despre sex. Mass-media încerca să reorienteze impulsurile băieților către război

și să le înăbușe pe fete sub pânzeturi. Însă tinerii făceau contrabandă cu reviste, fotografii și educație, iar pivnițele și cămările de prin tot orașul foșneau și zăngăneau de eforturile adolescenților autodidacți.

De fiecare dată când urla sirena antiaeriană și larma familiilor care se năpusteau în subsoluri umplea străzile, Sheila și Kamran fugeau împreună în pivniță. De fiecare dată când alerta scădea cu vreun grad sau două, când vecinii oftau ușurați, ei băteau cu pumnul în perne, implorându-l pe ticălosul de Saddam să aibă și el inimă și să mai amenințe măcar o dată cu bomba. Au continuat să aștepte alerta aceea antiaeriană până când spaima și dorința li s-au contopit într-un amalgam ciudat, de neînchipuit, până când sutienul a devenit sârmos și n-a mai încăput în buzunare, iar brânza furată s-a transformat în țigări furate, apoi în câte o degustare din rachiul de casă sau din ceaiul de opiu al bunicii, apoi scuza asta n-a mai funcționat, fiindcă făceau o pereche prea frumoasă și prea adorabilă și se uitau unul la altul de parcă dinții lor tineri, încă lăptoși și zimțați ca lama cuțitului de pâine, se pregăteau să se înfigă într-o pulpă de miel.

La sfârșitul lui aprilie, Kamran își găsi vechile DVD-uri cu filme regizate de Kiarostami și se uitară împreună la *Gustul cireșelor*. El o întrebă de ce detestă să-și amintească, deși era evident că și ea făcea o călătorie înapoi în timp.

Așa că Sheila îi explică. Îi povesti că maică-sa îi verificase luni de zile fiecare fir de păr de pe corp. Că regreta micul lor complot. Că părinții o duseseră cu forța la un specialist ca s-o coasă la loc, înduplecându-se abia după ce specialistul îi sfătuise să aștepte până înainte de căsătorie, ca să evite s-o opereze de două ori.

— A fost un an umilitor. Pe urmă am plecat amândoi la facultate.

— Îmi pare rău, spuse el.

Îi luă mâna într-a lui.

— N-a fost drept. Atâtea porcării câte-ai fost nevoit să-nduri…

Dimineață, Kamran o luă pe Nushin la supermarket.

— Tati, n-o să ating nicio suprafață.

Sheila asculta BBC-ul. Granițele franceze se închiseseră. Pentru moment, aici era căminul lor. Carantina instituită în lungul și-n latul Europei aveau să dureze toată luna aprilie, chiar și în mai. Vor mai privi de multe ori soarele la apus ca un grepfrut, de la ferestrele lor frumoase, fără bandă adezivă care să le obstrucționeze priveliștea. În copacii de dincolo de geamuri vor apărea curând

frunzele primăvăratice. Dar Sheila n-avea de gând să mai iasă din casă încă multă vreme după aceea. Cel puțin nu atâta vreme cât pasdarii francezi, încă puștani, bântuiau înarmați și se răsteau la lume să prezinte actele.

Șezu pe covor multă vreme, gândindu-se la bunicile care transformau atacurile cu bombă în petreceri, modificând amintirile copiilor. Poate intenția lor era să-i pregătească pentru încercări grele și pentru război, să le mutileze instinctele și să contopească fiecare senzație cu opusul ei. Sheilei îi creșteau la loc sprâncenele de copilă. Tânjea după gustul cireșelor, după cântecele copilăriei, după un prânz copios furat din ghearele haosului. Se săltă de pe jos și deschise bufetul în care îndesase păturile mucegăite ale proprietarului. Duhoarea lor, aducând cu ea umilințele unei alte epoci, pângărea aerul. Îi trimise un mesaj lui Kamran, luă un teanc de perne, o sticlă de vin roșu plină pe jumătate, biscuiți și o carte și dădu fuga la subsol să aștepte acolo lumina zilei.

trad. O.F.

ATUNCI, LA NUNTA LUI FRATE-MEU

DE LAILA LALAMI

V-ați pierdut, domnișoară? Căutați biroul Consulatului american? Îmi dau seama, vedeți dumneavoastră, după pălărie și documentele pe care le țineți strâns la piept. E drept că în Casablanca există un risc crescut de tâlhărie, dar vă promit că aeroportul e sigur. Nu vă va fura nimeni actele. Așezați-vă, așezați-vă. La distanță, desigur, cunoaștem cu toții regulile. Faceți-vă comodă. Va mai dura câteva ore până să apară ofițerii consulari și le va lua oricum destul timp să-și aranjeze ghișeul și să înceapă să dea drumul pasagerilor pentru îmbarcare.

De cât timp aștept? De mult, îmi pare rău să vă spun. Zborurile astea sunt destinate exclusiv repatrierilor și — dacă o permite spațiul — rezidenților. Dar se pare că spațiul nu o permite, cel puțin nu în următoarele două săptămâni. De fiecare dată când fac o cerere, primesc același răspuns: „Ne pare rău, domnișoară Bensaïd, toate locurile sunt ocupate“. M-am gândit să încerc la aeroportul din Tanger, dar nu circulă trenurile și oricum probabil că acolo așteaptă mai mulți oameni decât aici. Birourile consulare îmi tot spun să am răbdare, că data viitoare voi avea mai mult noroc.

Chestia e că fix norocul m-a adus aici în martie. În mod normal, îmi vizitez familia vara, când termin cu predatul, dar la începutul anului frate-meu a anunțat că se însoară. A patra oară, vă dați seama? A programat ceremonia taman în mijlocul vacanței mele de primăvară, ca să se asigure, știind că voi obiecta imediat. Chiar și așa, i-am spus că nu pot participa pentru că mi-am planificat să merg în Texas cu grupul meu de *birdwatching*. Dar el a avut mereu talentul de a mă face să mă simt vinovată. A menționat cât de entuziasmată ar fi mama să mă vadă, cum a ajuns ea la o vârstă, cum ar trebui să profit de fiecare șansă pe care o am să petrec niște timp cu ea. Nu am avut cum să zic „nu“.

Am fost totuși dezamăgită că-mi fuseseră stricate planurile, așa că am pus la cale o scurtă excursie la Merja Zerga, la 230 de kilometri la nord de aici. Ați fost vreodată acolo? Trebuie neapărat să mergeți odată. E acolo o centrală mareomotrică, de fapt un sit Ramsar, care adăpostește o varietate impresionantă de specii de păsări. Voiam să văd păsări limicole, bufnițe de mlaștină și, cu puțin noroc, flamingi și rațe porumbace, care migrează în zonă în perioada asta a anului.

Înainte de asta, desigur, a trebuit să îndur nunta. Nu e vorba că nu vreau să-l văd pe frate-meu fericit, înțelegeți, ci că are gusturi îngrozitoare la femei. Toate sunt tinere, naive și-l divinizează. La ceremonie — fără doar și poate o

celebrare opulentă, care i-a înhămat pe socrii la datorii uriașe —, stătea în așa fel lângă noua lui soție de zici că poza pentru o revistă de modă. Eu am avut rolul de soră mai mare prost îmbrăcată, completând astfel tabloul familiei, tablou în care am fost poziționată undeva în fundal, ușor defocalizată.

Jucasem rolul acela destul de des încât să pot merge la ceremonie pregătită sufletește să-mi primesc porția de comentarii. De data asta fuseseră invitați o sută de oaspeți, un număr modest după standardele lui frate-meu, dar îndeajuns de mare cât să dureze o veșnicie să trecem pe la fiecare în parte, să fac cunoștință cu toți, să schimbăm felicitări și urări de bine. Părinții miresei aveau o grămadă de întrebări.

— Locuiești în California? m-a întrebat tatăl.

— Și ce predai?

— Știința calculatoarelor, a răspuns mama în locul meu.

E un motiv de mândrie pentru ea, cred, pentru că inițial ziceam că vreau să mă fac pictoriță, ceea ce nu i s-a părut fezabil.

Ochii tatălui s-au mărit și în sală s-a iscat un murmur în timp ce veștile călătoreau spre mătușile, unchii și verișorii din apropiere. California, a șoptit cineva. Berkely. Dar mireasa nu era impresionată; m-a privit cu o milă nemărginită.

— Nici nu vreau să mă gândesc ce greu ți-e, a spus ea.

Vocea îi suna ca un țipăt de pasăre. Frate-meu, care-i stătea alături, aproba din cap.

— La ce te referi? am întrebat.

— Stai atât de departe.

— Poate să-ți fie greu oriunde ai sta.

Așteaptă numai să vezi cât de bine o să fie să stai cu dragul meu frate, m-am gândit, și apoi vedem noi cine-o duce mai rău.

Dar atenția ei era deja răpită de altceva.

— Au ajuns fotografii, a zis.

Am stat la poze — mirele și mireasa, împreună cu familia și prietenii, în diverse permutări. Am început să simt cum mă inundă valuri de căldură, deși purtam o rochie de seară fără mâneci și nu caftanul greu. Scormoneam prin poșetă încercând să-mi găsesc pastilele hormonale, când mireasa mi-a indicat să ies din cadru.

— Acum hai să facem una numai cu marocanii.

Vă vine să credeți una ca asta? Era cât p-aci să-i dau o replică tăioasă, când a intervenit frate-meu. Noua lui soție nu voia să spună nimic răutăcios, problema era doar că nuanța rochii mele nu se potrivea cu caftanul ei. M-a tras înapoi în cadru, orbind fotografii cu zâmbetul lui ca dat cu înălbitor. Dar nu cred că-i păsa atât de tare. În adâncul sufletului îmi poartă pică pentru c-am plecat de acasă la 18 ani, în timp ce el locuiește încă în casa în care a copilărit și are grijă de mama. Poate c-ar fi mers altfel lucrurile între noi dacă ar fi rămas și el burlac în loc să treacă de la o nevastă la alta tot o dată la câțiva ani.

Cu toată agitația, am uitat să-mi iau pastila. După încă câteva minute, am amețit în lumina fotografului și m-am prăbușit, apucând trena miresei ca să mă redresez. Ultimul lucru pe care l-am auzit înainte să leșin a fost foșnetul materialului căzând pe pământ.

A doua zi mă pregăteam pentru excursia la Merja Zerga și mă încerca un entuziasm profund la gândul că urma să fiu singură într-o barcă în mijlocul lagunei, când am aflat că Marocul își închide granițele. Am venit în grabă aici, încercând să găsesc un loc liber într-un zbor de întoarcere, dar până acum nu am avut noroc. Că tot vorbeam de noroc, uite că vin ofițerii consulari. Îl recunosc pe tânărul cu cămașă albastră. A fost aici și acum două zile. Se îndreaptă deja înspre noi. Probabil că v-a observat pașaportul albastru din mână. Mergeți. Ne vedem de cealaltă parte.

trad. A.T.

TIMPUL MORȚII ȘI MOARTEA TIMPULUI

DE JULIAN FUKS

Și apoi, într-un moment nedefinit, dintre primele raze ale dimineții și lumina orbitoare a amiezii, timpul nu a mai avut sens. Nu a fost nicio fanfară, niciun sunet, niciun ding care să anunțe că se întâmplă ceva neobișnuit. Poate că vă imaginați ceasuri paralizate, calendare zăpăcite, zile și nopți topindu-se unele într-altele și colorând cerul cu gri, dar nici pomeneală. Timpul golit de sens a fost o întâmplare colectivă, și totuși una strict intimă. Nu a zgândărit decât amorțirea din oameni, indiferența și un tip straniu și profund de deznădejde.

E greu de imaginat cât de diferit a influențat non-existența timpului fiecare casă, fiecare individ încarcerat într-o oră infinită. Unii au accelerat ritmul sarcinilor mărunte, acoperind tăcerea cu acțiuni mecanice, precum spălarea neobosită a mâinilor, curățarea obsesivă a sufrageriei, bucătăriei, băii. Alții nu au putut împiedica amorțirea să le pună stăpânire pe corp și au rămas tolăniți pe canapea, inerți și neputincioși — urmărind cu o vagă atenție știrile, care sunt mereu aceleași, o întreagă matematică a tragediei. Era încă posibil ca o relicvă a timpului să se lase totuși măsurată nu în minute, ore, zile, ci în acumularea morților și a imaginilor de la televizor.

Am urmărit totul de la fereastră, lăsându-mi privirea să rătăcească printre apartamentele din vecini, distrăgându-mă cu viața din firidele pe care mi le oferea peisajul. În exact momentul când s-a produs moartea timpului, dacă îmi aduc bine aminte, stăteam în hamac și mă uitam lung la străzile goale. Am simțit cum momentul ia o turnură diferită față de cel dinainte și cel de după, devenind etern în nimicnicia lui, căpătând greutate. Prezentul s-a umflat, ca și cum chipul său masiv ar fi devenit atât de rotofei, încât a încețoșat trecutul și a blocat vederea spre întregul viitor. Chiar și zilele recente, însoritele zile ale libertății și inocenței, acum păreau să existe doar ca amintiri îndepărtate, încărcate de nostalgie, gata să alunece în hăul uitării. Iar viitorul era atât de nesigur, încât se autoanulase cu totul, transformând în ceva prostesc fiecare plan pe care aș fi putut să-l coc, fiecare dragoste la care aș fi putut tânji, fiecare carte pe care poate mi-aș fi dorit s-o scriu. Paralizia timpului, am înțeles, a pus stăpânire fără discriminare pe case și corpuri, condamnând la imobilitatea picioarelor, a brațelor, a mâinilor, a existenței.

În ziua aceea, sau poate că-n alta, Brazilia a înregistrat 1 001 morți. Bănuiesc că simbolismul numărului a contribuit și el la eșecul timpului, furându-i până și fatalele ace ale ceasurilor și eliminând astfel ultima unitate de măsură. Cele 1 001 morți erau ca cele 1 001 nopți; erau 1 000 de morți, plus încă o moarte; erau morți infinite, plus una; erau morți infinite. O întreagă populație

descoperea, într-un moment fără final, că puteai să experimentezi, în viață fiind, natura nepremeditată a morții. Că nu era necesar să experimentezi durerea și nefericirea ca să te regăsești în afara timpului, că iminența durerii și a nefericirii era de-ajuns — era de-ajuns ca această iminență să se lărgească și să devină impersonală ca întreaga ordine temporală să se prăbușească.

Și atunci, când nu mai era posibilă niciun fel de măsurătoare, când totul era doar uimire, și frică, și plictiseală, mi-am dat seama că nu a durat mult până să apară oportuniștii, cei care voiau să facă un timp vechi din absența timpului. Bucățică cu bucățică, deși totul fusese asimilat într-un singur moment, chipurile cel mai adesea văzute în ziare au început să capete trăsături sinistre: vocile li s-au întunecat, expresiile lor au ajuns să le semene tot mai mult unora din alte decade. Toți cei care s-au uitat cu atenție au văzut în autoritățile cele mai sus-puse imaginea aproape grotescă a figurilor din alte timpuri — pe sub costumele lor, cusăturile uniformelor; în umbra pantofilor lor, forma bocancilor; în mâinile lor, stilouri la fel de lungi ca bastoanele de poliție.

Iar dacă-i ascultai, te simțeai și mai disperat decât atunci când le examinai gesturile și hainele. Declarațiile lor erau ecoul altor declarații, mai bizare și violente ca niciodată. Au început prin a-și arăta disprețul față de morți și măsurile de prevenire, prin a contrazice cercetări științifice și a predica folosirea unui elixir capabil să încheie pandemia. Au continuat cu nevoia de a relua munca cu orice preț, cu dorința de a fi productiv, de a tăia salarii și de a tăia pădurea, deci de a face loc expansiunii. Au atins apogeul când au început să persecute fiecare voce care s-a ridicat împotriva lor, să-i ia cu asalt pe critici și disidenți, să simtă o dorință arzătoare de a-și subjuga inamicii politici, toți devenind comuniști, teroriști, subversivi.

Când au tăcut, s-a lăsat ceva mai mult decât tăcerea. În ziua aia, sau poate că-n alta, în mine și-au făcut culcuș începuturile claustrofobiei și dintr-odată nevoia de nestăpânit de a fugi. De a lăsa în urmă apartamentul în care mă închisesem, de a lăsa în urmă inerția colectivă în care m-am afundat pasiv și fără să vreau. Îmi aduc aminte cum mă plimbam alert pe străzi și cum pașii mei păreau să producă secunde, resuscitând pulsul timpului. Îmi aduc aminte cum străzile goale, umbrele care se lungeau amenințător aveau un aer ostil, ca și cum ceva întunecat și vechi ar fi putut să mă atace la fiecare colț. Totuși, tânjeam să văd fața cuiva, fața cuiva care nu eram eu, a oricui, a cuiva necunoscut, un străin — orice om lipsit de mască sau de cadrul ferestrei și-ar fi fost de-ajuns.

Nu m-am mirat când m-am trezit la casa alor mei, deși nu-mi alesesem în mod conștient această destinație. Am sunat la ușă cu mâna protejată de mâneca gecii și am făcut câțiva pași înapoi, ca să păstrez distanța recomandată. Părinții mei au ieșit fără grabă, fiecare cu un scaun pliabil la subsuoară pe care le-au aranjat în curte, la câțiva metri de trotuar. În mișcările lor se putea ghici serenitate, aproape împăcare, ca și cum întâlnirea nu era sub nicio formă excepțională. Deși sunt niște ființe pacifiste, au fost la un moment dat disidenți, fuseseră subversivi, militanți clandestini ridicându-se împotriva dictaturii altor decade; acum ei sunt cei mai vulnerabili în fața bolii, și totuși rezistă, supraviețuiesc cu calm, ignorându-mi frica.

Nu-mi aduc aminte despre ce am vorbit, dar am o amintire clară a imaginii lor care mi s-a format în fața ochilor, a fețelor lor palide, brăzdate de urmele lăsate de ani, în fundal — casa copilăriei mele, cu pereții pătați de anii unei neglijențe fericite, deasupra acoperișului — vârful copacului pe care l-am plantat împreună, într-o zi de demult care devenise prezent. Timpul locuia în casa asta și era de-ajuns să mă aflu aici ca să simt că va curge din nou, într-un șir imposibil de numărat de evenimente, și că într-o zi va șterge bărbații întunecați care ne guvernează, și-mi va șterge părinții, și mă va șterge și pe mine, și va continua să curgă pe străzi, prin piețe, prin tot orașul, lăsând loc unui întreg viitor. Poate că a fost ceva amețitor, ceva terifiant în acel gând, și totuși, nu știu, în momentul acela certitudinea timpului nu mi-a adus decât pace.

trad. A.T.

FETE PRUDENTE
DE RIVERS SOLOMON

Jerusha nu pricepea unde se duceau oamenii, în definitiv, înainte de carantină. În afară de sala de bowling — care îi era interzisă lui Jerry de când proprietarii primiseră licența pentru vânzarea de bere —, nu prea aveai ce face în Caddo, Texas.

Pe Embarcadero, aveai H-E-B, Jo-Ann Fabric, dealerul de mașini și Hobby Lobby; la drumul secundar, erau Chili's, Rosalita's și Best Western. La centrul comercial, unde l-a împușcat poliția pe Lawrence Tate, locul fiind marcat cu ursuleți și baloane, erau un Walmart, un Ross Dress for Less și un Starbucks, iar mai încolo se aflau magazinul de arme și poligonul. Cât despre bibliotecă, Jerry nu se ducea niciodată acolo, pentru că femeia care stătea la recepție nu-i lăsa pe negri sau pe mexicani să împrumute mai mult de două cărți o dată, chiar dacă limita oficială era de zece. „N-ai de ce să iei mai multe decât poți să citești, că o s-ajungi să primești penalizări de întârziere pe care nu le poți plăti. Începe cu două și dovedește că poți să le aduci pe astea la timp."

Aflat la opt kilometri distanță de marginea orașului, Penitenciarul pentru Femei Caddo Creek nu era socotit ca făcând parte propriu-zis din oraș, ceea ce era mare păcat, fiindcă acolo se afla de 9 ani mama lui Jerry, ispășind o sentință totală de 13. Era singurul loc de prin zonă care merita măcar o ceapă degerată — și nici atâta valoare n-avea să mai aibă Caddo după ce o scotea Jerry pe femeie de-acolo.

Nimeni dintre cei care îi urmăreau pe prezentatorii știrilor de la KBCY explicând cu gravitate pe Channel 4 procedurile de carantinare nu s-ar fi putut gândi că ratează mare lucru.

— Jerusha, puiule. Închide gălăgia aia, îi strigă tușii Rita, așezată la masa din bucătărie.

Își rezolva criptograma zilnică, așteptându-l pe judecătorul Mathis să sosească, în vreo oră.

— Nu știu de ce-și închipuie oamenii că măsurile astea au vreo importanță, când Dumnezeu e cel care decide soarta omului. Să-l văd eu pe guvernatorul Abbott cum se căiește în direct la televizor, și-atunci poate o să-mi fac timp s-ascult și ce-are de zis. Nimic n-o să oprească Armageddonul.

Însă în Proverbe 22:3 se spunea că omul chibzuit vede pericolul și se ascunde de el, pe când prostul merge înainte și el e cel care va avea de îndurat pedeapsa. Oare tușii Rita nu-și făcea griji pentru cei care mureau din cauza virusului? Unchiul Charles avea bronhopneumonie obstructivă cronică, iar tușii Wilma avea lupus și diabet. Chiar și tușii Rita făcea dializă.

Mai presus de toate, era vorba despre mama lui Jerry, încuiată într-o închisoare aglomerată, fără măști sau dezinfectant de mâini. Era și-așa destul de rea situația, fără să mai iei în considerare că avea astm, hepatită și HIV.

Oare tuși Rita își dorea să-i moară nepoata? Probabil. Mama lui Jerry era o răzvrătită, lucru care pentru tuși Rita era mai rău decât moartea.

Fată înțeleaptă, Jerry nu dădea glas unor astfel de gânduri. Aidoma omului chibzuit lăudat în Scriptură, se ferea de pericolul reprezentat de strămătușa ei. O fată care știe cum să se ascundă de cei care ar vrea să-i facă rău se bucură de mai multă libertate pe lume decât fata care face paradă nechibzuită de presupusa ei libertate în fața inamicului.

— Am zis să-l închizi, Rusha.

Jerry apăsă pe *mute* și porni subtitrarea. Absorbită de puzzle-ul ei, tuși Rita nu băga de seamă că televizorul nu-i închis de fapt.

— Crezi că mâine o s-o mai pot vizita pe mama? întrebă Jerusha.

Mormăitul scos de tuși Rita putea să însemne fie o confirmare, fie o respingere. Sorbind din cana cu ceai de mentă, cu ochii la criptograma ei, funcționa în modul „timp personal“, acea parte a zilei în care nu-și bătea capul cu ceea ce numea ea caraghioslâcurile lui Jerry.

— Aș putea să caut online, sugeră Jerusha, jucându-se cu focul, însă intenționat.

Dacă n-ar spune și n-ar face niciodată lucruri care să-i displacă lui tuși Rita, femeia ar putea crede că-i ascunde ceva. În plus, posibilitatea de a-și impune autoritatea în fața strănepoatei îi dădea lui tuși sentimentul că înseamnă ceva pe lume. N-avea rost s-o priveze de acel sentiment. Foarte curând, nu va mai avea nici măcar plăcerea asta măruntă.

Tuși Rita lovi ușor cu pixul în masă, cu fruntea toată numai cute.

— N-ai de ce să amesteci internetul în treaba asta, a zis ea. Sun eu mâine-dimineață la asistența juridică să văd dacă se fac vizite.

Nici vorbă să facă tuși Rita una ca asta, dar n-avea importanță, pentru că Jerry nici nu se gândea să ia autobuzul a doua zi ca s-o vadă pe maică-sa. Până atunci, ele două vor fi plecat de mult.

Când și-a ucis soția cu o lovitură în cap, Michael Pierce, directorul Penitenciarului de femei Caddo Creek, n-avea de unde să știe că îl vede cineva. Fiicele lui erau plecate la cabana bunicilor, iar câinele, Dună de Nisip, era pe undeva prin spatele casei. Nu fusese un act de violență plănuit, dar își calculase

și el, ca oricine înainte să comită un fapt interzis, riscul de-a fi prins. Din cauza carantinei, nimeni n-avea să-i simtă lipsa soției lui vreme de săptămâni întregi, poate și mai mult, ceea ce îi dădea lui timp să plănuiască o acoperire credibilă. Își spuse că descoperise accidental crima perfectă.

De-ar fi fost un om cu o judecată mai sănătoasă, poate că guvernatorul Pierce ar fi luat în serios dosarele celor trei potențiale bone pe care i le prezentase soția lui cu 14 luni în urmă ca să-i rămână și ei timp să înceapă niște cursuri serale. Ar fi verificat referințele lui Jerry și ar fi constatat că lasă de dorit. Nu pentru că n-ar fi avut la dispoziție recomandări bune, ci pentru că nu voia să afle clienții ei că-i taxează diferit în funcție de cât consideră că poate scoate de la ei. În locul ei ar fi ales-o pe Jessi Tyler sau pe Isabel Emerson. Niciuna dintre ele nu instala camere ascunse în locuințele clienților, să rămână acolo după ce erau ele acuzate de furt.

Dar, când soția îi prezentase informațiile adunate personal, cu grijă, în dosare galbene, Michael dăduse mai tare sonorul partidei de poker la care se uita pe ESPN și spusese: „Mi-e indiferent, dragă. Poate mă mai întrebi o dată după ce se termină asta, ce zici?“

Soția lui o alesese pe fata despre care se zvonea că ar fi martoră a lui Iehova, pentru că auzise că e vorba despre o sectă și avea fantezii în care o ajuta pe fată să scape de acolo, cum văzuse ea la televizor lume salvând tinere mormone sortite unor căsătorii poligame.

Și le-ar fi prins bine și fetelor ei să petreacă ceva timp cu o fată care se îmbrăca atât de modest. Nu cu porcării de-alea de curviștină. Nu. Cu haine drăguțe, de bun-simț, pentru fete drăguțe, cu bun-simț.

Să fi fost un om mai bun, poate ar fi stat de vorbă cu bona asta care lucrase pentru el o dată sau de două ori în decursul unui an, iar dacă ar fi făcut asta, poate că ea ar fi nutrit sentimente mai bune față de el și s-ar fi arătat mai iertătoare, dar nu vorbise cu ea. Nici măcar nu-i știa numele. Ceva cu sonoritate biblică, își spuse guvernatorul. O cunoștea mai degrabă drept „fata neagră“.

De aici i se trăsese și cearta cu soția. Jerusha venise să-și ia ultimul plic cu bani cu mult înainte să înceapă carantina. După plecarea ei, guvernatorul și-a întrebat soția, pe jumătate în glumă:

— De ce-au astea toate funduri și țâțe de stripperițe? Cât are, cinșpe ani? Șaișpe? E împotriva firii.

A clătinat din cap parcă zicând „ce-a mai ajuns și lumea asta“, și chiar așa, cum ajunsese? Caddo era altfel pe vremuri.

— N-ar trebui să spui așa ceva, Michael. Nu e vina lor, a răspuns soția.

Mereu avea ea ceva de obiectat.

— Mă rog, doar că… ție ți se pare sinceră toată treaba asta cu fata bună și creștină? a întrebat-o el.

O văzuse cum se uită la el și, da, se uitase și el la ea și, da, văzuse cum îl ademenește implicit prin felul cum se mișcă.

— Păi, dacă voiai să angajezi pe altcineva, trebuia să te fi uitat la dosare. O concediez, dacă vrei.

— N-am zis că trebuie s-o concediezi. N-o da în dramatisme. Și care dosare? Nici nu-nțeleg despre ce vorbești.

Ea a clătinat din cap.

— Dosarele, Michael.

Soția lui se arătase deja geloasă, spunea că el nu-i dă atenție niciodată, dar adevărul este că i-ar fi dat atenție dacă ar fi auzit că are ceva interesant de zis.

Iar mai târziu ea îl acuzase că-și dorește să facă sex cu fata, ceea ce era ridicol, ri-di-col. Ea era cea care își expunea trupul prin fața lui, iar dacă o lua pe sus, ceea ce, da, recunoștea că făcuse, nu era o chestiune de dorință, ci de provocare irațională.

Soția îl îmbrâncise și-l făcuse pervers, lucru ce era, în felul său, un abuz verbal.

Șantajul era asemănător cu sistemul penitenciar. Pur și simplu n-aveai cum să scapi de el fără să verși nițel sânge. Când un străin îți trimite în mod anonim o înregistrare video, iar în înregistrarea aceea se vede cum îți omori nevasta, păi, nu mai e nimic de făcut decât să-i îndeplinești străinului cererile.

Până la un punct. Guvernatorul Pierce urma să orchestreze evadarea lui Rochelle Hayes, dar o va urmări până când va dezvălui identitatea șantajistului și va pune capăt el însuși întregii povești.

Jerry puse pe masă răcoritoare Kool-Aid, crochete de somon, piure de cartofi instant, fasole verde și cornulețe.

— Ei, ia te uită, zise tușii Rita.

— Am pus și la congelator câteva.

— Ai gătit de-ai rupt săptămânile astea. Lada frigorifică din spate o să plesnească. V-a speriat virusul pe toți? întrebă tușii Rita.

Jerry luă sulul de prosoape de hârtie și-l puse în mijlocul mesei.

— Nu m-am speriat, răspunse ea. Are grijă Iehova de credincioși. Vin zile de pace.

— Că bine zici. Spui tu rugăciunea în seara asta sau s-o spun eu?

Jerry se așeză în dreptul străbătușii sale, la ultima masă pe care aveau s-o mai ia împreună.

— O spun eu, zise ea.

Tuși Rita avea tendința de-a lungi rugăciunile la nesfârșit.

— Iehova, îți mulțumim pentru darurile din fața noastră și te rugăm să le binecuvântezi întru hrănirea trupurilor noastre. În numele lui Isus ne rugăm, amin.

— Amin.

Jerry împachetase două porții din cină și le puse în frigider ca să le ia cu ea în noaptea aceea. Avea să fie prima dată după aproape un deceniu când apuca și mama ei să guste mâncare adevărată. Mai erau puse deoparte nuci, fructe, apă îmbuteliată, biscuiți, pâine și pachete de ton cu mirodenii. Magazinele erau goale, dar, ca demnă iehovistă ce era, pe Jerry n-o lua nimic pe nepregătite, niciodată.

— Ești tăcută în seara asta, remarcă tuși Rita.

Jerry își mai puse pe farfurie o lingură de piure.

— Mă gândeam și eu.

— La ce?

— La sfârșitul lumii, zise Jerry, referindu-se la sfârșitul vieții ei aici, împreună cu tuși Rita. Zicea mama că la naștere i-am vestit propriul ei „sfârșit de lume“, dar că a fost un lucru bun. Zice că eu sunt motivul pentru care l-a părăsit pe Iehova.

Tacâmurile lui tuși Rita zăngăniră în farfurie.

— O rușine!

Mama lui Jerry apărea într-o fotografie cu țeasta proaspăt rasă, a doua zi după ce o născuse pe fiica ei. Îi povestise lui Jerry că se simțise copleșită de imboldul de a-și tăia tot părul. Poate era de la hormoni, dar când o văzuse pe Jerry proaspăt născută, își dăduse seama că n-are cum să-și înceapă noua viață fără s-o distrugă pe cea veche. Așa se face că Rochelle divorțase, părăsise iehovismul și devenise lesbiană. Îl împușcase în inimă pe tatăl lui Jerry când acesta venise s-o ia pe fetiță.

Uneori omorul e un lucru necesar și n-ar fi o atitudine prudentă să te lași la mila vechii tale vieți. Trebuia să chibzuiești bine la lucrurile astea. Trebuie să-i deschizi ușa noii tale vieți, cu morțile ei și cu ce mai venea.

După cină, Jerry își mai verifică o dată bagajele, în timp ce tuși Rita se uita la *Jeopardy!* în living. Avea zece perechi de chiloți, cinci sutiene, cinci maiouri, trei bluze și trei fuste, paisprezece ciorapi, pastă de dinți, o perie de dinți, scobitori cu ață dentară, apă de gură, deodorant, Biblia, certificatul de naștere și un pistol.

Își târî după ea trolerul pe strada Juarez, apoi intră pe Embarcadero, trecu prin dreptul fațadei care era pe vremuri a unui Game-Stop, dar care fusese bătută în scânduri cu patru ani în urmă. Trecu de Banca Memorială Dewey James, pentru a cărei instalare strânseseră fonduri niște mame din comunitatea neagră, în onoarea celui care fusese târât până a murit de o camionetă condusă de niște adolescenți albi, prin anii ’80.

Orașul se destrăma; buruieni galbene și maronii erupeau prin asfalt. Zugrăveala se cojea de pe ziduri. Înainte să se închidă școlile, elevii de la Școala Primară Caddo fuseseră mutați în rulote, deoarece clădirea principală era infestată cu mucegai. Panoul publicitar care anunța vânzarea unui teren de câțiva acri se tot cojea din decembrie, doar ultimele două cifre din numărul de telefon mai erau vizibile.

Exista o anume frumusețe într-un loc atât de urât ca ăsta, pentru că, atunci când îți dădeai seama că nu te mai poți baza pe el, îți era ușor să îl lași în urmă.

De dimineață, când descoperi că-i dispăruse străpepoata, tuși Rita se întrebă dacă nu fuseseră cumva certate și ea nu știuse, dar Jerry și străbătușa ei se arătaseră mereu de acord în privința unui adevăr fundamental, acela că tot ce există în jurul lor trebuie să se năruie. O lume nouă sosea numai dacă erai dornic să faci ce era necesar pentru ea.

Jerry se întâlni cu maică-sa la turnul de apă, după cum o instruise la telefon.

— Ai venit pe jos până aici? întrebă femeia.

Era un drum de peste paisprezece kilometri, dar Jerry își pusese pantofi comozi.

— Și el? Te-a urmărit?

— Exact cum ai zis tu c-o să facă. Uite-acolo. Vezi? Și-a stins farurile, șopti ea.

Și arătă cu degetul către un loc aflat la vreo zece metri distanță în lungul drumului. Sunt câte unii care nu se mulțumesc cu rezolvarea acceptabilă pe care le-o oferă un singur cadavru. El n-avea cum s-o vadă venind prin bezna cețoasă a acelui martie înnorat.

Jerry merse către el, cu mâna pe pistol. Nu putea fi tolerat un om care făcuse lucrurile pe care i le făcuse el. În noaptea asta nu avea loc salvarea mamei sale, ci salvarea ei.

Ca tot omul chibzuit, se ascunse vederii dușmanului său, se strecură mai aproape, apoi trase. Jerry își făcuse propriu-i Armageddon, și-i plăcuse.

trad. O.F.

POVESTEA ORIGINII DE MATTHEW BAKER

Din raționalizări și disperare se poate naște măreția! În Louisiana secolului XIX, în timpul unei blocade maritime instituite în război. În Japonia secolului XX, în timpul unei crize economice devastatoare. Sau aici, în Detroitul secolului XXI, în timpul unei pandemii globale, într-o casă cu pereți roz, abandonată și ulterior ocupată ilegal. E uluitor gândul că, la câtă dramă a văzut casa în lunile acelea, totul a fost eclipsat mai apoi de acest unic eveniment.

— Am făcut o descoperire, anunță Beverly, apărând în pragul livingului îmbrăcată într-o cămașă de noapte roz.

Toată familia se adunase acolo în carantină. Copiii ei, nepoții, strănepoții, un student din Scandinavia venit într-un schimb de experiență. Casa lui Beverly era cea mai mică, dar ea refuzase să plece altundeva pe perioada carantinei, așa că venise familia la ea, cuibărindu-se pe canapele și fotolii extensibile și în patul suplimentar din camera de oaspeți. La subsol, saltele pneumatice. Beverly era o văduvă în vârstă de 90 de ani, cu douăsprezece clase la activ, și, chiar dacă era morocănoasă și bârfea fără încetare, adesea îmbogățind poveștile cu detalii scandaloase pe care le miroseai de la o poștă că sunt inventate, familia îi era devotată. Toată familia, mai puțin Ellie. Cu belciug în nas și tatuaje, Ellie era proaspăt admisă la facultate și, cu toate că ele două se adoraseră pe vremea copilăriei lui Ellie, relația lor se răcise odată ce ea crescuse, astfel că în ultimii ani abia dacă își mai vorbiseră. Poate tocmai pentru că fuseseră atât de apropiate cândva, inseparabile la reuniunile de familie, conflictul lor tulbura atât de tare restul casei. Vrajba se adâncise în perioada carantinei, când cele două erau forțate să coexiste ceas de ceas, să folosească la comun bucătăria, mașina de spălat și baia cu toaleta ei capricioasă. Ellie părea înverșunată mai ales când venea vorba de înghețată. Spațiul din frigider era limitat, supermarketul era lovit de valuri de penurie și, pentru ca proviziile să-i țină mai mult timp, Beverly instituise un sistem de raționalizare strict. Porția zilnică de înghețată era sărăcăcioasă: pentru fiecare persoană din casă, câte o cupă pe seară. Cealaltă variantă era să termine înghețata imediat și să rămână fără niciun strop, așa că restul familiei acceptase soluția aceasta ca fiind cea mai bună, chiar dacă era una tristă. Seară de seară, timp de o săptămână, familia se aduna în living să mănânce un căuș de înghețată, apăsată de sentimentul privațiunii. Dintre toți, Ellie vociferase cel mai mult, exprimându-și frustrarea în fața unei asemenea situații. Acum însă, familia vedea că Beverly stă în prag ținând un castron în mâini.

— Asta ce naiba mai e? întrebă Ellie.

— O inovație, răspunse Beverly.

În castron, o cupă de înghețată presărată cu așchii de gheață stătea pe un morman de gheață sfărâmată. Beverly le povesti că obținuse gheața sfărâmată umplând o pungă de plastic cu cuburi de gheață din congelator și lovind o vreme cuburile cu ciocanul de cauciuc. Cu asta, spuse ea, se schimbă regulile jocului.

— Te rog, zi-mi că glumești, spuse Ellie.

— Acum fiecare dintre noi poate să aibă un castron plin, continuă Beverly.

— Nu vrea nimeni să mănânce înghețată apoasă, spuse Ellie, scârbită.

— Mie mi-ar plăcea să-ncerc, interveni studentul din străinătate.

— Eu îi zic înghețată înghețată, spuse Beverly.

— Înghețată înghețată, repetă studentul cu un aer căzut în admirație.

— Ăsta-i cel mai tâmpit nume pe care puteai să i-l dai, comentă Ellie.

— Ba să știi c-am petrecut mult timp încercând să mă hotărăsc ce nume să-i dau, spuse Beverly.

— E redundant să zici „înghețată“ de două ori, spuse Ellie.

Studentul, al cărui nume, cu toată sinceritatea, cei mai mulți din familie nici nu și-l aminteau, demonstră o cunoaștere magistrală a limbii engleze sugerând că, de fapt, repetiția cuvântului respectiv servește unui scop valoros din punct de vedere sintactic, întrucât ceea ce numesc vorbitorii de engleză „înghețată“ nu este literalmente înghețată.

— Niciodată în viața mea n-am urât ceva atât de tare, spuse Ellie.

În seara aceea, Beverly făcu înghețată înghețată pentru toată lumea, umblând cu pasul ei târșâit din bucătărie în living și înapoi, și cu toate că nimănui din familie nu-i plăcea că trebuie să mănânce înghețată apoasă, atracția castronului plin era de netăgăduit. Pe toată perioada carantinei, familia se reuni în fiecare seară în living să-și mănânce înghețata înghețată, porționând cu grijă în fiecare linguriță câte un pic de înghețată și un pic de gheață sfărâmată. Numai Ellie refuză. Nu vru nici măcar să încerce. Preferă să mănânce înghețată simplă, în fiecare seară câte o cupă pe fundul castronului gol. După ce termina, rămânea încruntată, cu ochii în covor, în timp ce restul familiei continua să mănânce, savurând fiecare dumicat.

— Știți ce, are ceva care-i chiar plăcut, zise Beverly gânditoare într-o seară, la puțin timp după ce înghițise o linguriță din amestec.

Din celălalt capăt al livingului, Ellie pufni disprețuitor.

Beverly muri în somn la o lună după ridicarea carantinei, iar familia descoperi abia câteva decenii mai târziu cafeaua de cicoare și ceaiul de orez. În Louisiana secolului XIX, forțată să-și raționalizeze proviziile în timpul unei blocade, populația începuse să adauge rădăcină de cicoare în cafea ca s-o mai lungească, dar, la vremea când se termina războiul, tot statul prinsese deja gustul cafelei de cicoare, iar băutura a rămas populară în zonă până în ziua de azi; în Japonia secolului XX, forțată să-și raționalizeze proviziile în timpul unei crize economice, populația începuse să adauge orez copt în ceai ca să-l mai lungească, dar, la vremea când își revenea economia, țara întreagă prinsese deja gustul ceaiului de orez și noua băutură a rămas populară în zonă până în ziua de azi. Nimeni din familie nu gustase vreodată cafea de cicoare sau ceai de orez, și totuși ajunseră cu toții să nutrească sentimentul puternic al unei conexiuni cu evenimentele acelea, pentru că același fenomen se petrecuse și în cazul înghețatei înghețate. Chiar și după pandemie, familia a continuat să mănânce înghețată înghețată — la început doar ocazional, din nostalgie, mai apoi însă în mod regulat, și până la urmă, nu fără uimire, a ajuns chiar s-o prefere. Textura minunat de grunjoasă a cristalelor de gheață din înghețată! Minunata senzație de netezime a așchiilor de gheață din înghețată! Ce frumos sclipea în lumină, datorită gheții, înghețata care se topea! În cele din urmă, invenția le-a fost prezentată și unor prieteni de familie, și colegilor de muncă sau de școală, iar de acolo a ajuns și la oameni complet necunoscuți. Într-o vară, o cafenea din cartierul vechi a adăugat în meniu înghețata înghețată, iar în vara următoare, pe malul râului existau deja standuri care serveau înghețată înghețată. Un buletin de știri local a prezentat un material despre turiștii care încercau pentru prima dată înghețata înghețată. Într-un cotidian, primarul a vorbit despre înghețata înghețată, numind-o „o comoară culturală“. Familia trecea prin toate aceste evenimente cu un sentiment de uimire admirativă. Beverly trăise 90 de ani și, sincer vorbind, în cursul ultimului deceniu din viața ei rudele ajunseseră s-o considere o fosilă. Până și ea folosea același limbaj, ca și cum lucrurile minunate din viața ei aparțineau exclusiv trecutului. Și totuși, abia atunci, la sfârșit, când își târșâia picioarele prin casă în papucii ei roz și cămașa de noapte asortată, cu aparatul auditiv țârâindu-i în ureche din cauza bateriei pe ducă, abia atunci făcuse lucrul pentru care avea să rămână în amintirea oamenilor. Crease ceva de senzație.

Însă surpriza cea mai mare din toată epopeea a fost un incident care s-a petrecut înainte ca familia să apuce măcar să iasă din casă. În ziua când s-a

ridicat carantina, înainte să-i dea voie lui Ellie să plece, Beverly și-a obligat străbunica să se așeze pe scaun la bucătărie și să mănânce un castron de înghețată înghețată. Ellie a mâncat încruntându-se amarnic, strâmbându-se la fiecare înghițitură și comentând în pauza dintre ele că gheața strică de tot înghețata, că așa o atrocitate nu mai există în istoria artei culinare, că ideea însăși este atât de abominabilă, încât probabil că plâng și îngerii în cer și că, apropo, ei tot i se pare o denumire tâmpită. La final, când a pus deoparte castronul gol, s-a uitat la străbunica ei, care o urmărea cu o expresie neutră.

— Ce-i? a întrebat Ellie.

Pe neașteptate, Beverly a izbucnit în râs, ducându-și mâna la frunte cu un aer de neputință, iar Ellie a zâmbit nedumerită.

— Nu mă păcălești tu pe mine, a zis Beverly.

— Vorbesc serios, a insistat Ellie.

Beverly a trebuit să se sprijine de bufetul din spate ca să nu-și piardă echilibrul, fiindcă râdea acum atât de tare, încât i se zgâlțâiau umerii, iar Ellie, văzând-o cum se strică de râs, a început și ea să râdă, la început încercând să se rețină, cu buzele tremurându-i de încordarea cu care își păstra trăsăturile nemișcate, dar în cele din urmă izbucnind în hohote, cu fața în palme.

— Ideea asta ți-a venit numai ca să faci bâză de mine, a spus Ellie.

— Încercam doar să dau o mână de ajutor, a insistat Beverly.

Parcă nu se mai puteau opri. Cu cât râdea mai tare Beverly, cu atât râdea și Ellie mai tare, până ajunseră să râdă împreună cu lacrimi în mijlocul bucătăriei, îndoite de mijloc.

— Dar până la urmă de ce râdem? a întrebat Beverly.

Mai târziu, niciuna dintre ele n-a fost în stare să spună ce fusese atât de amuzant. În momentele acelea însă, parcă se eliberase ceva între ele. Ba chiar Ellie a lăsat-o pe Beverly s-o îmbrățișeze, pentru ultima dată, înainte să iasă pe ușă.

trad. O.F.

SPRE ZID DE ESE EDUGUAN

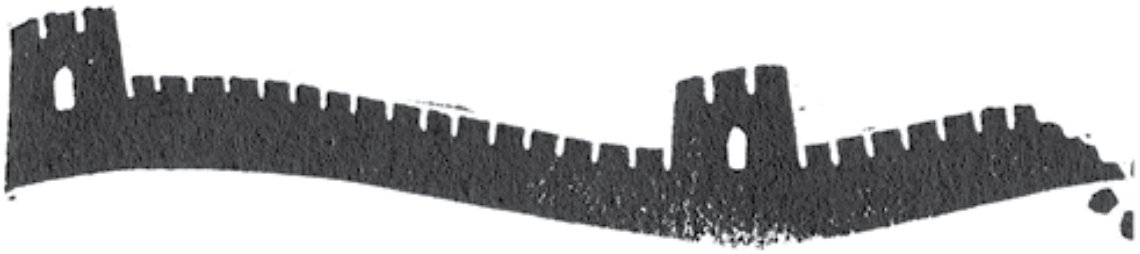

Cu patru ani înainte de izbucnirea epidemiei, am făcut o călătorie către culmile înzăpezite de la vest de Beijing, împreună cu soțul meu, Tomas.
El făcea instalații artistice, era originar din Lima și la vremea aceea lucra la o replică a unui peristil din secolul X. Cu ani în urmă, căpătase o obsesie pentru povestea unei măicuțe din Franța medievală care s-a trezit într-o dimineață țipând și n-a mai putut să se oprească. În zilele ce-au urmat, i s-a alăturat o altă soră, apoi o alta, până când toată mănăstirea răsuna de strigătele lor. Au tăcut abia când le-au amenințat soldații de prin partea locului că le iau la bătaie. Cred că aspectul care l-a captivat pe Tomas a fost faptul că femeile astea nu aveau de ales în viață, nu-și puteau hotărî soarta, erau trimise de copile în mănăstiri, de niște părinți care nu le doreau sau n-aveau cu ce să le crească. Țipetele reprezentau alegerea care le stătea în puteri. În orice caz, proiectul îi dădea de furcă lui Tomas. La vremea călătoriei noastre, nu credea că are să-l termine, și nici eu nu credeam. Ceva începea să-l părăsească încă de pe-atunci.

Dar, în dimineața în care am pornit să vedem Marele Zid, simțeam orele trecând neștirbite și nealterate. Ne ciondăniserăm săptămâni întregi, însă noutatea peisajului rural chinezesc, cu ciudățenia texturilor sale, a vremii și-a mâncării, schimbase lucrurile între noi. Când am ajuns la intrarea pentru turiști, Tomas, cu fața lui îngustă, zâmbea cu gura până la urechi, arătându-și dinții foarte drepți și albi.

Vânzători înșirați de-a lungul aleii pietruite ne chemau la ei, iar respirațiile lor se transformau în norișori albi. O femeie a țipat la noi să cumpărăm prespapieruri din jad lustruit și portofele de pânză cu sclipici, bancnote false, legate cu ață roșie, și pixuri transparente în care mici ambarcațiuni de plastic pluteau printr-un lichid vâscos ca într-o călătorie pe cursul lui Yangtze. Vântul era tăios și proaspăt, purtând un miros aproape ca de iarbă, pe care nu-l simțeai în oraș.

Ne-am strecurat în telecabina de sticlă care urma să ne poarte către potecile de deasupra. Când și-a început traversarea cu hurducăieli a canionului, pe deasupra copacilor negri ca apa noaptea, ne-a pufnit un râs nervos. Apoi iată-ne, în sfârșit, sus, pășind prin străvechiul coridor de piatră, simțind pe creștete răceala luminii palide. Aerul avea un vag gust metalic.

— N-ar fi trebuit să cumpărăm ceva de la femeia aia? am întrebat. Pentru mama?

— Gabriel vrea țigări chinezești, a spus Tomas, cu ochii înlăcrimați de bătaia puternică a vântului. Nu știu. Uneori pari mai stilat când fumezi țigări străine.

— Ești foarte dur cu el.

N-ar fi trebuit să spun asta. Tomas mi-a aruncat o privire, tăcut. La vremea aceea, nu-i prea plăcea să vorbească despre fratele lui. Între ei exista o ură domoală, ale cărei rădăcini din copilărie îmi rămâneau nelămurite chiar și după un deceniu de căsnicie. Avea să se înrăutățească mai târziu, din pricina accidentului petrecut la doi ani după întoarcerea noastră din China. Tomas avea să-și lovească mortal nepotul cu mașina. Băiatul avea doar trei ani. Pe atunci, eu și Tomas vom fi intrat deja în era lipsei de afecțiune reciproce. Tot ce știam aflasem de la un prieten comun. Decesul avea să fie o barieră de care nimic nu putea trece, și toată lumea care avea legătură cu această barieră avea să dispară dincolo, pierzându-se în depărtare.

Însă în ziua aceea, în orele ce-au urmat, poteca pietruită se deschidea și șerpuia dinaintea noastră în zarea cețoasă. Am străbătut o porțiune cu pietre în care se vedeau vinișoare violete, dar și cu rocă mai albă, mai sobră, și cu piatră de un cenușiu atât de murdar, încât îi resimțeai intens vechimea și caracterul primordial. Și cu toate că discutam cu lejeritate, râzând, simțeam — amândoi — umbra remarcii pe care o făcusem mai devreme.

Ceața căpăta greutate. Începea să ningă.

Părea momentul potrivit să plecăm de-acolo. Am pornit înapoi pe unde veniserăm, către intrarea în cabina de sticlă a telefericului, dar cabina nu se vedea nicăieri. Am încercat altă potecă, dar aceea se sfârșea la o belvedere. Ne-am uitat unul la altul. Ninsoarea se întețea.

În spatele nostru, o siluetă apărută pe neașteptate se îndepărta cu pași mari. Tomas a strigat, dar până am dat noi colțul, omul dispăruse.

După-amiaza se întuneca treptat. Un miros puternic de țărână umplea aerul. Am urcat niște trepte strâmbe care ne-au dus la o platformă, unde drumul se oprea brusc la o barieră. Alte trepte coborau până la un zid masiv. Mai era o potecă ce părea că se întinde către nicăieri și am renunțat s-o mai urmăm. Frigul începea să-mi ardă vârfurile degetelor. Îmi închipuiam Beijingul la ora aceea, restaurantele puternic luminate de pe strada din apropierea hotelului nostru, aerul mirosind a gaze arse, a carne prăjită și-a boboci încălziți de soare, ale căror petale căzute pe pavaj arătau ca niște picături de ceară albicioasă.

— Suntem într-un desen de Escher, a exclamat Tomas, ciudat de euforic.

Am zâmbit și eu, dar tremurând, cu vântul șuierându-mi ascuțit în urechi. Ninsoarea îmi împovăra genele și mă făcea să clipesc greoi.

Atunci ne-au apărut în cale două femei brunete, cu câteva canistre strânse ciorchine la picioare. M-a surprins să citesc o ușoară dezamăgire pe fața lui Tomas. Am început să le explic prin gesturi că ne rătăciserăm. Ne-au ascultat cu fețe inexpresive, pe care luceau riduri umede. Apoi una dintre ele s-a întors spre Tomas și, vorbind cu sfială în dialect mandarin, a ridicat mâinile bătrâne și i-a măturat ușor fulgii înghețați din păr. El a râs copilăros, încântat.

Cealaltă femeie a scos din una dintre canistrele așezate la picioare două pahare de polistiren cu ceai aburind. Când apucase să le toarne și cum reușise să păstreze apa fierbinte într-o zi atât de rece, sus, pe culmile alea, habar n-aveam. Dar Tomas și-a luat paharul cu gesturi ceremonioase. Pe-al meu l-am refuzat pe tăcute.

Femeile au gesticulat arătând în urma lor, și ca să vezi: telecabinele. Cupolele de sticlă se legănau pe deasupra văii negre ca și cum abia s-ar fi întors.

Tomas a scos o exclamație de uimire. Pe când ne îndreptam spre telecabine, se arăta surprins de senzația pe care i-o lăsaseră palmele femeii pe cap, de greutatea lor neașteptată, de asprimea pielii.

Dar în mașină, pe drumul înapoi spre Beijing, nu ne-am spus mai nimic. După atâta vreme, faptul că tăceam amândoi îmi dădea o senzație ciudată. În momentele lui de fericire, Tomas era mereu gureș, dar acum părea golit, de parcă i s-ar fi extras cu forța ceva din interior. Când am ajuns la hotel, îmi dădeam seama după încordarea gurii că încă îl mai tulbură ceva și nu înțelegeam ce anume. L-am luat de mână, cu blândețe. Mâna lui a răspuns strângând-o pe a mea, de parcă i-ar fi fost clar încotro se îndreaptă viețile noastre, de parcă prăpădul s-ar fi întâmplat deja. Se stingeau lumini peste tot în lume, încă de pe atunci.

trad. O.F.

BARCELONA: ORAS

DESCHIS DE JOHN WRAY

Lui Xavi i se schimbă norocul în Ziua 1 a interdicției de circulație. Era șomer de o lună, mi-a spus — înainte de concediere le vindea telefonic asigurări de locuință unor bunicuțe lipsite de apărare — și de-atunci se afla practic în cădere liberă; dar carantina schimbă toată situația. Peste noapte, oamenii încetară să-l mai întrebe dacă nu și-a găsit în sfârșit o slujbă, și dacă nu, de ce nu, și cum își închipuie el c-o să achite chiria de luna viitoare. Acum, în mod mai mult sau mai puțin automat, dădeau vina pe „covirus“, scutindu-l pe Xavi de oboseala de-a explica întruna că el fusese, de fapt, dat afară pentru că întârzia, pentru că suna la potențialii clienți și vorbea cu gura plină și pentru că se maimuțărea la telefon cu ei, doar așa, ca să n-o ia razna. Dintr-odată, nimic din toate astea nu mai conta. Tot orașul era acum concediat, tot orașul începea s-o ia razna, tot orașul era disperat să mai iasă dracului din casă și să umble pe contrasens pe La Rambla, și să se zgâiască melancolic la vitrinele întunecate, cu lucruri pe care nici măcar nu-și dorea să le cumpere. Viața lui Xavi devenise viața tuturor.

Oricât ar părea de ciudat, lui încă îi era permis să facă toate cele de mai sus, în ciuda restricțiilor, și asta datorită Contessei și lui Sheppo. Înainte de carantină, îi scotea o dată dimineața și încă o dată după cină — în special Sheppo, un Lhasa Apso în vârstă de trei ani, o lua razna dacă nu-și primea porția zilnică de 15 minute la locul de joacă pentru câini din Parc de Joan Miró —, dar în ultima vreme avusese parte de ea de câte trei, patru, uneori chiar de șase sau șapte ori pe zi. Xavi o lua ca pe un semn că-i trecuse în sfârșit depresia, și asta chiar era o parte din explicație, fără îndoială; dar i se adăuga și un motiv existențial. Plimbatul câinilor îi dădea lui Xavi senzația că fentează sistemul, că accesează matricea, că le dă cu tifla zeilor. După primele opt zile de carantină, plimbăreții fără autorizație erau hărțuiți de poliția municipală, nemaivorbind de propriii lor vecini — însă câinii, fie ei mari sau mici, corcituri sau posesori de pedigri, aveau tot orașul la dispoziție. Lui Xavi nu i-a trebuit mult ca să-și dea seama că situația avea un bun potențial de afaceri. Cu toată starea jalnică a istoricului său de angajări, el, unul, se considerase dintotdeauna antreprenor.

Xavi dădu sfoară în țară chiar de-a doua zi — mai întâi printre vecinii lui, rezidenți în complexul de apartamente mătăhălos, construit pe vremea lui Franco, pe Career de l'Olivera, apoi printre prietenii și cunoștințele din cartier — că Sheppo și Contessa sunt disponibili pentru „excursii“ de câte două ore, contra unei taxe la discreția clientului. Cererile au venit instantaneu.

Realitatea este că îl deranja intensitatea nerăbdării manifestate de concetățenii săi. Își dădu seama că se cerea o procedură de triere — la urma urmei, ce era el, un proxenet la colț de stradă? El își iubea câinii din toată inima. Pe de altă parte, chirie de plătit.

În seara aceea, se așeză cu un pix albastru și cu o mână de post-it-uri și schiță un protocol oficial. Pasul 1 era un e-mail sau un schimb de mesaje, minimum șase. Pasul 2 era un interviu nu mai scurt de 30 de minute, în persoană, care trebuia să se desfășoare fie la locul de joacă, fie în sufrageria lui Xavi. Dacă sesiza la Sheppo fie și cel mai mic semn de ambivalență — Contessa i-ar fi sărit în poală oricui, realmente oricui, după primele secunde —, atunci pica orice înțelegere, fără niciun fel de excepție.

Ca lucrurile să fie încă și mai riguroase, după lungi deliberări, luă hotărârea să nu lase să-i plimbe câinele pe nimeni care votase cu Partidul Popular la cel mai recent referendum, sau care fuma țigări, sau care era miop ori epileptic, sau care mergea în baston. Își reaminti că ceea ce oferea el era un serviciu valoros: cetățenii cumsecade, care respectau legea, puteau să-și viziteze mamele, iubitele sau casele de pariuri hipice, câinii lui își luau porția de mișcare, iar el își plătea datoriile. Per total, ca model de business, lui Xavi i se păru ceva inovator, de o simplitate eficientă și dovedind sensibilitate la chestiunile sociale. Când ajunse la examinarea primului său client — pe care Sheppo îl respinse în mai puțin de cinci minute —, deja începea să se simtă ca un Elon Musk al cartierului Poble Sec.

Recolta de mușterii a primei zile era în cel mai bun caz eterogenă: un ins cu aer evlavios și cu chelie perfect rotundă, ca de călugăr capucin, care susținea că trebuie să-și viziteze o mătușă diabetică din Sarrià; o matroană încălțată cu tenișI care i-a spus că are nevoie de câini pentru „sprijin astral“; apoi același ins cu aer monastic — care de data asta nu s-a mai obosit să ofere un motiv — și, în cele din urmă, Fausto Montoya, un amic de la vechiul loc de muncă al lui Xavi, care profita de libertate ca să-și spioneze fosta gagică. Xavi respinse doi candidați — unul pentru că vota cu Partidul Popular (și era fumător), celălalt pentru că, referindu-se la boala care decimase economia globală și ucidea sute de catalani, folosea porecla „Cobi“, care fusese întâmplător numele mascotei Jocurilor Olimpice de la Barcelona din 1992. Xavi se simți cu desăvârșire îndreptățit când îi pofti pe ușă afară.

Mariona intră în viața lui Xavi în Ziua a zecea a carantinei, a doua lui zi de activitate antreprenorială, la ora la care în mod normal Xavi își fuma primul

joint. Ciocăni în ușa apartamentului pe când el își încheia socotelile cu capucinul — care dădea semne clare că are de gând să vină de două ori pe zi, cu precizie de ceasornic, tot restul pandemiei — și trecu pe lângă Xavi fără nicio explicație, ca și cum s-ar fi cunoscut de niște decenii. Xavi, care încerca de ceva vreme să-și mai reducă porția de hașiș de dinaintea cinei, rămase interzis. O pofti să ia loc, pe de o parte ca să mai câștige timp, pe de altă parte pentru că era cu cel puțin cinci centimetri mai înaltă decât el și-l făcea deja să se simtă cam copleșit. Îi aduse apă de la robinet într-o cană crăpată, cu blazonul Real Madrid, deși el ura din tot sufletul Real Madridul, și purcese, cam împiedicat, la interviul standard pe care și-l concepuse, simțindu-se tot mai puțin ca un Elon Musk de vreundeva. Începea să suspecteze că el e cel verificat, nu femeia care ședea picior peste picior pe futonul lui. I se înfiripau niște furnicături în zona aceea cam dărăpănată a creierului care este rezervată chestiunilor de etică: pentru prima dată, fără niciun motiv clar, lua în calcul posibilitatea ca inițiativa lui comercială în plin avânt să nu fie, de fapt, un motiv de mândrie. Nimic din vorbele Marionei nu ridicase în mod direct această problemă — pur și simplu, *gestaltul* ei fundamental uneltea să-l facă pe Xavi să se simtă nevrednic. Nici la capitolul limpezime morală nu-l ajuta faptul că numita inițiativă comercială era unicul motiv al prezenței acestei femei în camera lui.

— Cu cine ați votat la ultimele alegeri?

— Ce legătură are?

— Niciuna, la o adică. Încerc și eu, știți, să capăt o perspectivă mai…

— Cu CUP[11], răspunse ea pe un ton sec. Sunt în zodia Taurului. Tastez cincizeci de cuvinte pe minut și sunt alergică la usturoi.

Gluma ei îi dădu lui Xavi ocazia să râdă ușurat. Bineînțeles că vota cu CUP. Cum ar putea să voteze cu altcineva perfecțiunea întruchipată?

— Putere pentru popor, murmură el, ridicând pumnul cu un gest jalnic, ocazie cu care observă că are o pată de muștar pe încheieturile a două degete. Catalonia pentru catalani…

— Și Covid-19 pentru nimeni, spuse ea și zâmbi larg. Poate doar pentru proprietarul meu.

— Ce sentiment… frumos. Sunt cât se poate de acord.

Trase aer în piept.

— Doar o întrebare mai am.

— Slavă Domnului.

— V-ar deranja să-mi spuneți la ce-i veți folosi?

Femeia se holbă la el.

— Poftim?

Xavi îi explică, nu fără un oarecare sentiment al demnității personale, că preferă să cunoască — numai și numai de dragul câinilor săi, desigur — scopul pentru care un potențial client ar dori să-i scoată la plimbare.

— Eu n-am niciun scop, a zis Mariona.

— Un motiv tot trebuie să aveți…

— Sigur că am un motiv.

Se uită la el de parcă îl suspecta că-i merge mintea mai greu.

— Îmi plac câinii.

Cu asta îi închise gura. Xavi îi înmână cele două lese și cardul de acces în clădire, iar ea plecă imediat. Abia după ce apăru înapoi cu Sheppo și Contessa, exact două ore mai târziu, își dădu și el seama că nu-i ceruse niciun act de identitate.

Era prea mult să spere că Mariona va reveni și în ziua următoare, ca o variantă a capucinului mai frumos mirositoare și mai puțin pioasă; cu toate astea, Xavi rămase neconsolat. Nu mai avea nimic altceva de făcut decât să se concentreze asupra muncii. Ziua a 3-a a afacerii — Ziua a 11-a a carantinei — îi aduse două adolescente care pretindeau că lucraseră într-un cabinet veterinar, dar nu-și dădeau seama cum să-i încheie hamul Contessei, pe administratorul clădirii lui Xavi, care își lăsa barba să crească toată numai smocuri, ceea ce-l făcea să semene cu un surogat de Che Guevara dolofan, și nu mai puțin de trei dealeri de iarbă, care îl plătiră toți cu marfă.

Capucinul veni de două ori, achitându-și taxa de 20 de euro într-un plic albastru sigilat, mirosind vag a apă de trandafiri, lucru care, fără niciun motiv, îl irită la culme pe Xavi. Pe un ton care spera să sune a ironie mușcătoare, îl întrebă cum o mai duce mătușa diabetică din Sarrià. Capucinul nici nu-l luă în seamă.

Trecu o zi, trecură două, patru, o săptămână. Contessa și Sheppo nu mai făcuseră în viața lor atâta mișcare, iar mușteriii lui selecționați cu grijă păreau să-i trateze bine. Apoi — în Ziua a 22-a de carantină, mult după ce renunțase la orice speranță — se întoarse Mariona. De data asta purta mască, una care părea să fi fost confecționată dintr-o pijama; pe deasupra fâșiei de mătase cu imprimeu de pătrunjel, ochii ei aveau o căutătură în mod cert mai îmbietoare

decât la vizita anterioară. Xavi recunoștea dintr-o privire disperarea născută din săptămâni de plictiseală și angoasă. Se autoinvită s-o însoțească în mica ei excursie, fără a încerca măcar să inventeze un pretext, iar ea nu avu nimic de obiectat. Porniră agale pe La Rambla către Plaça de Catalunya, Mariona plimbând-o în lesă pe Contessa, iar Xavi, pe Sheppo, și pe când treceau prin dreptul pisoarului public de la intersecția cu Pintor Fortuny, unde era micul magazin de electronice, acum închis și placat cu scânduri, Xavi conștientiză deja ceva ce nu mai simțise de la începutul pandemiei: senzația că știe ce va aduce viitorul.

Ea absolvise Universitatea Pompeu Fabra și se pregătea pentru o specializare în organizare comunitară, lucru pentru care Xavi nici nu știa că e nevoie de diplomă. Crescuse în Pedralbes, o zonă șic a orașului, dar asta numai pentru că taică-său lucra ca grădinar la un bogătaș care făcea niște afaceri la limita ilegalității cu etichete de vin. Xavi nu-și amintea forma gurii ei, nu cu precizie — își purta masca pe față cu o strictețe fermecătoare —, dar n-avea niciun motiv să nu-și închipuie că-i adorabilă. Punctul culminant al ieșirii lor, și totodată adevăratul moment de început al idilei lor de carantină, sosi când îl zăriră pe nimeni altul decât capucinul însuși, care în mod cert nu se îndrepta către apartamentul bietei mătuși din Sarrià, ci plimba o cu totul altă pereche de câini.

În decurs de o săptămână, Mariona ajunse să-și petreacă perioada carantinei la Xavi acasă, fumându-i iarba și, practic, conducându-i afacerea. Xavi n-avea nimic de obiectat — în esență, din ce-mi relatase el, ea vorbea și el încerca să țină pasul. Era prea deșteaptă pentru el, sau cel puțin prea înalt-funcțională. Xavi trăia o perioadă magică — în felul la care te-ai aștepta, dar și într-un fel neliniștitor, pentru că totul părea ca un vis, atât de improbabil, încât parcă nu-ți venea să crezi că se întâmplă. Dar pe de altă parte, își spunea el, la vremea aceea totul părea un vis. Viața, așa cum o cunoștea el — și tot restul planetei —, fusese înlocuită, parcă peste noapte, cu un fel de interpretare a sa aproximativă în stil science-fiction de consum. Mai puteai să crezi în ceva cu ușurință?

Xavi mi-a spus povestea asta — propria lui istorioară de carantină, cum îi spunea el — la un mojito virtual pe Zoom, cândva în luna mai. În Barcelona se ridicase carantina, iar el redevenise cel de odinioară: șomer și abătut, cum era pe vremea când fuma iarbă, nițel cam prea amețit ca să-și poată conduce povestea personală către o încheiere satisfăcătoare. Treaba cu Mariona „își trăise

traiul“, mi-a explicat el — însă n-avea de ce se plânge. Partidele de sex fuseseră grozave, învățase o mulțime despre organizarea comunitară, iar ea îl apreciase sincer pentru cum gătea; dar, odată ce se renunțase în sfârșit la restricții și toată lumea era din nou liberă să circule, afacerea și relația lui se îndepărtaseră de el, dispărând amândouă ca un fum. El și Mariona avuseseră ceva în comun timp de șase săptămâni suprarealiste; apoi, brusc, n-au mai avut. Astfel de lucruri se întâmplă mereu, mai ales în vremuri de război, de molimă sau de foamete. Totuși, poate-ar fi avut o șansă, a insistat Xavi — și-ar fi făcut un cămin adevărat, s-ar fi așezat la casa lor, poate-ar fi avut și copii —, dacă nu s-ar fi terminat niciodată carantina.

Ne apropiam de sfârșitul celor 40 de minute gratuite și am încercat să mă folosesc de puținul timp rămas ca să-i ridic moralul bietului Xavi. Nu știi niciodată ce se mai poate întâmpla, i-am atras atenția. Barcelona era din nou un oraș deschis. Cine-ar ști să spună ce va mai aduce viitorul?

— M-am gândit la asta, a zis Xavi, puțin mai înviorat. Mă uitam la știri când ai sunat. E posibil să urmeze și-un al doilea val în toamna asta…

trad. O.F.

11. Candidatura Unității Populare, partid de stânga susținător al independenței Cataloniei (n. tr.).

UN SINGUR LUCRU
DE EDWIDGE DANTICAT

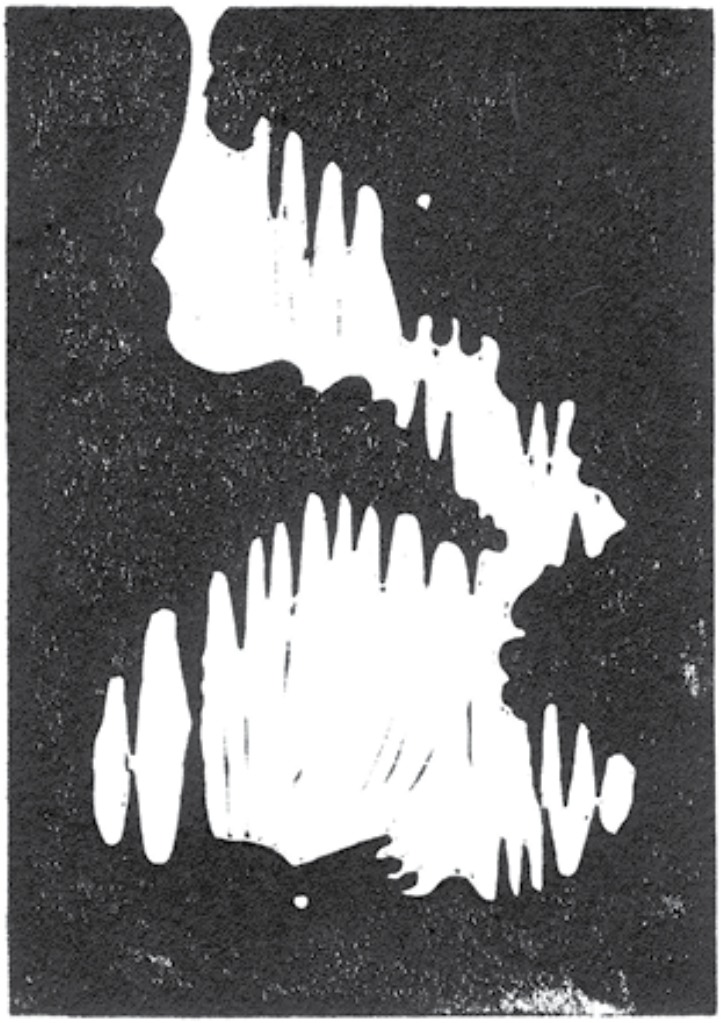

Ea visează peșteri, visează rocile și mineralele care îl obsedează pe el. În vis, el îi spune că, dacă atingi vreuna dintre coloanele care se înalță din podeaua peșterii, ai putea să provoci moartea stalagmitei. Ea râde și zice că poate e și ăsta un motiv pentru care oamenii nu mai locuiesc în peșteri. El o corectează: „Poate nu în Brooklyn, dar prin alte părți mai locuiesc oameni în peșteri. Forțați de vreme, poate în timpul unor uragane sau după trecerea lor, sau în război. Se ascund sau caută să se protejeze".

Îi amintește că există peșteri vechi de milioane de ani care sunt de-o frumusețe de invidiat, ce-ți taie respirația — deși el, unul, n-ar mai folosi această expresie —, și pe care i-ar plăcea foarte mult să le vadă, peșteri adânci de kilometri întregi, canioane și coridoare verticale, chiar și cascade, sau peșteri pe care exploziile de culori provenite de la arcadele de marmură, de la cristalele de selenit, de la perlele de gheață sau de la licurici le face atât de uimitoare, încât ar putea să-ți ardă pupilele cu frumusețea lor.

El nu mai poate să vorbească așa, cu tot corpul vibrându-i la fiecare cuvânt, gesticulând exuberant cu pumnii în aer, dând din cap încolo și-ncoace, de parcă ar încerca mereu să declanșeze entuziasmul unei clase întregi de liceeni cărora le predă științele naturii. Acasă, propozițiile pe care le spunea deveniseră scurte și sacadate încă de pe vremea când nu dădea semne c-ar fi bolnav. Începea să vorbească precum unii dintre verii lui nou-veniți în țară, într-o limbă de împrumut pe care o rosteau stâlcit, în timp ce limba pe care o auziseră încă de la naștere se îndepărta încet de ei.

În vara asta, plănuiau să viziteze grotele și peșterile din locurile natale ale părinților lor, în apropiere de orașul în care se născuse mama ei, din sudul Haitiului.

— Una dintre peșteri îți poartă numele, spuse el când se hotărâră să solicite fonduri pentru excursie în registrul lor de cadouri pentru nuntă.

La fel ca ea, peștera primise numele unei infirmiere soldat, Marie-Jeanne Lamartiniére, care s-a îmbrăcat în haine de bărbat ca să lupte umăr la umăr cu soțul ei împotriva armatei coloniale franceze în timpul Revoluției Haitiene.

— Cu hainele cui ar trebui să mă îmbrac ca să te văd, să lupt pentru tine, alături de tine? îl întreabă ea acum. Ar trebui să fiu doctor sau preot? Ai măcar voie tu, ca ateu, să primești un preot, așa, în caz că te trezești și ceri să fii convertit?

O amintire a respirației lui accelerate o face să tresară din somn. Lucrul care o sperie cel mai mult acum, în această ierarhie recentă a terorilor, nu este

tăcerea lui, nici pulsațiile sacadate ale ventilatorului, care a pornit abia de câteva ore, ci momentul când se schimbă tura și se aude vocea cuiva aplecat către telefonul ce i-a fost așezat lângă ureche. Vocea feminină epuizată de la celălalt capăt, o voce pe care ea și-o imaginează a fi a unei mezzosoprane dintr-un grup de a cappella, după felul cum i se ridică și coboară intonația, rapid și dramatic — vocea aceea face un efort să se învioreze și rostește:

— Bună dimineața. Vorbesc cu iubirea vieții lui Ray?

De unde știi? ar vrea ea să întrebe. Bineînțeles că-și iau notițe, pe iPaduri sau pe carnețele, ca să și le lase unii altora, detalii mărunte care diferențiază, individualizează. Poate că asistentul de noapte reușise, de fapt, să-i descifreze vorbele. Poate că el scrisese exact ce hohotise și scâncise Marie-Jeanne printre lacrimi: „Îl cheamă Raymond, dar îi spunem Ray. E iubirea vieții mele".

— Despre ce-ați vorbit voi doi toată noaptea? întreabă asistenta de dimineață.

Și înainte de a-i aminti să-și încarce telefonul ca să-i poată vorbi din nou la ureche mai spre prânz, poate și după-amiază și poate din nou la noapte, Marie-Jeanne răspunde somnoros, cu vocea ei hârâită, formată mai mult din bași:

— Despre peșteri. Am vorbit despre peșteri.

N-au vorbit mereu doar despre peșteri. În timpul celor patru luni de logodnă, între instructajul noilor profesori de științele naturii și nunta lor din ajunul Anului Nou, la restaurantul de pe Flatbush Avenue ai cărui proprietari erau părinții lui, au vorbit despre călătorii la modul general. La urma urmei, era unul dintre avantajele profesiei lor, marele noroc de-a avea verile la dispoziție ca să bifeze itemi de pe lista cu cele mai mari dorințe din viața lor. Lui îi plăcea să descrie călătoriile pe care le plănuiau ca și cum le-ar fi făcut deja. Își dorea să meargă cu un tren tras de o locomotivă cu aburi între defileurile Parcului Național Lower Zambezi din Zambia și Podul Cascada Victoria și spera că înainte de-a avea copii vor urca la Machu Picchu, vor înota cu pinguinii în Galápagos, vor admira aurora boreală dintr-un iglu de sticlă. Dar mai întâi aveau de mers în luna lor de miere întârziată, la peștera botezată cu numele ei.

De cum încheie convorbirea cu asistenta, se imaginează ducându-se cu mașina la spital și dând ocol clădirii principale. Ar parca sub arborele de gumă de la poarta din față. În vremuri normale, strada asta ar fi un coridor către sala de așteptare unde se înregistrează vizitatorii înainte să pornească bâjbâind prin labirintul din spital. Cu o zi înainte, l-a lăsat de cealaltă parte a clădirii, la secția

de primiri urgențe. Doi oameni în costume ca de astronaut l-au dus cu căruciorul înăuntru. Pe-atunci încă mai era în stare să respire singur și a putut chiar să întoarcă capul și să fluture din mână în direcția ei. Nu era un gest de rămas-bun. Hai, du-te odată, părea să-i spună pe sub masca de protecție, cu ochii încercănați ascunși de ochelarii în stil aviator care începeau să se aburească. E ditamai coada de oameni în spatele tău.

Ea se întreabă acum unde anume în spital ar putea fi, la ce etaj, în ce salon. Asistentul de noapte nu vrea să-i spună, poate ca să nu dea buzna în clădire, ea și alții în situația ei, grăbiți să ajungă la etajele cu pricina ca să-i țină de mână pe cei dragi. Îi spune doar că e îngrijit cum se cuvine.

— Știu, răspunde ea, foarte asemănător cu felul în care ar fi răspuns el. Știu că faceți tot ce puteți.

Își spune că diseară, la telefon, are să pună iar câteva piese ale favoritei lui, Nina Simone. Noaptea trecută i-a pus „Wild Is the Wind" de 16 ori — pentru cele 16 săptămâni de când sunt căsătoriți. La nuntă, toată lumea se aștepta la cine știe ce improvizație comică, la un interludiu hip-hop în mijlocul primului lor dans, s-au așteptat să-l vadă întrerupând jazzul melancolic cu break dance-ul lui crâncen, dar ei au dansat împreună, obraz lângă obraz, toate cele șapte minute ale înregistrării live. Tu mă săruți. Cu sărutul tău începe viața mea. Tu ești primăvara pentru mine. Ești totul pentru mine. Nu știi că tu ești viața însăși?

Ar putea să sune și s-o roage pe asistentă să pună chiar acum cântecul la urechea lui, dar pe timpul zilei e posibil ca secția să fie prea aglomerată. Și versurile, și melodia ar fi poate înăbușite de șuvoiul mișcărilor grăbite și de goana către mașinăriile piuitoare. În orice caz, probabil că noaptea este perioada în care au mai multă nevoie de alinare, când vin coșmarurile, și la el, și la ea.

Abia când sună telefonul își dă seama că moțăia și se întinde iute să-l ia dintre pliurile plăpumii galbene, frecându-se la ochi ca să-și alunge somnul. Aude știrile transmise în creolă la radioul care e deschis tot timpul în apartamentul părinților ei și vocile lor mulțumindu-i pentru cumpărăturile pe care le-a trimis la ei prin curier. Când o întreabă ce-i face soțul, răspunde: „La fel".

Când sună părinții lui, îi întreabă dacă vor să le facă și lor legătura mai târziu, la noapte, când îl va suna. Ar putea să-i spună povești, basme sau

anecdote de familie, să-i amintească lucruri pe care le iubea și le prețuia în copilărie.

— Să-i dăm un motiv să se-ntoarcă la noi, zice mama lui, sintetizând ceea ce se străduiește Marie-Jeanne să spună.

— Nu ține doar de el, nu-i așa? intervine tatăl lui.

Glasul îi sună îndepărtat, de parcă ar vorbi de la o altă extensie, din altă cameră, nu pe speaker la mobilul soției sale.

— Știu că vrea să se-ntoarcă la noi, spune soacra ei. Tot timpul ne rugăm. Știu c-așa o să fie.

Poate-i ajută ea să urmărească online un serviciu funerar, zice tatăl, funeraliile bunilor prieteni care au „căzut". Atât de sec rostește cuvântul „căzut", încât Marie-Jeanne crede în primul moment că prietenii lui au alunecat în cadă sau au căzut pe trepte.

— Ni s-au trimis un link și o parolă, spune soacra ei.

Îi trimite lui Marie-Jeanne linkul și parola printr-un mesaj, împreună cu instrucțiunile, iar Marie-Jeanne reușește cumva să-i îndrume verbal să intre pe laptop în grupul funerar privat. Înainte să închidă, Marie-Jeanne o aude pe soacra ei întrebându-și soțul: „Ești sigur că poți să te uiți?"

Folosește și Marie-Jeanne linkul ca să se conecteze la slujba funerară. Camera pare să înregistreze dintr-un colț de tavan al capelei private. Sunt funeralii duble, pentru un cuplu căsătorit de 45 de ani, amândoi decedați la distanță de trei zile. Au fost la nunta ei. Au contribuit cu 200 de dolari la fondul pentru luna de miere. Se numără printre cei mai vechi prieteni ai socrilor ei. Cele trei fiice ale cuplului, soții lor și patru dintre nepoții mai mari stau pe niște scaune aranjate pe ceva ce arată ca o uriașă tablă de șah, din două în două pătrate. Cele două sicrie sunt drapate cu giulgiuri identice, din catifea liliachie. Marie-Jeanne iese din aplicație înainte să se audă vreun cuvânt.

Peștera cu numele ei are aproape cinci kilometri lungime și peste un milion de ani vechime. Prima sală, cu podeaua ei de culoare ocru, e înaltă cât două etaje, așa i-a spus el. Mai departe sunt săli cu stalactite ale căror forme seamănă cu Fecioara Maria sau cu niște torturi de nuntă. Într-una dintre sălile cele mai îndepărtate și mai întunecoase ale peșterii, pe care exploratorii au numit-o Abisul, îți auzi ecoul inimii bătând.

În seara asta ar putea să-i repovestească ea tot ce i-a povestit el despre peșteri. Și are să-i aducă aminte cum, atunci când ea a ezitat „să se arunce cu capul înainte" atât de curând după ce se cunoscuseră, el a rugat-o să aleagă un singur

lucru legat de el asupra căruia să se concentreze, un singur lucru care s-o facă să uite orice altceva. Azi lucrul acela sunt peșterile. Mâine ar putea fi Nina Simone. Din nou. Poimâine, poate va fi felul cum își legăna capul când vorbea despre ceva ce-i era drag, sau cum îi putea ea anticipa următoarea mișcare dacă îl privea drept în ochi, dincolo de ochelarii de tocilar.

Telefonul sună din nou și brațul i se întinde instinctiv către el, înainte să-și dea seama ce face. Aceeași asistentă care încerca să pară foarte optimistă cu puțin timp în urmă își măsoară acum cu mare grijă cuvintele.

— Am vrut să vă semnalez mai devreme, spune asistenta. În foaia de internare a soțului dumneavoastră sunt câteva cuvinte care vi se adresează. Nu știu dacă v-au fost comunicate.

Așteptând să urmeze vreo declarație plină de gravitate, Marie-Jeanne răspunde „nu“ cu un glas atât de scăzut, încât se vede nevoită să repete cuvântul.

— Doriți să vi le citesc? întreabă asistenta.

Marie-Jeanne face o pauză, prelungind intenționat momentul, astfel încât, dacă mai sunt vești de sosit, să le mai întârzie puțin. Oricare ar fi cuvintele acelea, nu vrea să le audă rostite de o voce străină.

Măcar de-atât e sigură. Vrea să se audă pe ea însăși citindu-le sau, și mai bine, să-l audă pe el rostindu-le.

— Aș putea să vă trimit pe e-mail o captură de ecran, spune asistenta. Deja a făcut cineva o poză.

— Vă rog, răspunde Marie-Jeanne.

Când primește notificarea de e-mail pe telefonul mobil, deja știe care vor fi cuvintele, înainte de-a le citi. Ray a scris pe o foaie albă de hârtie: „MJ, Wild Is the Wind“.

Cuvintele, scrise cursiv, arată ca însăilate grăbit de o mână tremurândă. Literele „MJ“ apar pe un singur rând, dar restul cuvintelor alunecă în jos pe hârtie, degenerând ca formă și mărime, până în punctul în care nici măcar nu e sigură că ultimul nu-i cumva „Wing“.

Își amintește cum i-a spus cândva că în interiorul peșterii Marie-Jeanne sunetul are greutate și călătorește în unde atât de puternice, încât ar putea sparge carstul mai fragil. Se imaginează stând în locul cel mai adânc al peșterii, în Abis, și auzind din nou ceea ce i-a șoptit el la ureche în timpul dansului de la nuntă. Doar un lucru, MJ. De-acum, ăsta-i lucrul acela unic pentru noi.

trad. O.F.

Mulțumiri

Cartea aceasta a început prin a fi un număr din *The New York Times Magazine*. Ca orice număr, în special cele produse la distanță de când a început pandemia, a fost posibil doar datorită muncii asidue și abnegației întregii echipe a revistei. Am dori să-i amintim cu deosebire pe Caitlin Roper, Claire Gutierrez, Sheila Glaser, Rachel Willey, Gail Bichler, Kate LaRue, Ben Grandgennett, Blake Wilson, Christopher Cox, Dean Robinson, Nitsuh Abebe, Rob Hoerburger, Mark Jannot și Lauren McCarthy. Mulțumiri și pentru Rivka Galchen, a cărei propunere pentru un eseu despre *Decameronul* a constituit punctul originar al proiectului, și Sophy Hollington, ale cărei ilustrații au constituit punctul său final. De asemenea, ne simțim îndatorați față de Nan Graham și Kara Watson, de la Scribner, pentru sprijinul și pentru viziunea lor; față de Caroline Que, care monitorizează dezvoltarea segmentului de carte la *The New York Times*; și față de Seth Fishman, de la Gernert Company, care a reprezentat această carte. Dar mai ales dorim să ne exprimăm recunoștința și admirația față de cei 29 de autori care au contribuit la această antologie cu lucrări ce ne-au ajutat, la scară mai mare sau mai mică, să înțelegem ce loc ocupăm într-o lume care s-a schimbat.

trad. O.F.

Colaboratori

Margaret Atwood este romancieră, eseistă și poetă canadiană. Cel mai recent roman al său este *The Testaments* (apărut în România cu titlul *Testamentele*, Art, 2020), iar noul său volum de poezii se numește *Dearly*.

Mona Awad scrie proză scurtă, dar și roman: *13 Ways of Looking at a Fat Girl*, *Bunny* și *All's Well*. Născută la Montreal, în prezent locuiește la Boston.

Matthew Baker este autorul volumului de povestiri *Why Visit America*, publicat la Henry Holt.

Mia Couto este scriitor și biolog din Mozambic. Al doilea roman din trilogia sa, *As areias do imperador*, *A Espada e a Azagaia*, a fost tradus în limba engleză în această toamnă.

Edwidge Danticat este autoarea a numeroase cărți, printre care *Breath, Eyes, Memory*; *The Farming of Bones*; *The Dew Breaker* și cea mai recentă: *Everything Inside: Stories* (publicată în România cu titlul *Tot ce e înăuntru*, Black Button Books, 2021).

Esi Edugyan este autoarea cărților *Washington Black, Half-Blood Blues* și *Dreaming of Elsewhere: Observations on Home*. Locuiește în Victoria, British Columbia.

Julián Fuks e scriitor și jurnalist brazilian. Romanul său *A resistência* a apărut în engleză la Charco Press, iar cel mai recent, *A ocupação*, a fost publicat în limba engleză în vara lui 2021. Locuiește în São Paulo.

Rivka Galchen scrie eseuri și ficțiune, cea mai recentă lucrare publicată fiind *Rat Rule 79*, o carte pentru publicul tânăr. Locuiește în New York.

Paolo Giordano e un scriitor italian. Cartea sa *Nel contagio* (în română, *În vremea contaminării*, Polirom, 2020) a fost publicată de Einaudi, ca și

romanul *Divorare il cielo* (în română, *Devorarea cerului*, Polirom, 2020).

Sophy Hollington este artistă și ilustratoare britanică. Este cunoscută pentru utilizarea tiparului înalt în lucrări create folosind procedura linogravurii, inspirate deopotrivă de folclorul meteoric și de simbolismul alchimic.

Uzodinma Iweala este scriitor nigeriano-american, medic, directorul executiv al Africa Center. A scris *Beasts of No Nation* (în română, *Fiarele n-au patrie*, Polirom, 2007), *Our Kind of People* și *Speak No Evil*. Locuiește în New York.

Etgar Keret este un scriitor israelian. Cea mai recentă carte a sa de povestiri, *Fly already* (în română, *Haide, zboară odată*, Humanitas, 2021), a fost publicată în 2019.

Rachel Kushner este autoarea romanelor *Telex from Cuba*, *The Flamethrowers* și *The Mars Room* (în română, *Clubul Mars Room*, Vellant, 2019). Volumul de eseuri *The Hard Crowd* i-a fost publicat de Scribner în această primăvară.

Laila Lalami este autoarea romanului *The Other Americans* (în română, *Ceilalți americani*, Paralele 45, 2020). Noua sa carte, *Conditional Citizens*, a fost publicată la Pantheon în toamna lui 2020. Locuiește în Los Angeles.

Victor LaValle este autorul a șapte lucrări de ficțiune. Cel mai recent roman al său este *The Changeling*. Este profesor la Columbia University.

Yiyun Li este autoarea a șapte cărți, inclusiv *Where Reasons End* și *Must I Go*.

Dinaw Mengestu este autorul a trei romane, cel mai recent fiind *All Our Names*. Este directorul programului Written Arts de la Bard College, din New York.

David Mitchell a scris *Cloud Atlas* (în română, *Atlasul norilor*, Humanitas, 2012), *The Bone Clocks* și *Utopia Avenue*. Locuiește în Irlanda.

Liz Moore este scriitoare de ficțiune și de nonficțiune creativă. Cel de-al patrulea roman al său, *Long Bright River* (în română, *Un râu lung și luminos*,

Corint, 2021), a fost publicat de Riverhead Books. Locuiește în Philadelphia.

Dina Nayeri este autoarea cărților *The Ungrateful Refugee* și *Refuge*. Povestirile ei au apărut în *The Best American Short Stories* și în *The O. Henry Prize Stories*.

Téa Obreht este autoarea romanelor *The Tiger's Wife* (în română, *Soția tigrului*, RAO, 2013) și *Inland*. Locuiește în Wyoming și este profesor titular de *creative writing* la Texas State University.

Andrew O'Hagan este un romancier scoțian, colaborator independent la *London Review of Books*. Romanul său *Mayflies* a fost publicat de Faber & Faber în primăvara lui 2021.

Tommy Orange este autorul romanului *There There* (în română, *Acolo, chiar acolo*, Black Button Books, 2021). Cetățean al națiunilor Cheyenne și Arapaho din Oklahoma, locuiește în California și predă scrierea la Institute of American Indian Arts.

Karen Russell este o prozatoare americană, cel mai recent volum al ei fiind *Orange World and Other Stories*. Locuiește în Portland, Oregon.

Kamila Shamsie este autoarea romanelor *Home Fire* (în română, *Focul din casă*, Polirom, 2020) și *Burnt Shadows*. A crescut în Karachi, Pakistan, iar acum locuiește la Londra.

Leïla Slimani este diplomat francez și autoarea romanelor *Chanson douce* (în română, *Cântec lin*, Pandora M, 2020), *Dans le jardin de l'ogre* (*În grădina căpcăunului*, Pandora M, 2021) și *Le pays des autres* (*Țara celorlalți*, Pandora M, 2021). S-a născut în Maroc, în Rabat, iar acum locuiește la Paris.

Rivers Solomon este autorul volumelor *An Unkindness of Ghosts*, *The Deep* și *Sorrowland*, care a apărut în 2021.

Colm Tóibín este un scriitor irlandez, autorul a zece romane. Este profesor titular al catedrei de științe umaniste Irene și Sidney B. Silverman, la Columbia University din New York.

John Wray este autorul romanelor *Godsend*, *The Lost Time Accidents* și *Lowboy* (apărut în română cu același titlu, Univers, 2014) și colaborează regulat cu *The New York Times Magazine*. Locuiește în Mexico City.

Charles Yu este autorul a patru cărți, ultimul său roman fiind *Interior Chinatown*. Locuiește în Irvine, California.

Alejandro Zambra este autorul a mai multor cărți de proză, printre care *Mis documentos* și *Facsímil*. Locuiește în Mexic.